KÖPRÜLÜ KÜT.
699
M. ASIM BY.

السعي الفقير الله
احمد رفعت

* بسم الله الرحمن الرحيم *

حمد بی غایه دراللهه سزا
که انک نعمتیدر بی احصا

قیلوب اول حضرت فیاض کریم
نوع انسانی محقق تکریم

محض لطفیله هم ایتدی انعام
بشره لهجهٔ تزیین کلام

کیمیسن شانله حسان ایتدی
کیمنی فخرایله سحبان ایتدی

کیمیسی شوکت ذیشان اولدی
کیمیسی صایب وسلمان اولدی

نطق تخصیص ایدوب انسانه
قیلدی فایق آنی هر حیوانه

نطقدر مایهٔ تقریر وبیان
نه شرفدر بیله سن اول احسان

عقل وادراک قیلوب هم اعطا
ایتدی تفهیم مآل اسما

پارهٔ لحم ایکن از جمله زبان
اولدی اقراره معبر ایمان

کوستروب صکره کمال حکمت
وردی هر قومه ده بشقه قدرت

اولدی بویله مخالف کلمات
هر بری سویلیه رک غیری لغات

لیک امریله لسان عربی
اولدی هر السنه نک منتخبی

امتیازین ایدرالبته عیان
اولسان اوزره نزول قرآن

هم احادیث جناب نبوی
نطق معجز اثر مصطفوی

کتب فقه وکلام وتفسیر
هر فنونده اولنانلر تحریر

ارلسان اوزره مرتب یکسر
اودر انواع علومه زیور

شکرین ایفا ایده مزکیم آدم
اولدیلر علمله عالمده علم

هم صلات صلوات فایق
او نبی عربی یه لایق

عالمینه اورسول الثقلین
جانب حقدن اولوب رحمت عین

بزی فرقانله ارشاد ایتدی
سالک مسلک اسعاد ایتدی

ذات اکملدر او ممدوح جلیل
ایلدی دین مبینی تکمیل

چون او در ابلغ جمله بلغا
نطقیدر معنیٔ وحی یوحی

که فصاحت اولنور کن تقریر
انا افصح دیو قیلدی تعبیر

وصف قرآنده بیوردی اورسول
احرف سبعه ایله ایتدی نزول

چونکه وار آنده قبایل لغتی
غیری وجهیله ادای صفتی

یعنی اول مهبط نور الهام
کاشف راز کتاب علام

قیلدی اول نطق بلیغ ایله همان
وجه انواع قرآتی عیان

لیک قرآنده کی بالجمله لغات
افصح اللفظ بلیغ الکلمات

معجزاتی بلی بی پایاندر
جمله دن اعظمیده قرآندر

او معانیٔ بدیعانه بیان
وحی حق اولدیغی کون کبی عیان

اولماز اول مرتبه لرده اعجاز
یوق اکا مثل ونظیر وانباز

کیمسه نک اولدی حدی اصلا
اکا تمثیل وتحدی اصلا

اولیجق فخر ایله مبعوث اونبی
اوشرفبخش لسان عربی

ویردی چونکیم اولسانه زینت
صکره دن ایتمدیلر وضع لغت

آل واصحاب کرامینه هم
اوله صدکونه سلام اسلم

هر بری نور نبوتله منیر
قیلدیلر عالم دینی تنویر

جمله سی نجم هدای حقدر
هادیٔ راه رضای حقدر

اکثری قیلدی کرامتله همان
کشف اسرار نهان فرقان

اولدیلر هر بری بانطق نفیس
ایلیوب بسط عبارات سلیس

راویٔ راز احادیث نبی
اول کرام بلغای عربی

جار یاران معالی عنوان | جار ارکان بنای ایمان

انلرك قدری دو عالمده رفیع
اوله‌لر وهبیء عاصی‌یه شفیع

بعدذا کلك حریری تحریر — او سخنساز عبیری تعبیر
ایده‌رك راز درونن ابراز — سبب نظمه‌ده قیلسون آغاز
خواجکانلقده بو خاطر ویران — اولیجق ایلچیء سوی ایران
نسخهء طبع ایدنی بی شیرازه — چاره‌نه کتدی‌یه شیرازه
واریجق دولتمه شان ویره‌رك — شاهد دانشمه آن ویره‌رك
نامه‌ده بسط اولنسان مدحتمی — هر معارفده اولان قدرتمی
افتخارانه بیسان ایتمشیدم — هنرم خیلی عیان ایتمشیدم
نیجه ابحاث اولنوب هر فنده — بیلدیروب حدیمی هر فرزنده
باخصوص ایلرایدم هپ الزام — شعر وانشاده مهارتله تمام
فارسیجه اولنوردی گفتار — نو بنو بسط نکات اشعار
آنلرك نیجه لغتنده اما — بشقه‌در ویردیکی رعنا معنا
طرز دیکرله در استعمالی — فهم ایدنجه بو خفی احوالی
هپ نزاکتله قیلدم تصحیح — ایتدیروب اصلنی اما تصریح
واقف اولدم فنی وافر رازه — بعد ازین کتدیلر شیرازه
اوزبان آنلره چون مادرزاد — خوش محلنده ایدرلر ایراد
عون حقله اولنجه عودت — جمله خاطرده ایدی اول حالت
یادکار اولمغیچون دنیایه — کتوروب آنلری هپ املایه
برلغت یازمشیدم تازه زبان — اوله تا نادرهء دور زمان
نامیده تحفهء وهبی ایدی هم — که بی بدل ملك عجم
اولدی نزد بلغاده مطبوع — ایتدیلر نسخهء پاکن مطبوع
آنی شرح ایلدی هم بر نحریر — ایده‌رك رازنکاتن تحریر
ویردی شهرت اوقدر آفاقه — نامی چیقدی فلکه طاقه

هرد پاره طاغیلوب نسخه‌لری — ایتدیلر تحفه او والا گهری
قیلیوب غیری لغاته رغبت — ازبر ایتمکده در اهل غیرت
آنی ایسه عجله یازمشیدم — اولقدر کیم یاکه یازمشیدم
جمله آفاقده چونکیم اوکتاب — اولدی بو مرتبه‌ده شهرتیاب
پیرلکدن وارایکن ضعف وفتور — خاطر فاتره ایلردی خطور
اوله بر وادیء مستثناده — خوش ادا صورت بیهمتاده
یازه‌یم بر عربی نظم بدیع — اوله توأم اکا اول حسن صنیع
کشف ایله راز علوم ادبی — اوله منظومه‌لرك منتخبی
که لسان عربیده نایاب — اوله رنکین ادا فصل خطاب
لبك اهماله هر صبح ومسا — دیه‌رك لیت لعل وعسی
بو تصورله ایدردی کذران — ماء جاری کبی وقت وازمان
ناکهان فیض خدای علام — ایلدی قلبمه بر کون الهام
دیدی کویا بکا اول ملهم غیب — عیبدر ای قوجه وهبی صد عیب
که چکوب عالم فانیده تعب — کسب وتحصیل علوم ایتدك هپ
کیدر البته سنکله هنرك — نه روا قالمیه وافر اثرك
اول اثر ایسه سزاوار قبول — فارسیدن عربیدر مقبول
اولسان اوزره دکلی فرقان — اکا محتاجدر البته جهان
اولساندر فضلایه الزم — حل اشکالی آنك امر اهم
آنده در نیجه حقایق درکار — لفظ ومعنای دقایق آثار
نیت خیری چیقر فعله همان — کچمه‌دن غفلت ایله وقت وزمان
باخصوص اشته بو دورك شاهی — قدردان حضرت ظل اللهی
هر معارف ایله پیراسته‌در — زیب عرفانله آراسته‌در
درکه دولت باجلالی — عالمك قبله‌که آمالی
قدر ورفعتله بولوردی شانی — اولسه دارا درنك دربانی
جمع اولوب انده خصال العمرین — طلعت ذاتی جمال القمرین

آل عثمانه ویررقدری شرفا — نسل احداده اودر خیر خلف

او کریم ابن کریم ابن کریم
یعنی کیم حضرت سلطان سلیم

سربسر روی زمینك شاهی — آسمانك دخی مهر و ماهی
چشم انجم ایله چرخ کردان — کورمدی اویله شه عالیشان
او شهنشاه کرم فرمانك — او جهانبان فلك عنوانك
مهر احسانی ایله سرتاپا — تابناك اولمده زیر و بالا
اول خداوند سر یا اقبال — اولدیغیچون شرف آرای کمال
جمله آثار هنر مقبولی — کهر اولمز اوقدر مقبولی
نه طورر سن کتوروب کلك ودوات — اویله برطرز ایله قیل نظم لغات
که اوله کالهٔ زیننده نما — بسط درکاه شهنشاهه سزا
نکتهٔ دانندر اوشه والا شان — تا اوله حسن قبوله شایان
اوقود بجه علما و فضلا — ایده اول داور دورانه دعا
تخت اجلالنده باعمر ابد — دولت وشوکتی اولسون سرمد
آنی هر حالده منصور ایده حق — جمله اعداسنی مقهور ایده حق

هر غزاسنده قیله رب مجیب
کامیاب ظفر و فتح قریب

اولیجق خیر ایله بو کفت وشنید — طبعمه کلدی عجب شوق جدید
فهم ایدوب رأی صواب اولدیغنی — مایهٔ برو ثواب اولدیغنی
اول جهانبانه دعا جلبی ایچون — تاابد شکر وثنا جلبی ایچون
اله پیرانه سر آلدم قلمی — نوجوانلر کبی قیلدم همی
ایتدم انشایه همان آغازی — اویله برنو اثر ممتازی
یوز بکرمی کتبك زبده سیدر — انلرك حل اولنان عقده سیدر
یازیلوب مشکل قرآن وحدیث — نعمت خالقی ایتدم تحدیث
یازدیغم بعض لغات اغرب — اکثری مشکل اشعار عرب

چوغیده ضرب مثلده جاری — نكته دن یعنی دكادر هاری
انتخاب ایلیه رك افصحنی — مشترك لفظلرك اصلحنی
یازمدم بك لغت مشهوری — اولمیه تا ظرفا منفوری
ترك ایدوب چوق لغت خرمایی — دوه یه دایر اولان معنایی
دخی احوال نسایه دایر — سود ایله یغموره مایه دایر
ذكرنی ایتدیكم اكثر اهمال — چولده ایراد اولنان بعض مقال
ایلرك اكثری نامستعمل — بادیه خلقنه امانه كوزل
ذیلنه درج اولنوب هم امثال — اصطلاحات غریب استعمال
تحفه دن اولدی دو بالا والا — ایتمش مثلنی كیمسه املا
حل امثال بلی مشکلدر — بیلور انی اوکه داناد لدر
قدرنی اهل درایات اکار — آشنای ادبیات اکلر
تحفهٔ زیبی کبی حرف هجا — اولدی بونده دخی رونق پیرا
ایدیجك قطعه دیکرده كذار — ایلم وزن عروضی تکرار
طبع موزونه احاله ایده رم — ذهن ذراکه حواله ایده رم
فنده مفهوم ومآلی دیرسم — اویله برزمز خفی ایلرسم
مقصدم زبدهٔ معناد یمه در — ایله دقت اکا امادیمه در
التزام ایله تناسب هنرین — دخی انواع صنایع کهرین
نادرات ادبیت جمعن — مشکلات عربیت جمعن
خیلی اتعاب وجود ایتمشیدم — ره نار فته لره کتمشیدم
عون حق ایتدی ختام احسان — خارق عاده دینورسه شایان
بعض فخریه دخی یازدم ایسه — نفس وشیطانه اویوب ازدم ایسه
حاش لله که دکل عجب عجیب — مقصدم نظممه خلقی ترغیب
رسم انصافی ایدنلردر پیش — اولمیه اهل حسد بداندیش
ایغیوب طعنه یی بردن درکار — حسن آدابله ایلر اقرار
عربی مصرعی بروجه کمال — ترجمه ایتمه ده وارد راشکال

عینن اتیان بغایت معسور | وارایسه بعض تتابع معذور
جا بجا حاصل معنا اولدی | اویله ایکن بنه رعنا اولدی
چونکه بو نظم لغات عربی | اولدی بحمد کتبك منتخبی

بو کاده دینسه سزادنیاده
نخبهٔ وهبیٔ سنبل زاده

اولدی هم تحفه یه رعنا توأم | دو برادر کبی کویا توأم
انلری مرغ دل پر بلبال | ایلدی اوچمغه ایکی شهبال

کانتا فی اللغتین سندا
شکر الله بسعیی ابدا
قد کفت منتخباة نظمی
زمن البحث لکم مستندا

قطعهٔ شرعیة الفیها للابتدا

اولا الله بیل اسم جلال کبریا
لا اله غیره یوق اندن اوزکه هیچ خدا
قل هو الله احدسن سویله بردر اول اله
الصمد غایت اولو ذات رفیعی دائما
یك زیاده پاك قدوس اویله در سبوح هم
حی صانع قیوم باقی حکیم اکا یوقدر فنا
عفو ایدیجیدر عفو و یارلغا بیجی غفور
استدیکینی مراد ایلر یرید مایشاء
باریٔ وفاطر یرادیجی دیمك خالق کبی
وار ایدیجیدر مکون ارض یرکوکدر سما
شارع اولو یول دخی شرع وشریعت دین یولی
کتمك اولمشدر سلوك ایمان ایناننق بی ریا

ایلچی وش کوندردیکی حقك کا بیله رسول
هم نبی پیغمبر وجمع نبینك انبیا
دیندی پك ممدوحه احمد هم محمد اویله در
پك کزیده مصطفی سچمك بکنمك اصطفا
درت رسول الله اولو العزم اشته بو قول اصح
نوح وابراهیم وموسی ومحمد مصطفا
کیرلو سرداش اولدی ناموس ودخی جبریل آدی
وحی الهام اکثر انزاله ملك مأمور اکا
فاتحه سبع المثانی ام قرءان دیندی هم
محکم اول آیت که تأویل اولمیه انده روا
حکم قطعی ایله حقك امری فرض ومفترض
نهی منع ایتمك دخی منکرده فعل ناسزا
پاکلك اولدی طهارت غسل ییقانمق دیمك
مغتسل مرحاض اویرکیم غسله ایلر اقتضا
ابدست الق توضی ابدسته دی وضو
هم نماز اولدی صلوة واصل معناسی دعا
معنیٔ ماعون زکوة وطاعته دیرلر دخی
تزکیه پاك ایلمك خوشلقله ویرکیدر عطا
حج طواف مکه در هم بره دینلدی زمزمه
یثرب وطیبه مدینه کعبه در ام القری
عید اضحی موسم قربانده کی بیرامدر
نحر واضحیه دخی قربان بر وفق رضا
صائمون اوروج طوتیجیلر اوروج صوم وصیام
فطر اوروج اچدیغی شیدر اهل صومك اولا

نكرى خوفيله حرامدن احتراز ايتمك ورع
اثم اولمشدر كناه اسمى صاقنمق اتقا
بوستان فردوس جنت باغنه دير لردخى
حق بزه قيلسون ميسر يسر الله لنا
هم قيامت ساعت انده شبهه يوق لاريب فيه
هاويه نار جهنمدر بزى حفظ ايت قنا
طوغرو يول انجق هدايت شاه راهى سمتيدر
الصراط المستقيم انما صوب الهدى

فاعلاتن فاعلاتن درهٔ بحر رمل
افهموا سز اكله بك وزنى بو هذا وزنها

فهذا در نظم فى لغات حلية العليا

صفتدر حليه اما صورت حسنيله در معنا
مليح اوبله كوزلدركيم خوش اسلوب اوله سرتاپا
ملاحت اول كوزللكدر كه ارز حسنى باقد قجه
بسيم اولدر كه كولدكجه كل خندان اولور كويا
دو چشمى قاره درنو رسيه وش ادعج العينين
ازج اول ابنجه قاشلو كيم چكلمشدر هلال آسا
قپاغنده سيه كرپكلرى چوق اهدب الاشفار
كوزى قدرندن اولان سرمه لى اكحل زهى رعنا
بياض صاف چشمى جا بجا حمرتلوجه اشكل
آچق قاشلو در ابلج كيم اوله غايت جبين آرا
اسيل الخد كرمى رخلرى طولانى بر مقدار
تلألؤ پارلمق مانند بدر آسمان پيرا
منور بورننك اورتاسى رفعتلوجه اقنى الانف
يوزى كلرنك اولاندر ازهر اللون ملك سيما

ضليع

ضليع الفم اولان شقدهاننده براز وسعت
اودر اشنب كه اينجو ديشلرى صافى و بيهمتا
در دندانى سيرككه دزلمش افلج الاسنان
ثنايا زير و بالادرت عدد اوكده بش كه پك زيبا
سيه موطوب صقاللى ذاته كث اللحيه دير لرهم
براز موبى سفيد الود اولان اكهل ايمش اما
قالنجه استخوانلرله قوى ضخم العظام اولدى
هم اورته بويلو تام القد مثال سرو مستثنا
موافق حسن خلقتله جسيم اندامدر اجل
كه آفاقه اوله نور مجسم وش ضيا بخشا
بوكونه احسن تقويمه مظهر سرور عالم
اولور نوع بشر ايچنده البت جملهدن اعلا
لنا لاشك فيه يوق بز ميچون بونده هيچ شبهه
اينانديق ايلدك تصديق امنا وصدقنا
شاشوب قالدق كه صايمقدن صايلمز سوزلكا بو
تحيرنا عن الاحصاء ذا بالنطق لا يحصى

مفاعيلن مفاعيلن بودر مأمولمز انجق
حبيبن روز محشرده شفيع ايتسون بزه مولى

الملك العدل روح العالم يحيى الورى

پادشاه اولدى امام اول مؤمنينه مقتدا
اوبله شاهنشاهه ظل الله تعبيرى سزا
شاه اسلامه ولى وهم خليفه دينديكيم
پادشاهلردر اولى الامر عدالت انتما
چون خلافت شرع وقانونه موافق سلطنت
نص قرآنى ايله امرينه واجب اقتدا

كنجم و قدموس غايتده معظم پاد شاه
هم مليك ايله ملك اولدى شهشو كتما
افسر شاهى به دينديكى تاج وتيجان جعيدر
هم او تاج اكليل كيم جوهرله اوله پرضيا
تخت سلطانى سرير وجعى كلمشدر سرر
هم اريكه تختدر كرسى دخى ديمش اكا
دست صدر اولدى وزيره دينلور دستور كيم
اصل معناسى قوانين دفتريدر غالبا
بك مقربلر قرابين ومصاحبدر حبا
صدقله معروف اولنلر صادقين واصدقا
جنكده شدت سلاحك حدتى شوكت ايمش
همدخى قدرت ديمكدر وصف شاه اولمق روا
قسط وعدل اولمش مظالمدن تحاشى ايلمك
هم سياست امر ونهين ايتمك اجرا دائما
زيور فرمان اولان طغرا ايمش توقيع هم
معنئ منشور فرمان اطاعت اقتضا
سكه او ريلن محله ديندى دار الضرب كيم
نام شاهى انده نقدينه اولهر ونقفرا
قوقر اولمشدر ممالك وممالك ملكلر
شهر ايمش مصر و بلدهم كو بلره ديمش قرى
جحفل وجيش وكتيبه جند ديمش عسكره
اردو مفهومى معسكر جنك ايمش حرب و وغا
قائد الاجناد سرعسكر كبى باشبوغدر
ديندى رايت هم علم بيراغه سنجاق قدر لوا

فى سبيل الله حق يولنده يعنى دين ايچون
كافر ايله جنك ايتمكدر جهاد وهم غزا
صلحى بوزمقده مخيرلكده نبذ وانتباذ
سلم وهم ايم وتوادع صلحه ديمشدر شها
نصر دائمله مؤيد ايده حق دارا مزى
ايدالله بنصر دائم سلطاننا

ياد اوصاف ملوكى ويردى رونق نظممه
اولدى كوياكيم نظير قصهٔ شاه وكدا

لامع كالنور انى قلتكم مافى السما

زبرقان آيدر قمر كبى كونش شمس وذكا
بوح وبوحى وغزاله بوح ديمش هم اكا
نجم وكوكب يلدز امايارلغى درى انك
طارق اول يلدز كه وقت صبح اولور پرتونما
آى وكوندن ماعدا يه سبعهٔ سياره دن
خنس وكنس يورمشدر كتابنده خدا
خلق يلدز اوچه دير كيم شعله در كوكده شهاب
انده يلدزلر مصابيح اولمده زينت فزا
قطب اويلدز كيم انك اوزره فلك دونمكده در
ضاحيه كوكدر يره قارشو يوزى بطن السما
هم مجره كهكشان يعنى صمان اوغريسيدر
كوك كناريندينور قطر وافق قوشلق ضحى
فجت وقراليك ايدنليغى اولان كيجهدر
نيران ايله كون كوندز نهار اخشام مسا
يلدرمدر صاعقه كوك كورلمكده رعد ايمش
برق شمشكدر ضياسى پارلمق انك سنا

طولو جد و ثلج تار بو زهم فراغو در جلید
یغموره عبث وطر دیندی بولت مزن وحیا
هم اودر قوس قزح کیم دراو درلورنکله
پای کبی ظاهراولور یغمور صوکنده برهوا
حق بیورمشدر یدی قات کو کلره سبع شداد
اسما ندر اوسمزده السماء فوقنا
لایح اولمشدر کتابده بو بیتلر نورله
فی کتابی هذه الابیات لاحت بالضیا
رو بکز نورایله پارلندی کوزیمزکون کبی
وجهکم کالشمس بالنور اضاءت عیننا

طور میوب تحصیل علمه چالشورسلکر روز وشب
مهر وماه آسا اولورسن سنده نورانی لقا

قطعة ارضیة تنبتکم ما بها

زیوزیدر ساهره طپراغه دیرلر بری
ترب وتراب اولهم نملوسی اولمش ثری
پاك اولنه طیب وطپراغه دیندی صعید
اهل تیم ایچون اشته او طپراق سزا
رمل قومه قوم قاریشان طپراغه دیمش رغام
کوفه قزل قوم دخی بلده شهر نما
دیندی فلاة وتنوفیته بیابانه هم
اوله دیمکدر دخی برو بریه ملا
یول شاشرانده کیم کنسه او صحرای تیه
شول اوه کیم اولمیه صویی دی فیفا اکا
بلقع وقفر اول یره دیندی که خالی اوله
دوز اوه صحرا ایمش منلبدر انك فضا

دیندی چوله بادیه هب درهلر اودیه
قاع اوه دوز صفصف اول یوجلیره پك صفا
طود وعلم طور طاغ یوکسکی شاهق انك
پك یوجه سی شامخ و یوجه لك اولدی علا
کشتیٔ نوح ایندیکی طاغ دخی جودی که او
امد و موصل میاننده کوروندی بکا
طاغه جبل دیندی هم جمعی کلورمش جبال
قوم تپه آدی کثیب اوله دیمکدر نقا
یوکسك اولان قوم تپه آدیده جمهور ایمش
جمعی تلال اولدی چون تل تپه مطلقا
طین چامور در انك قوریسی صلصال هم
بالجمله دیرلر وحل ثاطه اولانی فنا
قوملی چامورله پشن طاش ادی سجیل ایمش
جمعی حجاره کلور طاش حجر اندی رمی
صلد دیمك پك قتی مرمره دیندی رخام
اولدی اوفاق طاش حصاة جمعده کلمش حصی
حولوره دوشنن طاشه دیمشلر بلاط
ابلوسنه دی صفیح اولکه سزای بنا
جمله بو طپراقده کی نسنه یه پایان یوق
ما بجمیع الثری لیس له الانتها

مفتعلن فاعلن مفتعلن فاعلن
روی زمینده ایدر اهل هنر اعتلا

تفرح بنظمی مادمت حیا

اولمش بنق خدبوزدر محیا	تقبیل وتلثیم اویمکدر اما
ابکار دیمك جمله قز اوغلان	دوشیزه قزلر اولمش عذارا

ان جئت ليلا كيجه كلور سك
بشری لنا چون مژده بز مجنون
اوغلان غلام وهم قول ديمكدر
خمر اولدی باده لا تشرب ايچمه
هم عرف ونكهت قوقو يه ديرلر
احمق قری يه رعنا ديتورمش
ياليت شعری كاشكی بيلسم
بو كسك علی والحق دنی هم
طوغدك شرفله مانند پروين
مستفعلاتن ابتدم قلمدن

فاليت خال هم اوده تنها
هم مژده جی به بخشش خذ يا
اولمش اسيرك جمعی اساری
سرخوش اولنلر جمله سكاری
بك طيب اولانه دی فوح وريا
محبوبه ديمك بيلم نه معنا
اصلی نه بونك ما اصل هذا
بو جه سنی و بك بو كسك اسنی
اطلعت سعدا مثل الثريا
آب حياتی يا رانه اجرا

در منظوم لاخوان الصفا

وسعت اوزره اوله حالك مرحبا
هضمی خوش اوله هنيئا ديمكدر
مره وش تاره بر ذكره در
سحقا وتبا دخی تعسا ديمك
فعل مضمر ايله نصبی بونلرك
هم تفرق تفرقه طاغلمه در
اولدی اللهم باالله ديمك
حال طيب انلر ايچون طوبی اسم
معنسی لله دره مدحله
ايمن الله ايله ايم الله دخی
انت لله اوله سن مقبول رب
دينسه ابليت جذيرا بركسه
كلما هر بار اشكر شكر قيل
مژده جی اولمش مبشر هم نذير

دوستم بك خوش مآلی حبذا
هم مريئا بكمال اولمش اكا
شمدی بچمش اولدی كويا انقضا
اوله ضا نكيم اوم وخسرانه سزا
خواجه نحوا كلده درانی سكا
صكره جمعی كوچ اولان ايدی سبا
صانكه اول اخرده ميم اولده يا
هم خصوصا ديمه در لاسيما
حق اكا چوق خير ايله قيلسون جزا
هم لعمرك جمله سوكند خدا
هم لك الله لطف حق ساكه روا
چوق يكی اسكت ديو ايتمك دعا
تكريه للرب انجق انما
كلدی تحقيقا برزه قد جاءنا

هذه الدنيا ديمكدر بو جهان
من بلمی كيم بنی تعيب ايدن
اولدی اولی لك سكا شر در يقين
نحن وانا بز سن انت بن انا
اذهبوا كيدك دونك هم فارجعوا
كل من جاء كلان هپ جمله سی
نيجه ديرلر ديری بعد الممات
آدمه جا الشد يغندن غيری يوق

ليس بو قدر اويله در هم ما ولا
ذاك بودر بوده اويله هكذا
سن بزه يا قلاشمه لا تقرب لنا
اين قنده قنی برده حيثما
سزلر انتم ايكيكز ده انتما
راح كتدی بزدن اول قبلنا
كيف يحيی الارض بعد موتها
ليس للانسان الا ما سعی

فاعلاتن فاعلاتن فاعلات
امل عملك اولمیه سعيی هبا

باء الی الباء من انشد نظم العجيب

جمعی عنادل كلور بلبل ادی عندليب
خوجم و ورد اولدی كل سوكلو خدن وحبيب
بابا صويی پاك اولان كيمسه به ديرلر نسيب
والده سی جانبی طاهر اولاندر حسيب
عرق طمر در دخی پاك نسللو عريق
اصله دی جرثومه هم جنسی ايودر نجيب
قرطز كادردها اويله زكيلر دهات
عقله ديتورلب كيم عاقل اولاندر لبيب
اربه كبی ارب هم عقله وزكايه ديتور
صاحب دين اولنه عاقله ديرلر اريب
راب اوكی بابادر رابه اوكی انه هم
غيريدن اولان ولد زوج يانسده ربيب
قورقمه دی خيفه هم خوف وفزع قورقودر
قورقو جيدر خائف وقورقق اولاندر نخيب

قس پاپاز باش پاپاز اسقف وهم جاثلیق
بیعه کلیسا ایمش دیرکبی خاج صلیب
بوله میوز حاذق وماهری قنده حکیم
لا نجد الحاذق الماهر این الطبیب

لا یق تأدیب اولوراو لکه ادبسز اوله
اهل ادبله کورشسنده اولورسن ادیب

فتح الله لنا من یده خیر الباب

مختصر موجز ایمش سوزی اوزاتمق اطناب
چادرك ایپی طنب جمعی طناب واطناب
حزب ایمش طائفه اما که اولوب خاین دین
انبیا اوسنه جمعیت ایدنلر احزاب
قنده یه دینلدی شعب انی تحزیك ایدیجی
فتنه ار بابی مشغب دینلور هم شغاب
دینلدی حنا قنده یه بو یالی الی کف خضیب
اختضاب اولدی بویامق بویه در خضب وخضاب
سنه مز غانمغه دی ییل سنه هم جمعی سنین
حقب سکسان ییل ایمش جمعیده کلمش احقاب
جید کردندر انك شاه طمری حبل ورید
کردنه هم رقبه دینلدی کاور جمعی رقاب
صلب ییلهب کوکی اولدی ترائب کوکسك
ترب همزاد اولانه دینلدی هم اقران اتراب
اکل وخضم اولدی یمك هضم سکرمکدرهم
چوق یین کسه اکول و دخی دینمش صقلاب
لبس کیمك کیه جك نسنه لره البسه دی
جامه در ثوب که هم جمعی ثیاب واثواب

انتساب ابد رحفه بولهسن مرجع خیر
انتسب باب الله فتجد خیر مآب

فعلاتن فعلاتن فعلاتن فعلن
کبزلو دشمن کیدز بیلکه مداهن احباب

ذاك مفید لکم اجمع کل العجاب

شیب قوجالق دخی کنجلك اولمش شباب
اولدی قوجالمق مشیب کنج اولان ادمده شاب
کید مجیدر ذاهب والتونك ادی ذهب
کلمکه هم کتمکه دینلدی اياب وذهاب
بك کوله جك نسنه یه دیدیلر اضحوکه هم
شولکه عجیب اولهٔ بك دیدی اکا شئ عجاب
دار اوه دینمش دخی بوجه سرایه عماد
موضع معموردر عامر وغامر خراب
باب قپو یه دینور یللو فجردی صرصر
کاهی سنك و زلمق اولدی طنین ذباب
هم خصمك غیر یدن الله ایمش زوجه بی
اولدی وطندن چیقوب کتمه دخی اغتراب
قصب کبی قضب هم کسمه دخی بونجه در
سوزی بدیهه ادا سویلمه ده اقتضاب
حالمز اغلرز حشر حسابی کونی
نبك علی حالنا یوم یقوم الحساب

رزقه رضا نکته سی نحن قسمناده در

قانع اولان قسمته چکمیه هیچ اضطراب
قد تمر الفرصة السیارة مثل السحاب

لوح محفوظه نه عالى كنيه در ام الكتاب
لوح تخته وحى يازلمش اولان مثل كتاب
صو يوزنده شول قبارجق كيم اولوردر حباب
هم سوشمكدر حباب اولمش محبنده حباب
حق باطلدن ايرمق خصمى الزام ايتمه هم
مصطلحدر لفظ اما بعد به فصل الخطاب
سحب چكمكدر يبوب ايچمك دخى شدت ايله
هم بولت اولمش سحابه جمعى كلمشدر سحاب
مقتدر قادر اودركيم صاحب قدرت اوله
خلقه مملوكى كبى مالك اولان مالك رقاب
ريق اچلق زيق ورابق دخى اچ قارننه
توكركيد بيمش براق اغز يارى ريق ورضاب
طوطى بيغاسو بلمك نطق وقفسده فى القفص
فى الرياض باغچه لرده قارغه در زاغ وغراب
منشئ النظم اولكه انشاد ايليه موزون كلام
كر اونسه لو سهو تعيب اولنماز لا يعاب
حق بزه كافيكه تحقيقا كوزل مرجع اودر
حسبنا الله تعالى انه نعم المآب

دوراتواب ايليوب اولمه جهانده دربدر
دركه بارى طور ركن غيره ايتمه انتساب

قد اتيناك بنظم مرغوب

رجل ككلك اديدر هم يعقوب … بال اريسى بكى اولمش يعسوب
ريح يل اسمه سنه ذنبدى هبوب … هم شماله اسنى قارشو جنوب
وعدى نقد ايتمه در انجاز اما … دى بلان وعده به وعد عرقوب
بيه راجل دخى براده رجل … هر نبه اولور ايسه بنمه ركوب

جيفيجى خارج وداخل كيريجى … جيفمه هم كيرمه خروج ايله وقوب
راعب افسونى ايمش رعب افسون … رعب قورقو دخى قورقق رعبوب
قشر جوز اولمش ايسه قوزقبوغى … اب ايجدركه كاور جمعى لبوب
كوزل ايشه ديديلر حسن عمل … صانمه كيم خوب كناهك ادى حوب
لعب اويون جمعى لعب كالدى انك … هم مشقت ديمه در لغب ولغوب
رطب مكار ايدى اشعب مشهور … اولدى اجناس قبايلده شعوب
عفو اثام ايديجى حق انجق … انما الله عفو لذنوب

فعلاتن فعلاتن فعلات
ويره مم غيره كتابم محبوب

بانت الباء فتنا تات اللغات

جمله بى كلفت كلمنلرسا نعمات … هم تقابله كلملروار دات
سوزحديث وهم كلام انبيا … هب روايت ايديجيلردر رواة
سبق كچمك كچه يكيجون جنلرى … وصف رب اوزره ملكلر سابقات
طاعت ايديجيلره اركك ديشى … حق بيوردى قانتين وقانتات
فجه معناسى صباح اويقوسيدر … ابتداى نوم راحتله سبات
اب بابا ام انه اوغلانلر بنين … بنت قزدر هم انالر امهات
زرع اكمك نبت بتمكدر دخى … نجم اولمشدر چمن اوندر نبات
يم وطم اولدى دكز عقام هم … سبح يوزمكدر كميلر سابحات
صائم فى المقدر شرا اضداددن … ديندى قطعى صائمغه بيع بتات
اول كوزل خويله پسنديده شيم كون … بحسن الخلق ممدوح الصفات
ادم اول سنده چالش اوكرنمكه … چونكه تعليم ايتمديدر لغات

فى مباد بن المغازى احضروا كل الجهات

انلو در فارس فرس جيبه جماله خيلات
هر كليدر يقين يعنى قريب كلات

آت شنابیله قوشارکن خشلامق ضبح اولدی چون
دشمنه صالیجی اتلاری غزاتك غادیات
هم مغیرات اتلاری غارتکران دشمنك
زیر نعلندن قغلجملر صاچنلر موریات
صوی اولنلر درجیاد واوچ اباغن قالدیروب
بر اباغك طرنغی اوزره دورنلر صافنات
ارکك ات اولدی حصان وبحر ورمله قصرغی
مهر طایدر انلرك بوکوکلر یدر سابحات
فالقکز اعدایه مزراغیله سزای اتلولر
ایها الفرسان قوموا للاعادی بالقنات
نسکدر بو وادی نارفته ده آت او بنسامز
کیم دیدی وهبی قوشوبده کندیکی میدانه آت

ماجواب الحمق غیر سکوت

بالغك آدی سمك همدخی حوت
کونور بحبسی زمینی بهموت
قورقه هم قورقودیجیدر رهبوت
رحم ایدیجی وترحم رحموت
بك تواضعده خشوع ایله خضوع
طاعته طول قیام اولدی قنوت
متجبر متکبر کبیدر
کبره جبوره دینور هم جبروت
عزت وسلطنت ومملکته
دیدی اصحاب فصاحت ملکوت
چاه بابلده اولان ایکی ملك
بری هاروت وبریسی ماروت
حقد وضغن اولدی حسودك کینی
شخص محسوده دینورمش مأنوت
افترا ایتمه بهت هم بهتان
نطقی حیرتله طوتلمش مبهوت
مصطبه اوتوره جق بر آنده
یعنی دکانه دینورمش حانوت
لات وعزی دیدیلن بتلر هم
اولدی شیطان دخی کاهن طاغوت
قوت دینکه وذل قوت بزه
قوة الذین لنا نعم القوت

کنج ایکن دکله نصیحتلرینی
دیمه پیرانه نه شاشقن فرتوت

جئت بالثاء الیکم سبعة للابحاث

کنج اولنلر دیمه معناسنه اولمش احداث
نو خبر الفه ده دیرلر ایمش استحداث
اولدی امداد طلب ایتمه غواث ایله غوات
دخی امداد ایدیجی بیدی مغیث ومغیاث
استغاثه دیمه مفهومی ایمش استمداد
مدد ایتمك دخی غوث اولدی اومعناده غیاث
مجلس میده قدح یولداشنه دینلدی ندیم
بك خباثتلو مصاحبلر ایدنمك اخباث
جمعی ذکران وذکور اولدی ذکرار ککذر
دینلدی انثی دیشیه جمعی انك کلدی اناث
قبل اولمق توقان اولمه ایمش بك مشتاق
هم جماع ایتمه وقاع ورفث ایله ارفاث
کبه حبلی دخی اینساث طوغر مقدر قز
دائما قز طوغرن عورته دیرلر مبناث
قوریسی باشی قرشمش اوته ده ضغث دینور
دوشلر احلام ایمش اما قاریشقلر اضغاث
سحر ایدوب اوفله بیجیلر دوکومه نفاثات
هم دوکوملر عقد واو فله بیجیدر نفاث
آریق اولماغه غثاثه دینلور غث اریقه
آریق ات المه دخی بدخبر الق اغثاث
آطه صوغانه عنصل صوغانه دینلدی بصل
فوم وثوم اولدی صرمسق پرصه هم کراث

بچمه نك وقتی حصاد واکنه حرث دینور
هم اورق محصد ایمش اولدی آکنجی حراث
نسر کرکس کروان بعضه کوره طو شنجل
وانقولیده دیدی کرکس کبی برقوشه بغاث
ام قشعم اولومه کنیه منیه دخی موت
دیدیلر قبره جدث جمعی کاورمش اجداث
مستحق ترکه وارث ایمش میتدن
اولدی میراثه بقیه ترکه ارث وتراث
جانلی هم جانسز اولان ماله دی ناطق صامت
اومتاعیده دینور هرنه ایسه جمله اثاث
حق بکا خیر مددکار او فقط داد رسم
انما الرب مغیثی هولی خیر غیاث
صاقنك نکبت اسرآفدن ایدك حذری
اتقوا واحترزوا من نکبات الافعاث
فعلاتن فعلاتن فعلاتن فعلن
طبعه بویله سخن ایتمزمی لطافت ایراث

نورعینم چالشوب کسب ایده کورسن بوخسه
بدرك علم وکمالی سکا قالمز میراث

بلغة الجیم کنقد برواج

شمع وش یار لیمبدر وهاج	دی چراغه دخی نبراس وسراج
آبنوس اغاجی نوعندن ساج	دخی فیلك کمکی اولمش عاج
اولدی حیوانی طوغرتمق انتاج	دولنی المغه ده دیندی نتاج
مضغه اتپارچه سی قانی علقه	مزد لرنطفه لر بدر امشاج
غذو نوایله دخی وزایله فرد	تك دیمك جفت اولنلر ازواج
سودانا ظئرو چوجوقلر اطفال	دخی امزرمکه دیندی املاج

عورتی چه ق الان ادم منکاح	قوجه یه چوق وار یجی زن مزواج
بلهجیدر طناوغك فرو وجه	هم خروس یله طاوق دیك ودجاج
باغش از باغشی اولان یغمور	پك بغاندر دخی قاحف ثجاج
طاتلی صویه دیدیلر عذب وفرات	ملح طوزدر آجی صو ملح واجاج
نهج ومنهج دیمه در یول دخی هم	آشکاره بوله دیمش منهاج
اولدی ایکی طاغ اراسنده کی یول	فج کیم کلمش انك جمعی فجاج
ارتقاوش یوقرو چیقمه عروج	زردبان سلم ایمش هم معراج
عجب وش کبر دیمکدر خیلا	کبر وعنوان ایدیجیدر نفاج
چیك ایمش نی وملغوث هم انیص	بشمه نضج اولدی پشرمك انضاج
منکسر اولدی قرلمش نسنه	شیشه قاروره دخی دیندی زجاج
فنی سس صاخه ورجس وضجه	دخی پك پك چیغرندر عجاج
سرج ایردر که کاورجمعی سروج	دی ایراوره مغه آنه اسراج
دشمنی بوزمه ایمش هزم عدو	جنك هیجا وقتال اولدی هیاج
قوپارو بده چبقرك منهی	اخرجوا المتهم بالازعاج

قبل دعا ایتمسون ای نور بصر
صاغ کوزی صول کوزه الله محتاج

حانت الحاء کراح عبقا للاقراح

پك کرم ایدیجی معطا وجوءمرد لکده سماح
شح ایمش بخل وطمع شخص بخیل اولدی شحاح
ایمه در آدمه تعظیم ایله اکرام ابراح
خور لقدر دخی تذلیل ومذلت اسماح
ارمکه وقت صباحه دینلورمش اصباح
اویلهدن صکره ده اخشامه قدر اولدی رواح
طاریره لاح دینور دوزیرایمش هم صرداح
جای راحتده مراح ودخی بول بول رحراح

دی خلاص ایتمکه انجاو خلاص اولدی نجات
هم ظفر بولمغه فوز تملغه ده دیندی نجاح
قبحت معناسی حرام اولدی کنه ذنب و جناح
دیندی زانی یه مسافح که زنا آدی سفاح
فرح ایله فرج و راح و مرح جمله سو ینج
ارتیاح اولدی سو ینمك سو ینندر مفراح
دیندی صاحی آیغه سرخوش اولاندر سکران
باده نك آدی رحیق ایله عقار و دخی راح
التیاح ایله لواح اولدی اکرچه صوصامق
خالص و صاف اولان صویه دینور ماء قراح
سحبان اوزره دیزوب بو نجغی نسوان عرب
بوینه طاقدیغی آویزه نزا کتله وشاح
کوز او جیله نظر ایتمك دیمه در لحظ و شفون
التماح اولدی هم از باقمه که اوله المباح
نور روشن پار لیان آیده بتلغ ایمش ضوء و ضیا
شمعدان مشمعه هم دیندی چراغه مصباح
وطئ و عقد اولدی نکاح اعنی مناکح نسوان
طالب اولمقده نکاح ایتمکیچون استنکاح
نکته آمیز سوزه دینـدی لطیفه اما
خوراطه ایته فکاهه دخی هم مزح و مزاح
غایب اولماغه دی غیبوبه حضورك ضدی
وجه یوزدر یوزه یوز اولمغه ده دیندی کفاح
طیر قوش جمعی طیور و طیران او چقدر
جمیده اجنحه کلشکه قناد اولدی جناح
جمعنه دینـدی مقالید و انا خنز مقلد

دخی اقلیـد دیمك اولیه شال مفتاح
دی اوجوز اولوغه رفاغه هم اودر خصب ورخا
قحط قتلق دخی قتلق سنه نك آدی کلاح
حق فصاحت فیضانی بزه انعـام ایندی
انعم الله الینا فیضان الافصاح

برایمش علم و عمل حرفنه ایله دقت
علمله عامل اولان بوله دوعالمده فلاح

سرنا الله بنصر وفتوح

بعضلر نام خدادیدی بدوح | بوریمك طرز نزاکتله بدوح
آشکار اولمغه دیندی وضوح | ظاهر اولمقده بداهتله سنوح
جناغك طولهسی غایتده طفوح | ضوء ایچوب قائمینه دیندی فتوح
کیجه ایله ایچیلن باده غبوق | صبحه قارشو ایچیلن اولدی صبوح
چون پشیمان اولاندر نادم | توبه ء نادمه مفهومی نصوح
روحه منسوب اولان روحانی | جان و جبر ایله عبسادر روح
افتتاح اولدی اعانت طلبی | فتح آچمقدر آچلمش مفتوح
هم تمدح طلب مدح ایتمك | امتداح اوکمه اوکلمش ممدوح
لوم و تعبیر دیمکدر فضاحق | دخی رسوا ایلمغه دیندی فضوح
کبش قوجدر که کلور جمعی کباش | بو بنوز ایله اوریجی اولدی نطوح
بوکرك آت قیدالاوابد آوایچون | تپه کن آته دخی دیندی ضروح
پك سکردوب قوشانی اولدی جموم | باشی پك یاوز آتك آدی جموح
نکره مزطاهر و چوقدر کرمی | اربنا الله کریم سبوح

اوله مغرور فنا دنیایه
بیك یشار سك دخی مانند نوح

جاءت الخنساء بنظم مرسوخ

دیندی ادر یس نبی یه اخنوخ | پیر اولان شیخ کلور جمعی شیوخ

رهسخون ثابت اولنلر ایودن ثابت اولماغه دخی دینندی رسوخ
نسخ برنسنه یی زائل ایتمك حکمی زائل ولان آیت منسوخ
دری صویماغه دینور سلخ اما دریسی صویلان اولمش مسلوخ
انتفاخ اولدی اکرچه شیشمك پك سمز فارنی بیوکده منفوخ
صورت اوللی تحویل اولنان اقبح صورته اولمش ممسوخ
قولاغك کندوسنه منفذنه ایشیدن دیدی صماخ واصمخ
الجغه دیرلرایمش دون دخی بوجهلك اولدی علو ایله شموخ
ایکی همسن و ایکی مثل اولنه دینده شرخان رکلورجمعی شروخ
رأس باش کله قفا دزاما قپهنك اوستنه دیرلر یافوخ
طبخ پشی اولدی پشرمك چونکیم دینلور پشمشه مشوی مطبوخ
وکن وورکراولمش یسه قوش یوه سی فرخ قوش یاوریسیدرجمعی فروخ
تنك کس جلوه لی خاتون وصوف بایلان ذوق جماعیله ربوخ
صافلنور سعی وثبات ایله علوم یحفظ العلم بجد ورسوخ

وبرمه ثقات ظرفا بجمعنه
بزم عرفانده اول غایت شوخ

دلت الدال عیانا لحصول المقصود

بویلوخندق کبی یارلمش اولان یراخدود
نارآتشدر اودنلی دیمه در ذات وقود
هود معناسی یهودایدیجی انکارجحود
جمع خاین خونه منکر نعمتده کنود
سکودآغاجی خلاف ودخی صفصاف اوله
کرلکه درظل چکلمشده اوزانمش ممدود
سامدون اولدی اعالی دخی سامی عالی
بوجهلك اولدی سمو وهم اومعناده سمود
آننه نعت اوسنه دینور فرق رفع اولدی بوجه

اشاغه

اشاغه اینمه هبوط و یوقاری چیقمه صعود
کرچه محمود دیمك مدح اولنمش اما
ذکری قرأنده اولان فیلك آدیده محمود
اویقودر نوم انك اولنه دینندی نعاس
اویانقلاره دی ایقاظ اویومشلاره رقود
صب وهاوی دیمه عاشق دخی دلبرده بهیج
عنفله حالی بسان کیمسه عمید وعمود
اقتضاض اولدی انی بوزمه که فراق عذره
عبقره پك کوزلی تازه جوارید رخود
عرب اول اررلرینی سویجی پك خاتونلر
هم اوزون بویاوسی عطبول ومحبتلی ودود
مراته عورتکه کلورجمعی نساونسوان
چوجوغی چوق طوغرن عورته هم دینندی ولود
استحیادن صایلورسن ایده کوروعده وفا
اوف بالوعد بعدونك من اهل الجود

شرف جدایله فخر ایتمه همان جدایله
کیسه عالم ولمه مز ایتمسه بذل مجهود

الینا نقد کنز لعلم موروث من الاجداد

تلظی اود علو ایتمك علولندرمه درایقاد
شواظ وهم لهب یالك یالکلا نیجیدر وقاد
قوانیدرخلیه نحل آری شهدوعسل بالدر
شکردر قند وسکر کیم شکرجی یه دینور قناد
ترصددر ترقب وش کوزتمك انتظار ایله
رصد یول کوزلن بردراواو بولهدینور مرصاد
الوك وهم الوکه ایلچیلك اولمش سفارت رش

دیبور ایلچی یه وفد و جمعی کلمشدر وفود اوفاد
شباك اوجی دوزفلاری شبركهم ایپلری انك
قنص آو صید معناسنده آوجی قانص وصیاد
اسیرلر در سبایا سبی واسترقاق اسیر ایتمك
رقیق وقن وعبد اولمش قول اعتاق ایتمه در آزاد
غلام و زن کتور یجی یه اهل فسق بدکاره
مؤنث ایسه قواده دینور ارکك ایسه قواد
مقید اولدی باغلنمش دخی باغلامه در تقیید
بوقاغو کبی قید و بندلر در جمله سی اصفاد
شبه شبه ایکسیده بکزمك تشبیه بکزتمك
دیبور هر نسنه نك مثلینه ند و جمعیدر انداد
دیمشلر مجنه طوقاغه حفت و بك و دق قاقق
چوی یه قازغه دینلدی وتد جمعی کاور اوتاد
اکرچه نفد واسباغ اولدی معناده دوکنمك هم
دوکنمك هم دوکنمك هر نه شی اولور ایسه انفاد
محقق اول کریم الله هیچ وعدنده خلف ایتمز
هو الرب الکریم انه لا یخلف المیعاد
اوکیم ذم ایده خلق سورمکیله اول ایراغ اندن
فمن کان یذم الناس جنب عنه بالاطراد

صریرخامه صانمه وقت تحریرات نظمده

قلم ایلر المده طعنهٔ حساد دن فریاد
وفق الله لنا مسلك خیر و رشاد

مستقل اولمغه هر شیده دینور استبداد
طرغروسوز قول سدید سویلمك آنی اسداد
عده واهبه کبی یات یاغه دینلدی عتاد

حاضر ایتمك دیمه معناسیده اولمش اعتاد
شعلهٔ آتشی سوندرمکه دیرلر اخماد
جمره و جمر کوز اولمش کولك آدیده رماد
یکی مال طارف ایمش اسکیسنه دینلدی تلاد
صرف وخرج ایتمکه دیرلر که دوکنمکده نفاد
مجد دینمش کرمه ذات کریم اولدی مجید
شرف ذاتی اولان اهل کرملر امجاد
دینلدی جومرده جواد و بر مجیدر معطی
رفد ایمش بخش وعطا بخششی ویرمك ارفاد
اقتصاد اولدی نه افراط نه تفریط دخی
بذل و تقتیر میاننده دیمشکدر اقصاد
اولواوغه دی سیادت دخی سود و سودد
شهر هم مال کثیر و قره لق اولدی سواد
قلیجه سیف کبی دینلدی حسام و صمصام
کسکنی صارم ایمش باغی دخی اولدی نجاد
یورت مأوی دخی یورت طوتمغه دی استیطان
قنده اولورسه مقیم اولمغه دیمش ارتاد
ام راشد صیجا نك کنیه سی راشد عاقل
حقه سوق ایلك ارشاد وصواب اولدی رشاد
هم بشك هم دوشه مك مهد و دوزلتمك تمهید
دوشنن نسنه ده مانند فراش اولدی مهاد
صعب کوچ خرط اغاج قابوغنی صویمقدر
برکون کبی دیکنلی اغاجك آدی قتاد
انکا اولدی طیا نمقکه توسد کبیدر
یصدیغك آدی وساده هم او معناده وساد

طلاغك آدى طحالودخى بوكركده كلى
جكره دينلدى كبد جمعى كاورمش آكباد
هم سويدابوركك نقطه كبى قاره دمى
بوركه قلب وجنان دينلدى كوكل آدى فؤاد
شاهدك جمعى شهود و دخى حاضر اولمق
هم شهادت طلب ايتمك ديمه در استشهاد
فردميونكه كاور جمعى فرود و قرده
كنه ديدكارى قوردك آديده اولدى قراد
هم تسافد ديمه بر برلرينه آشمه سيدر
يعنى حيوانلرك دينلدى جماعينه سفاد
قاعداولزن كداوله حيض وولددن قالمش
هم اوتورمقده قعوداولدى اوتورمق اقعاد
شرعده رخصتى واركيم ايديجك زوجى وفات
عورتك زينتى ترك ايتمه سى اولمش احداد
بول ستن بوكسكى نجدا كريسى اولمش شاطب
جاده اولو يول ايمش جيده كلمش جواد
صوفيلر كبى ابدرلرمى ريا اهل عفاف
هل يراؤن اولو العفة مثل الزهاد

كرچه هرحالده خوش حقه توكل اما
كوج ايمش اولميحق مصرفه غالب ايراد

نبذة الذال من الغبب انتسكم بنباذ

نقصيه تجيه قورتارمه ايمش هم انقاذ
حصن ماندى تحصن برينه دينلدى ملاذ
چون صغنمق ديمه معناسى ايمش عوذ وعياذ
ملنجا وش صغناجق برك آديده معاذ

هرنه اولورايسه اولسون اوزاق ايتمك اشفاذ
دخى برطاتفه دن آيريلن اولمشدر شاذ
دايما سير سريع ايتمك ايمش اجلواذ
سرعتيله يوريمكدر دخى حذحاذاخذاذ
احوذى جمله ايشنده متبصر كيمسه
غالب اولماغه دى احواذ ودخى استحواذ
نقبه وثقب دليك نقب وثقب دلمكدر
بچمه معناسى نفاذ اولدى كچرمك انفاذ
غرف اوصانمقكه دكشدرمه ده تبديل ابدال
اوياوغه فخذ دينور جمعى كلورمش افخاذ
فاسقيد ديمه مفهومى ايمش بورمه صاريق
قاوغك آدى عماره صاريغكده مشواذ
پره لنمغه نفنت دى تقمم كبى كيم
انجاذ اولدى كسلمك كسيلن پارچه جذاذ
طونبلان كيسه اخيذ وهم اسيره ديديلر
استخاذ آلمه ايمش اوبله ديمك هم تأخاذ
دانه سى ايرى اولان يغموره وابل ديرلر
ازاجق يغموره هم دينلدى رشاش ايله رذاذ
شط صويى دجله در اولمش صوكارى شاطئ
دخى زوراكبى بغداده دينورمش بغداذ
بك آجق بلاو بلا نه ديديلر فشفشه كيم
اصلى يوق لاف وكذافيله بلانجى ملاذ
بكابارد بجى حق نجق كه او درخير پناه
انما الله نصيرى هو ولى خير معاذ

شكركيم حقه شكرد نده لذيذ اولدى سوزم
اوقيان قند مكرر وش ايدر استلذاذ

فكن براى مضئ مضاهيا للنور

خداى منعمه چوق شكر ايدن كيمسنه شكور
زياده منكر لطف ونعم اولانده كفور
موانعى بوغيبكن هم بلا قصور وفتور
تناكح استين ذات پاكه دينلدى حصور
كثير الالفة اولان نسنه يه دينور محضور
دخى حرام كه ممنوع ايمش آدى محظور
مآل ذيكرزه مبنى خدايه اطلاقى
زمان وعادتده دهر دينلدى جمعى دهور
كتاب حضرت داوده صكره خاص اولدى
مجله كبى كتاب آدى ايدى كرچه زبور
سلف آنى خلفه نقل ايدن حديث دخى
قلج كه جوهرايله زين اوله اوده مأثور
كتوم صاقلينه دينلدى كيزلو اسرارى
اوكو نه سر يده فاش ايلين كيمسنه بذور
كمال وفضلله ماهر اولان ايمش نحرير
طويو بده مطلع اولماغه دينلدى عثر وعثور
زلال طاتلى صو سلسل دخى آنك كيبدر
اوشيكه پاك اولنور غيرى شى آنكله طهور
حبور كرچه سرورك مرادفى اما
اوكيمسه كيم اوله مسرور و شادمان محبور
صبا اول يل كه اسر شمس مطلعندن هم
اكا مقابل اسن ريح مقابل اولدى دبور

سموم كوندز اسن باد كرم كبم معلوم
آنك كيجه اسنى اوله زهرناك حرور
مولد ايسه ده مشهور عالم اولمشدر
يدى سيجق كونه دينمش تموزده باحوز
يلان سو يلمك افك وآفيكه اولمشدر
يلانجى كاذب ايمش كذب وش يلان دخى زور
نميمه كذبله افشاى قول فاسددر
نباح اورمه سى كلبك قطورمشيده عقور
ملوم اودركه آنى خلق ايليه تعييب
كلال ايله نظرى منقطع اولان محسور
شديد اولوم ديمه مفهومى موت احمر ايمش
دينلدى ذل ايله خور اولمغه جهانده دحور
بوار اولدى هلاك وكساده دينمش هم
اولانه فاسد وهالك دخى دينلمش بور
قزامقك آدى حصبه چيچك دخى جدرى
چيچك چقرمش اولان كيمسه يه دينور مجدور
مآل حافره اول امرده دينمكدر
سولجى چيقمش اولان آغز اولدى هم محفور
اكرچه معنئ بر فرد تومرى اولمش
دى فردواحده هم نفسه فانه ده مأمور
بوزين آچيجى اولان عورته دينور سافر
دخى مسافرت ايديجى كيمسنه مثل سفور
قرا كوكيجه دخى ليل مدلهم اولمش
دجى كبى قرا كولقده ظلمت ود يجور

جهانده آدی صانی اولمیان کیمسنه دخی
همیشه او یقوبه مألوف اولانه دینلدی دنور

قریش مجمعنك آدی دارندوه ایدی
دینلدی مجلس فسق وشقاونه حابور

صاچلمش اینجو کبی اولدی نظم دلجویم
فکان نظم لطیفی کلؤلؤ منثور

مفاعلن فعلاتن مفاعلن فعلن
بو شعرمك بیلور البته قدرین اهل شعور

مرادم اولدی چو خدمت حدیث و تفسیره
امیدم اولکه خدا سعیمی ایده مشکور

مثنی من بعض مشهورالکنی ذالمختصر

حضرت آدم صفی اللهه دیمش بوالبشر
هم بوالجن وابو مرّه او ابلیس اشر

کنیه سی صوبك ابو حیان ایمش هم بوالغیاث
بال ابو منصور درکیم بوالشفا اولمش شکر

بوالخصیب اندر شرابه بوالمهنا دینلدی هم
بو نعیم اتمك ابو بشر اولدی نقل خو بتر

بوالشهی بربط ابواللهو ایسه طنبوره دینور
بوالکمال اولمش ندیم نکته دان معتبر

سفره یه دیرلر بساط ار جمله کبی بو رجا
هم ابو سایغ دخی پالوده حلوی اثر

بوالمسافر اولدی بیتر اچلیقه بوالعمره دی
طبرز ابو صابر تره بوالخضر درکیم تازه تر

دی ابو طالب ابو مقرا آتك اطلاقنه
قورده ابو جعده ابو الاشبال اولمش شیر نر

چون

چون ابو ایوب ابو صفواندوه مفهومیدر
هم ابو الاحطل قاتردر بو زیاد اما که خر

بز محقق علی آبامزدن الدق طفل ایکن
فقد اخذنا العلم من آبائنا حال الصغر

اوقو خیر الهم اوغلوم خیر علمی کوره سن
سنده بابا دوش هزله بو بله ماننده پدر

ثلاث اضداد معانی کلام الاخبار

پادشاهه قوله هم جبر دیر اهل اخبار
قول دخی صاحبی مولی بونی یاد ایت هر بار

هم ورا ارده او که دینلدیکنی فهم ایله
اولدی هم د عنجه مفهوم مبده اقبال ادبار

از رومنه ایکیسی ضعف ایله قوت دیمه‌در
ضمد ایمش هم باش اولان هم قوری اولان اشجار

آز صویه چوق صویه ضحضاح اولنمش تعبیر
دیندی جعفر بیوك اولسه کوچك اولسه انهار

معن اوزونه قصه یه هم چوغه هم آزه دینور
نبل مفهومی دخی اولدی کبار ایله صغار

کرچه ترفیل ایله تعزیر مآلی تعظیم
دخی تذلیله ده تأدیبه ده دینمش تکرار

هم قوی شبه دخی کوشکه ده دینلدی الوث
بول اولان نسنه‌در الجیج واولاندر دخی طار

اینمه چیقمه اشاغه یوقاری هم اولدی فنوع
قاب یا قلاشدی دخی دیمك ایمش ایندی فرار

زوزه کتمك دخی کلمك دیمه معناسنده‌در
دخی ارماز دیمك کتمه وجاینده قرار

بسل معناسی حلال ایله حرام اولمشدر
مدح وذمه دخی تقریض دیمشلر ابرار
کاذب وصادقه زعمی اولنورمش اطلاق
زعم شك همدخی حق سوز ایله باطل کفتار
چوق اودنج آلیجی هم ویریجی اولمش مدیان
داینه دینلدی غریم ودخی مدیون ناچار
هم مفازه دیمه قورتمه هلاك اوله یری
فوز قورتمه هلاك اوله دخی یعنی دمار
رهوه یوکسك یره دیرلر دخی آلچق یردر
زیبه یوکسك یر ایله اولدی چقور یر ای یار
صوغك هم صجاغك شدتنه دینلدی مصد
صوغ ایله صجاغك آدی ایکن بارد وحار
شیٔ محبوبه ده نکروهه دخی دینلدی بدیع
عرف خوش قوقو اولدر دخی بدبوی آثار
هم یقینه اوزاغه باقب ایدرلر تعبیر
آوجیه دینلدی قنیص وهم اومعناده شکار
زوجدن قاچیجی یا قلاشیجی خاتون هلوب
زوجه وزوج لباس اولدیغن ایله تذکار
قرء ایمش حیض دخی پاك اولمش اندن
اولدی مسجوز اوقابکیم بوش اوله هم سرشار
هم ضداقتده خصومتده علاقه اولمش
شف نقصانه دینورمش دخی زیج بسیار
قره یه قرمزی یه ایضده جون دینور
قره اثوابه بیاضنه دخی دینلدی دخار

قبلی چوق هم قبلی یوق اولنه اهلب دیرلر
هم ضما دیدقیونلر که نه نومندو نزار
ضدایمش کرچه مخالف دخی مثله دیمش
جمع ضدین مآلی هله بونده درکار
برقبیله لغتی اولمه‌در انجق شرطی
غیری قومك لغتی اولمز اضداده مدار
موجز ایتدك که اوصاندرمیه چوق سوزله بیان
اقتصرنا ببیان لملال الاکثار

کرچه وافر بولنور بویله لغتلر اما
ذهنی تشحیذ ایچون ایتدك بوقدرجه اشعار

انی اجتنبت الحمل من اغصان نخل الاقتدار

باکوره درترفنده سی یعنی یمشلر در ثمار
اویله‌یکی ترفنده یی دیرمك یمکدر ابتکار
اولدی حدایق باغچه‌لر یجری اقارصولر میاه
اشجار اغاجلردر دخی ثمر مآلی میوه دار
هم فاکهه اولمش یمش مشمش دخی زردالودر
کمثری امرود ایمش اجاص اریك رمان نار
تفاح المادر دخی شفتالو آدی خوخ ایمش
قرصاداو تونکیم قرمزی اوله قزارمق احرار
طلع انك اول میوه سی خرما اغاجیدر نخیل
اولمش چیچکلر آدیده زهر ودخی نور ونوار
خرمایه دینلدی تمر هم قنوان آنك صالقملری
دوحه بیوك آغاجه دیدلب وصناراولدی چنار
ناطور باغك بکجیسی کرم آصمه در حصرم قورق
اعناب اوزملر صالقمی عنقود ایمش لذت نثار

ایواسه رجل دیدیلر قطف واکل هم میوه یه
براق ورق ایمش یشللنمکده اولمش اخضرار
جلغوزه در چام فستقی جلوز فندقدر دخی
دیرلر غبیرا ایکده یه دفنه اغاجی غاف وغار
بسم دیمکدر موشمله زعرور آلیج انجیرده تین
حب الملوك اوصافدن وشنه کراس آبدار
باغده اقرب میوه لرکوندز یکافلر او یمه‌در
عندی قطوف الدانیه لثم الخدود فی النهار
علم وادب وش کورمه‌دم خوش میوه لی بر باغچه
ایتدم ریاض عالمی نیجه زمان کشت وکذار

مستفعلن مستفعلن مستفعلن مستفعلن
نخل امیدم اولدی باغ جهانده میوه دار

حصر الاعداد عسیر فترکت الاکثار

بر ایکی اوچ احد اثنین وثلث ایله شمار
اربعه خمسه دیسون درده بشه اولکه صبار
سته التی یدی سبعه سکزه دیندی ثمان
هم طقوز تسعه در ایلر عشره اونده قرار
دیندی عشرون یکرمی یه ثلثون اوتوزه
اربعون قرق ایسه خمسون دیه‌رك اللی یه وار
التمشه بمشه ستون ایله سبعون دیدیلر
دخی سکسانده ثمانون ایمش ایتدم اشعار
صاندیلر طقسانی تسعون مائه اولمشدر یوز
بیکه کلدکده عدد الف دیمش دفتر دار
برلر آحاد ایمش اما عشرات اونلر در
اولدی یوزلرده مآت اشتدهمان صای تکرار

ان تعدوا نعم الله فلا تحصوها
صایسه کز حق نعمن ایلیه مزسز احصار

صایسز مالی اولنلرده قالور صفر الید
بو یله‌در یوم حساب اشته آنی صای هر بار

انعم الا نعام للناس هوالرب القدیر

انکر الاصوات بد سسلر اشکلردر حمیر
آکر یجی ناهق وصوتی شهیق وهم زفیر
عیر وعلج اولمش دخی خرهم حمر جمع حمار
قانجغی طاله آتان جحش اول صیپادرکیم صغیر
هم دخی کسعوم خردر دنبل آنك تنبلی
حامره حمار اشکجی حل بوك چوقدر کثیر
اولدی یابانی حمارك آدی یحمور وفراء
بوریسی تولب حوار اولمسایه اما کیم کبیر
کودنی قاطر دیمکدر بغل وش جمعی بغال
شولکه طوغرمز قصر اوله عقیم وهم عقیر
ناقه در دیشی دوه جمعی کاور نوق ونیاق
اربسی بخت ودوه آدی جمل بدن و بعیر
بکر دیمش کنجنه دوسر دخی بوکرك دوه
بوریسی اولمش فصیل وبوك ایچون مخصوصی عیر
اوله وقت بحثده صوت ایدیجی خرلرکبی
لاتکن فی وقت بحث صائتا مثل الحمیر

اشتران چکمز اکرچه بار کوه جرمی
عفو حقه نسبت امااذره دن بلکه حقیر

بلغة الزاء الکم عن غناء کرکاز

دثرمال ودخی مال بولنمه دیمش ارکاز
کنز مفهومی دفینه هم اومعناده رکاز
غمز در قولمه کیم قوجیه دیمش غماز
خلق تعییب ایدیجیدر لمزه هم لماز
همزه همدخی همازده تعییب ایدیجی
پك خصومت ایدن اعداسنه هم اولدی لزاز
وصف خوبانده ایدرلر شعرا استعمال
کرچه سخریه یه آلیجی یه دیمش طناز
کویکو به کابنه مشترك اما که عروس
کسرزن اولدی جهاز وکابن اشیاسی جهاز
طرز هیئت دیمه‌در طور ودخی حده دینور
اولدی قفتانده‌کی زنجفده علامتده طراز
غصن طال اصل دینورمش کوکنه هرشیئك
نخل خرما اغاجی کوکلری اولمش اعجاز
انتخاب اولدی ایوسن آیروبده سچمك
منتخب اول سچیلان نسنه آیروق افراز
کتم وکتمان دخی کیزلمه‌در اخفاوش
آشکار ایتمه‌در اظهار کبی هم ابراز
تعمیه کیزلمه مفعولی معما کلمش
کیزلمك سوزده مرامی لغز ایله الغاز
پك فقیرك آدی مسکین وکدادر عائل
معوزه اسکی لباس اولدی فقیرلك اعواز
کربه وکرب وترح غصه کبی هب طسه‌در
منقبض اولمغه غابنده دینور اشمئزاز

بوجیدر ابن سبیل اولدی تجاوز کچمك
بیل حقیقتده یوله اهل لغت دیدی مجاز
جائزه اولدی عطیه براپچم صودرهم
رخصت واذن مآلنده ایمش لفظ جواز
دیندی اورکتمکه انفار ونفار اورکمکدر
اولدی قورقمه‌ده ترعیب وهم اویله افزاز
هم تغامزبری بیرینه باقوب کوز قیمق
کوشهٔ چشمله باقماغه دینورمش اغماز
زاپی سینه چویروب صکره مهندس دیدیلر
برلر اولچیجی مهندز ایدی اولچوهنداز
احتراز ایله سفاهتدن اواعزاز یری
فاحترز عن سفه ذاك مقام الاعزاز

	ایله ذل وهوان ایله حقارت کسبن ایده کور مرتبهٔ عز و وقاری احراز	

ربنا الله غنی وحمید وعزیز

عسجد ونضردر آلتون پك ابوسی ابریز
آلتونك هم کشك سکه لیسی نقد عزیز
هم لجین اولدی کمش نقره ایله فضه کبی
ایتمکه وضع خزینه دینلورمش تکنیز
دمره دیندی حدید وباقرك آدی نحاس
هم رصاص اولدی قلای فارسی اسمی ارزیز
روی تونیایی معادندن ایدوب هم تعداد
خارصینی دیو تعبیرنه هب اولدی مجیز
قورشون اسرب دیدیلر جیوه‌یه ده زیبق هم
جیوه در اصل معادن دیمش اهل تمییز

کیمیا اهلی دخی شمس دیوب آلتونه
هم قمر دیر کمشه شخص فقیر اولدی عزیز
قلایه مشتری و زهره دیمشلر باقره
دمره هم دیدی مریخ صانوب ذهنی تیز
روی توتیایه عطارد دخی قورشونه زحل
دیدیلر بو یله کنایاتی ایدوب بده تجویز
نسبت سبعهٔ سیاره ایدرلر کویا
لیك صنعتلری وش جمله‌مآلی ناچیز
اصطلاحات غریبه دخی چوق آنلرده
عبث اولدیغی عیاندر ایده لم نظمی وجیز
ذل تجیز ایله مال استه مدن پك صاقنك
فاتقوا من طلب المال بذل التجیز

کیمیا فضل وهنزد روار ایسه دنیاده
اولور ارباب کمال اهل غنادنده عزیز

سناه السین نور مشرق الجو کالنبراس

بنی آدم بشر هم جنه هم انسه دینور مش ناس
بری بیر یله انس والفت ایتمك اولدی استیناس
برآیق اوزره صحرار خلق یا یأجوجدر یاخود
براللی برایاقلی مسخ اولنمش ناسدر نسناس
خدانك رحمتندن ناامید اولدیغیچون شیطان
دینلمش آدینه ابلیس نومید اولمه‌در ابلاس
درون ناسه القا ایتدیکیچون وسوسه دایم
اوشیطان لعینك هم دینو رمش آدینه وسواس
کیرو قلماغه دیرلر خنس کیم حق ذکر اولندقجه
کیرو قاچدیغیچون ابلیس ملعونه دینور خناس

دی اقبالی اولانه مقبل ادباری اولان مدبر
تقدم ایلرو کچمك کیرو قالمقدر افعنساس
عسس کیجه طولاشمق کزدیکندن صیدایچون کیجه
دینور قوردك آدینه عسعس وهم او یله‌در عسعاس
خنیف اولمش قالن بزهم خشیف اسکی بزه دیمش
کرایپس اولدی ججی خام بزه دیرلر ایمش کرباس
دی مغوز بو خسوله زنکین ثری ثروان غنی آسا
زوکورتلکدر خصاصه ایك زنکین اولمه‌در اقعاس
بیوك آتشدن آتش المق اولمش اقتباس اما
قبس شعله دخی شعله طلب ایتمك ایمش اقباس
تبختر هم ترایع صالنه صالینه کزمکدر
بورکن ایکی یانه صالنان کیسه دخی میاس
دینور کیزلو سسه وجس و دخی قلبه کلان قورقو
درون قلبه استیلاء خوف ویعدر ایجاس
زنه هم وزن طارتمقدر ترازو قو ایدر منجم
دخی میزان وش دیمش تراز و آدینه قسطاس
اضرمق دیشله نهش وززو عض اولمش اضرمق هم
دیش آدی سن آزی دیش ضرس کیم جمعی کاور اضراس
خریده شول دلکسز اینجودر دروجمان اینجو
زمرد در زمرد وهم الماس آدی اولمش ماس
مواسات ومبره ایلك ایتمك جود جومردلك
خسیس آلچق خساسه هم فنافعل ایشلمك اخساس
قلم آدی یراعه هم دواته محبره دیمش
مرکبدر مداد وحبر کاغددر دخی قرطاس

الی اولمش هوانك ملكده تمليد بومشا تمق
هوانه دیدیلرهاون مدقه همدخی مهراس
مماسه هم تماس اولدی جماع ایتمك مألنده
مسیس ومس یاپشمق یاپشدرمق ایمش امساس
وصیفه جاریه اما مذاله تنبـلی آنك
نخـاس قول عبدآبق هم اسیرجی یه دینور نخاس
جهانده خیرناس اولدرکه نفع ناسه سعی ایلر
فخیر النـاس فی الاکوان من یسعی لنفع النـاس

| بحمـدالله درونم جوهـر عرفانله ممـلو |
| زروسیم ایله کرچه خلق وش طولدرمدم اکیاس |

کتب العـلم لنـا خـیر جلیس وانیس

دیدیلر آرصلانه هرماس ونیـاغیده عریس
کفیده کوج قوته دیمش که بهـادرده بئیس
روح قدس ایتدیلر اطـلاق بلی جـبریله
پاکلك قدس ودی پاك ایلـکه هم تقدیس
چون بنـانك تمـلی اس واساس ومبنی
اوحدودینی بیـان وضع ایلده تأسیس
حالت شدته بأسادی عذابه دخی بأس
اولدی هم خور وحقیر ایتمه مآلی تبئیس
یأس امیـدی کسلمك دخی امنیه امید
کسمك امیدنی مأیوس ایدوبده تأییس
اکا نسبت اولنور پك ایو نار املیسی
شهر بانده اوه درکوردم انی بن املیس
اکثریا اولنور اطعمه ده استعمال
هرنه اولورایسه اولسون ایوشی اولدی نفیس

قیونه دینلدی غنم معز کچیـدر اما
کچینك اوغلاغی جدی ودخی ارکك کچی تیس
بکزه مك لبس ایمش اما دخی تلبیس کبی
ایشنه حیله قارشـدرمغه دیمش تدلیس
سنه بو نظم سلیس اشته دیزلمش اینجو
ذلك النظم لکم در نظیم وسلیس

| سنی کرداب بلایه دوشوررل آخر |
| فلك دولابنده دخی ممکن ایسه اولمه رئیس |

ضارت ارجوزتنا راحة روح لنفوس

اویقوده ثقلت ایله مضطـرب اولمق کابوس
عقلی کتمکده سلاس اوبله اولاندر مسلوس
بوی کوزللیکی رشاقه کوزله دینلدی ملاح
یوز بنك رنکی کوزل کندوکوزلدر قابوس
قطر براولکه شـدید اوله هم اوبله قطر
یوزینی اکشیده رك چهره ایدن کمسه عبوس
بولاشق لوث دخی لطخ بولاشـدرمقدر
یلامق لحس ودی منحوس کشی یه لاحوس
طالغه تیاروصوبی طاشقن اولان بحرطبیس
دکز اورتاسیدر اسطم ودینور هم قاموس
خشت نیزك دخی مزراغه دینور رمح وسنان
جرز کرزك آدیدر دینلدی طپوزه دبوس
ترس ومجنب دخی جنه آدیدر قالقا نك
مغفر اول باش کبی زرخه دینور درع لبوس
دینلدی طولدرمغه اذهاق وطلوکاسه دهاق
شی ایچیلن چناغه کاس دی کیم جمی کؤوس

آرامق جس و نجس که تفقد دیکیدر
اولدی ناصف دخی منهی وطلیعه جاسوس
عز ایله عالم اولان جمله باش اوزره اوتورر
یجلس العالم بالعز علی کل رؤس

نحس اکبردر آنك طالعنه ناظر اولان
بانکه اوغرامسون یعنی منجم منحوس

شان شبنی که‌ماد بطلاء منقوش

ظفر طرنق قاشوب طرمالامق مخروش
مرس هم طرمله‌مق اویله ایمش خمش وخوش
هش وبش اولدی بشاشت ایله یوزی کولمك
یوزی کولمش دخی مبشوش وکولر یوزلو بشوش
طعم طاد حلو دیمك طاتلی ایمش مر آجیدر
حامض اکشی یه دینور مزدیمکدر میخوش
نمه‌در ندی وسود ایله طلوسیدر حانق
زور وصدر اولدی کوکس همدخی جؤش وجؤشوش
لبد وعهن و دخی صوف دیمك یوك یپاغی
آنی حلاجلرك آندیغی اولمش منفوش
نشر طاغتمه ایمش لف دوروب دوشرمك
دوشه‌مك فرش و دوشنمش دیمه‌در هم مفروش
قمح بغدای طاریدر دخن و دکرمن طاحون
اونه‌دی طحن و دکرمنده اوکونمش مجشوش
ارقم و حیه یلان یك یوکیدر ثعبان
نهش آنك صوقه‌سیدر صوقدیغی اولمش منهوش
آدمه مونس اولان جانور اولمش اهلی
جمله حیوانکه یبانی اوله هم دیندی وحوش

شاشقنه دیندی توله دخی شاشقن واله
اولدی ادهاش شاشرمق متحیر مدهوش
دیندی سویلتمکه انطاق و دخی استنطاق
سویلین ناطق ایمش ساکت وصامت خاموش
نظممز نقد اولنان سوزدر او مغشوش دکل
نظمنا منتقد لیس بقول مغشوش

سنده برسویله ایکی دکله بیلوب حکمتنی
چونکه آدمده زبان بردر ایکی اولمش کوش

احفظوا السنکم عن هذیان الاخاش

کشینك زوجهٔ منکوحه سنه دیندی فراش
یتساغه اله دخی جاریه‌یی استفراش
تللی دیبا ایمش استبرق وسندس اطلس
عبقری کالهٔ والا ایوا ثواب ریاش
اغطش ایلدی مظلم دیمه‌در معناده
ایمه‌در همدخی اویله قرا کولق اغطاش
نم قاپوب جلب رطوبت ایدن اولمش مرشوش
دخی سرپندیسی صوکیبیلرك اولدی رشاش
صاغ ایکن ضنك معیشت دیمه‌در طاردیرلك
بوجسه دیرلکله دیرلکده معیش ایله معاش
دیدیلر مال بقایاسنه کرچه حفشوش
حالت نزعده روحك دخی باقیسی حشاش
ناسدن مختلف اجناس دیمك وبش اولمش
اول دیرنتی سفها زمره‌سیدر هم اوباش
لص وسارق دینلور خرسزه اما که آنك
قبری ملعونی کفن صویجی یعنی نباش

فاحشه اولدی زنا هم برا مز ایشه دینور
اویله ایش ایدیجی بد سو یلیجیدر فحاش
علت ضعف بصرله کیجه کورن اخفش
یره سه قوشیده وطواط ایس هم خفاش
قیل خلوصیله معاشکده توکل حقه
فعلی الله توکل بخلوص لمعاش

بویله در یوسفه هم پندجناب پدری
راز پنهانکی اخوانکده ایله فاش

انعم الله لنا العلم به نحن نعیش

جوهری باز دیکه خلط ایتمکه دیمش تشویش
طوغروسن صاحب قاموس بیوردی تهویش
خلقه القای فساد ایلمك اولمش توریش
دخی تزویره سلوك ایتمکه دیمش ترقیش
راهب قوم نصاری دیمه در ترکجه کشیش
دیرعرب باده جوشوب قینامه صوتینه کشیش
هم عرب دیدی کوچك جثه ایله قوش اما
عش قوشك یوه سیدر یلکی اولمش ریش
علف او اکیم آنی حیوان ییه یملك معلف
اوفاغی حث وصمان تبن وقوری اوتده حشیش
جمع ایدن بریره نسوان ورجالی دیبوب
دی قادی یه دبیب وحرکت اولدی نطیش
عجله ایلیجی کیمسه عجول اولمش هم
انکمیاش اومه ذرایودرمکه دیمش نکمیش
طرملمق اثری خادشه در خدش کبی
قشیق طرملمق دیمه ده خرش وتخدیش

قو یه‌در عرث ودخی جث قوپارمقدر هم
عنف شدت ایله اخذ ایلمه‌ده بطش وابطاش
آشکار اولور اراتق دمی مصلح مفسد
یظهر المصلح والمفسد عند التفتیش

اوله پیمانده طریقکده مثال جهلا
ایده کوربدرقهٔ علم وکمالی درپیش

رتلی صاد رصین خطل الغیر رصاص

صدغ زلف اولدی باشه طوپلانلان صاچده عقاص
باشده قیل بندیکی برغایته ایردکده قصاص
دونه رك جنبش ایله اوینایجیدر رقاص
آنی اوینا تمه دخی شوقله ترقیص ارقاص
پك سریع اولان ایش کرچه کیم امایص وملاص
قاچمه هم کیروقالماغه دینور نوص ومناص
قامچی سوط ودخی قرباجه دینورمش عرفاص
خیری یوق شر ایدیجی کیمسه ایش هم منداص
دی غریب ایتمکه تغریب وچیقرمق افصاص
دخی اجلاکی دور ایتمه وطندن انشاص
نفس مقتوله بدل ماله دیت دیمشدر
دخی یاره دیتی ارش وقود اولدی قصاص
انتقام آلمه ایمش ثأر ودخی قان آدیدر
فرصته دسترس اولماغه دینورمش افراص
بائس اول کیمسه که فقر یله بغایت محتاج
فقر ایمش فاقه خصاصه که زوکوزتلکده خصاص
غوص وغمس اولدی صویه طالمه مثال تلجیج
دیدیلر طالمجه غطاس هم اویله غواص

صوه درشيد وسجاج وصوه جيدر سجـاج
جبس وجص اولدى كرج آدى كرجى جصاص
سز ايناغك آكا معنـاسيده لا تعتمدوه
نابجا سوزله يلان خرص و يلانجى خراص
حقه غايتله خلوصيله عبـادت ايديكـز
اعبـدوا الله تعـالى بكمـال الاخلاص
غمزه له نكهى كاكلى صيد ايتـدى دلى
صاد قلبي بجفون وشـفون وعقـاص

اوقوسون نـظم دلارامى عوام ايـله خواص
جمله منظومه‌لر ايچنده بو در خاص الخاص

ضاد نظمى كذ كاء بفيوض الفياض

حوض مشهور آنك جمعيدر احواض وحياض
صويه كيرمك ديمه مفهومى دخى خوض وخياض
قرض اودنج اولدى اودنج استمه‌در استقراض
قرض هم كسمكه ديرلركه مقصدر مقراض
هرشيك جزئى ايمش بعض كه جمعى ابعاض
ازاجق نسنه ديمكدر دخى هم برض و براض
اولدى رضراض سمز قارنى بيوكدر جرباض
تنبل اولمقله ثقيـل اولمغه ديمش ارضـاض
استعاذه دى صغمـاغه دخى لوذ و ليـاذ
صغناجق يره موئل كبى هم دبندى اضاض
بك كوزل نسـنه انيق ودخى دلـبر محبوب
محنت عشـقله برباد اق اولمش احراض
شـدت ودقت ايله باقـه ده تحديق نظر
اولدى كوز كورمه مصر كوز قپامقدر اغمـاض

اومناعى كوتوريجى دوه‌يه ديندى حفض
حفضه جمعى دخى اويله حفاض واحفاض
يلمع اول شمشكه ديمشكه اوله بى باران
شمشك يلديره‌يوب چاقه سى اولمش ايماض
قايم اولمق ديمه معناسنه‌در نهض و نهوض
قالقمه‌در نهضت و قالدرمغه ديمش انهاض
دى روافض اوكروهه كه رئيسن براغه
رفض ترك ايتمـه در آرله ايمش هم ارفاض
مجلس فسق كوررسك يوزيكى دوندره كور
اوترى مجمع فسق فعليـك الاعراض

قرض مقراض محبت ايدركن قطعى بيل
ايتمـه احبابكه برحبه قدر شى اقراض

ربى جوادمنعم بالجود الحير مفيض

تفجيرآ فتمقدر صوبى طاتلو اقارصودر فضيض
آزصو نضيد اولمش دخى آز اقه‌سيدرهم بضيض
اولدى نقاوه پاكلك پاكـه دى محوم ونقى
هم پيقمقدر شوص وموص ييقانمش اولاندر رحيض
خوش رنكله پك پارليان فاقع دخى پارلق دليص
اشراق نورلو پارلق شمشك يلا بيق و ميض
آز باقمه لحه ظرف كوز لمح البصر پك آشكار
هم كورمه رؤيت كورمه‌ده ضعفى اولان كيمسه غضيض
اولمش وازونلق طول هم عرض اين درينلك عمق ايمش
هر بردر پك شيدر عميق اينلو اولان نسنه عريض
شر پرچوق شر ايديجى كيمسه براهو اق دعر

خبراوکیم چوق خبر ایده کلمش اومعنایه اریض
تشحیذ اولمش بیله مك هم بیلکی مشحذ مسن
سکین وطلمش ایش بچاق کسکین اولان نسنه رهیض
عالده تاکیم صاغ اولم ز بعدن احسان استرم
مادمت حیاتی الوری من فضل ربی استفیض

اهل تنعم شکر ایدوب حقه صفالر ایلسون
دایم حسودك قلبیدر رنج حسدایله مریض

طاب کلامی لکم لبس اطیط البطیط

قلبه موافق کلان نسنه یه دیمش ابلط
پاك نهاد و سخی اولدی جوادو سفیط
حسن اداصاحبی اولدی فصیح و سلیط
خلقله خوش امتزاج ایلیجیدر خلیط
زیرکه دیرلر زکی رأیی ضعیفه ضغیط
شاشقنه مفهوت دی احمق اولاندر رطیط
عقله نهی وبجی غاقله داهی دینور
هابت و دلهم دلی عقلی آز اولان سقیط
شهر آی ایمش اولی غره یکی آی هلال
حول و دخی عام ییل برسنه کامل قبط
بتمکه دی ضیعه و هم یتکه ضاله
بولده بو اوب آلنان نسنه ده اولمش لقیط
قلبك آدی بال ایمش هم طسه بلبال ایمش
قلب صفاسی نشاط اولدی فرحلو نشیط
چوزمه ایمش حل وهم عقد بوار به دوکوم
باغله در ربط کیم باغلوطوار دربیط
اولدی طور وبحث وش صاف وبولانق کدر

سبل بوانه دی ثعب هم بولانق صو مسبط
عفو ایدیجیسن بزی عاصی قولی عفو قبل
انت عفولنا فاعف لعبد سخبط

بیلدیکی بو عالمك قطره در اول قطره دن
اولدی خدا علمنك قطره سی بحر محیط

ربنا بدفع عنا الاخباط

صاری کل قرمزی کل اولدی وعاط — باسمینه دخی دیمش سجلاط
چونکه عدل ایتمه اولی اقساط — حتی احمقاقده یاردم الطاط
بك اوزون آدمه دیرلرمش طاط — هم اوزون اولدی طویل وشرواط
شول خلایقکه طاغلمش القاط — اوزاق اولماغه دخی دیندی شطاط
اولدی غوغا غلبه لغط ولغاط — هم اومعناده هیاط ایله میاط
قالدیرو بدیره اورمق ابهاط — دخی ایندرمه اشاغی اهباط
هم شطط حدی تجاوز ایتمك — ظلم وغدر ایتمکه دیمش اشطاط
داهیه چونکه مصیبت دیمه در — ورطه هم اوبله کاور جمعی وراط
بك بوکلمه تبدخ اولمش — هم دخی کبر ایدیجیدر نحاط
صقالك بك قبه سی هلوفه — دخی جواق کوسه یه دیندی سناط
قولتوغه آلمه تأبط اولمش — ابط قولتوق که کاور جمعی اباط
اوغل اوغلی دیمه مفهومی حفید — ولد اولادیده جمله اسباط
خبط ایلمك دخی هم دیکمکدر — ایکنه‌لر بور دوسیدر سم خیاط
کرچه مشهور بشك باغنده — ال ایاق باغی مقاط ایله قماط
محتکر صاقلیجی زاد وزواد — حنطه بغدای صاتیجیسی حناط
فاره در غفه دیوب و فنقع — قط ازکاك کدیدر جمعی قطاط
اولدی دیوارك آدی جدر وجدار — هم دخی حایط اودر جمعی حیاط
قوقودر نکهت و پك طیبی شزا — بحر آغز قوقوسی بدفر قوحطاط
شحمه اذن قولاق بومشاغیدر — قرطه و قرط کوپه جمعی قراط

هم قلاده دخی کردانلقدر
او یله در لعل کاورجمی لطاط
صاقنك ایتمه‌دن افراط اسراف
فاتقوا عن سرف بالا فراط

او قوماغه یزیدن چوق سعی ایت
که قاور نقشله جاهل خطاط

ظهرت دقتانی الا الفاظ

لازم اولماغه دینورمش الظاظ
نسنه در شیء و دخی اویله لماظ
کبرایله یوریجیدر جواظ
هم بورركن صالینیجی جیاظ
سوزی سرد سویلمه اولمش اغلاظ
دخی خور یرادلغه‌ده دیندی غلاظ
یك عداوت دیمه مفهومی تکاظ
همدخی جنك وجدال اولدی تماظ
خله در دوست وخلوله دوستلق
بوفادوستنه دینورمش تملاظ
فقد اوکیم غلظت ایله بدلك ایده
شخص بدخوی وهم احمق جنماظ
دی او بوتماغه انامه ارفاد
هم او یاندرمه‌در ابناه ایقاظ
انقذام وعجله ایومکدر
دخی ایودرمه‌در اعجال انکاظ
تو تونه دیرلر ایمش دخ وعکاب
بی دخان شعلهٔ آتشده شواظ
آلتك قالقمه سنه دیندی نعرط
آنی قالدرمه ایمش هم انعاظ
چوق جماع ایتمه‌در اخجاء وحنأ
هر شبه شهوتی اولان جلماظ
حفظ ایدك نخبه مزای حافظلر
احفظوا نخبتنا باحفاظ

خواب غفلتدن آچلاز کوزمز
ایلیه جمله مزی حق ایقاظ

ان انا الباریء القادر خیر الحفیظ

بخت ونصیبی اولان کیمسه‌یه دیمش حفیظ
حظ نصیب اولدی چون صاقلایجیدر حفیظ
حاجه کرکلو ایمش جمعی حوایج کاور
حوج کرك اولمه‌در لازم اولاندر لظیظ

کوز بکی ناظر وهمدخی انسان عین
کوز بکیده یوك اولنه دیندی جحیظ
غیریه بکز نمه برنسنه بی اولمش وأم
اولدی مضاهی کبی بکزه ییجیده لحیظ
حبتره در اینجه لك اینجه دقیق ورقیق
قالن اولاندر وثیج اولدی بوغونده غلیظ
غاطیء و جانی کبی صوچلویه دیمش اثیم
دائرهٔ شاهدن طرد اولنساندر دلیظ
اینجه اوزون هیق ایمش عندل اوزون نسنه‌در
هم قصه‌در جوسق واو یله دیمکدر عکیظ
نائل خیر اوله مز دهرده بدخوی اولان
لا یجد الخیر فی العالم فظ الغلیظ

لحظه بلحظه چالش کسب کمال ایتمکه
اولمیه تا کیم سکا کیمسه شبیه و لحیظ

فهذا عین فوز نافع للناس بل انفع

وجودی اعتدال اوزره اولان ربعاع وهم ربرع
بزیع اولمش ظریف وتازه غایتده کوزل اروع
غدیره دیندی صارقان صاچه پك چوق صاچلیدر افرع
باشی طازلق اولان اصلع دخی کل باشلیدر اقرع
قصاجق بویلو ذاتده حقیر اولان ایمش زوبع
دخی احمق اولوب هر کوردیکی شخصه اویان امع
خبیث آدم ایمش السکع الی قطع اولنسان اقطع
قولاغی بورنی مقطوع اولنه دیمش دخی اجدع
صوینی اوتی زیاده چوق اولان براَیدر مریع
دخی حبوانلرك اوتلایه جاغی بر ایمش مرتع

نه پرده اولسه خانه ربع ایمش جمعی ربوع ارباع
صفای نوبهار ایچون اولان منزل دخی مربع
دینورمش المسعی و یلمعی و اوذعی جمله
زکا اصحابی اشخاصه زکی قلب اولدی هم اصمع
مخادع الدایجی مکر و حیله خدعه اولشدر
اوکونه مکر و حیله صاحبی کیمسه دخی خیدع
ضرر ایتمز دیمك مفهومی کرچه لا یضر اولمش
دخی هیچ فائده ایتمز مآلی اولدی لا ینفع
زبد قیق لبن رسل و علوق اولمش سودك آدی
مذیق آنك صو قارشمش او لانی خالصی مقنع
نسانك باشنه باغلادیغی منديلدر معجر
خمار و مقنعه باشمق یوز او رتیسی پچه برقع
ایشتمك استمكدر استماع و سمع ایشتمكدر
سمیع ایشیدیجیدر هم قولاقدر سامعه مسمع
فقیر دز هر حریص و هب قناعتكاردر زنكین
فقیر كل ذی حرص غنی كل من یقنع
غنیمتدن غنای قلب كنزندن دخی قورقمه
غناء القلب كنز فاغتنم منه و لا تخشع

بنم اول عین عرفانكیم دلم دریای معنادر
بوكونه فیض جاری به آنی حق ایلمش منبع

ان الانسان هلوع منّاع

اولدی معناده عقارات ضیاع | تلف اولمق دخی مفهومی ضیاع
بقعه بر پارچه زمین جمعی بقاع | هر یانی باغچه‌لی بلده مذراع
كیلهدر كیل و دخی اوچلك صاع | هم قولاج باع و دی آرشونه ذراع
یك سیراب ایتمكه در غمس اجداع | دخی زندانه قومقدر اجداع

بضع

بضع كس وطی و حشا رعظ جماع | هم جماع ایتمه دخی ابضع و ابضاع
ایكیشر هم اوچر ایله دردر | اولدی مثنی و ثلث و رباع
ممه امزیریجی عورت مرضع | ممه امك دیمه در رضع و رضاع
متعه دی فائده‌لی نسنه یه هم | فائده خواهشیدر استمتاع
هم ودیعه شو امانت قونیلان | دخی و یرمكدر امانت ایداع
دی چناق چرلكه اوغاب دخی | جمعه قصعه چناق جمعی قصاع
د بندی مزاح اطیفه كوبه | نكته دانلقله ظرافتده براع
سوزی بی رابطه یكشاق ترثار | سری فاش ایلیجیدر مذیاع
سبع كرچه یالیكی قورده دینور | ییجی جانوران جمله سباع
طوقلغه دیندی شبع طوق شبعان | هم طویرمق دیمه اولمش اشباع
مبدع احداث ایدیجیدر یوقیكن | یكیدن ایتمه در ایجاد ابداع
رقعه برپارچه ایمش كاغددن | دخی بز پارچه‌سیدر جمعی رقاع
جمعی اعصاب سكیر اولدی عصب | هم كمك مغزی ایلك آدی نخاع
فضلا كون كبیدر پرتو ایله | فاواو الفضل كشمس بشعاع

دكلمه اهل ربا سمعه سنی
ایدسه ده صورت حقدن اسماع

ان ترصیع كلامی لمسان لبدیع

میوه اغاچلری چوق موضع دیلجوی بقیع
دخی نورفنده‌سی باشوره اولان میوه ینیع
قیش شتا صیف یاز اولمش كوزه هم دیندی خریف
وقت جمعیته موسم دی بهار اولدی ربیع
صبحدم طلك بری آغازمعه اسفار دینور
هم او وقت اولدی صباح و فلق و فجر و سطیع
او یوماغه هم او یانماغه تهجد دیمش
او یقوسز اق سهر اولمشدر او یومق تهجیع

سجع شول قافیه‌لی سوز که فواصل کیبدر
سو بلمك او بله مقفی سوزی اولمش تسجیع
قور قیوب کندوسنی جنکه اناندر عائط
یك بورکلوده شجاع وهم اومعناده شجیع
صاتیجی بایع آلم صاتیه ده دیندی مکاس
بیع هم صاتمه هم المق صاتیلان نسنه مبیع
اسکی اثواب رعایل و خذافل اولمش
یمه‌لی اولدی مرقع یمه اورمق ترقیع
بد قوقار اهل جهنم یکی آتشدن
چولده هم برقوری آجی دیکنك آدی ضریع
برشرف رفعتله دهرده ایجق عالم
انما العالم فی الدهر شریف و رفیع

صانعك قدرتنی فکر ایده‌رك خشیت ایله
کاروبارك اوله هر بار مدد حسن صنیع

غاب من اعشقه الان وفی القلب رواغ

وقدیك دوکمه هلاك ایتمه‌در اهلاك اتباغ
جش دکنك ایله دوکمك دخی اورمق اقشاغ
سرح وتسریح دخی بعث کبی کوندرمك
هم ایرشدرمکده دیندی بلاغ وابلاغ
تازه‌لك تویسز بدر امردو نوخطی طریر
دخی شایل دلی قانلوسی یکندر برزاغ
صب ایمش دوکه دخی سکب ودوکلمکده سکوب
اولدی منصب دوکولمش صوبی دوکمك افراغ
جشع واعوال حریص اولمه ایمش اسنیه‌رك
دخی هم استه میرب ترك ایله قورتله فراغ

بونمه‌در بلع کبی سلج وتزقم سریط
چینه‌مك مضغ ودخی چینه‌نلان نسنه مضاغ
بسله‌زك آدی سوار اولدی آساور جمعی
هم قیو مجبله‌دی صوغ وقیومجی صباغ
علق وهم ملق وود ومقه سومکدر
سوکی حب اولدی دخی کیز اوجه‌بل ایتمه رواغ
مشك وش زلف نکارم که مشامه خوشبو
صدغ لیلای بر باه کمسك ادماغ

نوروش لمعهٔ عرفانله پرنو یاب اول
نار رشکیله اوله سینهٔ حاسد پرداغ

تفأ فا نابنظم او رآه یمدح الوصاف

دینور چوق ماله حلق ومالی آرتوب وکه در احراف
دخی هم مال ونعمت چوقلغیله آزمه‌در اتراف
تکبر ایتمه بخف وکبر ایدن جفاخ هم بخف
کیدرمك هم بقبن اولمق دیمك مفهومیدر اجحاف
یلی قرآنده اولمش قوم عادك شهرنك آدی
دینورمش اکری بوکری قوم بغلار بنده احقاف
عرف اعراف کلمش جمعی بوکسك قوم ایمش عرفه
دخی جنت جهنم آره‌سنده سور در اعراف
تقدم ایلمك زلف وتزلف ازدلاف اوله
یقینلق منزلت زانی یقین ایتمك دخی ازلاف
کابین خاتونی ارسال ایتمکه هم خانهٔ زوجه
دینور زف وزفاف وازدلاف وهم دخی ازفاف
شغف قلبی محبت یاقه‌در مجنوندر مشغوف
هوی عشقیله سومك تابع اولمق دیمه‌در ارداف

دیڭور مهمانه ضیف وهم اکا اوبوب کان ضیفن
دخی شول کیمسه کیم چوق چوق ضیافت ایلیه مضیاف
سدف ظلمت هم آیدینلق ایمش اضداددندر بو
کیجه اولمق قراڭلق همدخی موم یاقمه‌در اسداف
عیالی ایتمه‌ده انفاق تقصیر ایتمه‌در تقتیر
زیاده ناپجا صرف ایلمك تبذیروش اسراف
بقیه‌لرده اولور طرزنده اکلندرمه‌در تسویف
اسف بك غصه لنمقدر طارلنمقدر دخی ایساف
ابابیل اولدی فرقه فرقه قوشلر واحدی یوقدر
شوقرلانقج که اولرده یاپرلانه آدی خطاف
عجایبلر خبر ویردی برین یابلده کوردم بن
خبرو بر یجی فالجی غیبدن کاهن کبی عراف
رجامز صوج باغشلامقدر اللهدن کرملرله
رجانا من الله الخلق عفو الجرم بالاعطاف

نه مشکل اولدیغن بو التزامیله تنا سبلر
ایدرلر اعتراف البت اولانلر صاحب انصاف

ربنا الله الی الخلق رحیم واطیف

لفظ ومعناده سوزی بوزمغه دیمش تحریف
هم کتاب ایچره خطا ایتمه‌ماڭی تصحیف
خبر ایتمك دخی شول کرده دینن بوفقه رغیف
طوبه جق مرتبه اکل ایتمه‌مك اولمش تجعیف
اجرت ایله طوتیلان کیمسه آجیر اویله عسیف
مردوزن خدمت ایدیجی اولنه دینلدی وصیف
هم تحنف حنفی مذهبی اوزره اولمق
استقامت ایله مسلم اولان آدمده حنیف

ابولك

ابولك ایدیجی تحسن حسنه ایلمکدر
پراماز حاللو اولان کیمسه یه ده دینلدی ظلیف
اکسك اولیجکله صتان کیمسه مطفف اولمش
ازاجق نسه یه هم اکسك اولانه دی طفیف
دوستلق اولدی موالاة ودخی دوست مجیر
همدخی مونس اولان همدم ایمش الف والیف
عقلی آز اولمغه‌ده سخف وسخافه دینلور
دخی عقلی آز اولان کیمسه یه‌ده دینلدی سخیف
رطب ویابس قوری یاش اصلادیلن نسنه نقوع
دینلدی یاش ایتمکه ترطیب و قورتمق تجفیف
قولاغك آدی خذنه کوچکیدر قنفا
کوپه‌در شنف آنی طناقده قولاغه تشنیف
دینلدی بیلدرمکه ایذان دخی ازکان اویله
نجه‌در علم کبی بیله بیلیجیده عریف
جهلا فخری همان اسکی بکی ماله‌در
افتخار الجهلاء بتلید وطریف

ایله آدابه رعایت که کرانقدر اوله‌سن
مجلس اهل معالیده صاقن اولمه خفیف

هو الکریم فمنه رجاءنا الالطاف

کتورمك یرینه وعد لطفی اخلاف
اوکونه وعده وفا ایتمه‌یجیدر مخلاف
رسبعه جائزه‌در دینلدی بخششه جدوی
باغشلامق هبه‌هم وهب ایمش دخی اطلاف
معونه عضد وهم انجاد یاردم ایتمکدر
ایدوب مساعده حاجت بتورمه‌در اسعاف

هم ادم سمل ایکی آدمی بارشدرمق
بری بری ایله ایتدرمك الفتی ایلاف
بوجه بنایه دینورعفو وصرح ومجدل کوشك
دخی دی چاردغه غرفه که جمعی کلدی غراف
دینلدی عصف اکنه هم یلمشه ما کول
قتی یل اسمه ظهور ایتمه‌در اکین اعصاف
دی جانه مهجه دخی هم یورکده کی قانه
عبیط دم کبی قاندر برون قانیده رعاف
سلافه‌در صقبلان نسنه دن چیقن اول
شرابه هم اوزومك شیره‌سنه دیندی سلاف
رطیب یاش دخی بله رطوبه یاشلقدر
یبوست اولدی قورمق انك کیبده جفاف
شوآلده نن کشی مغبون وغبن آلدانمق
حسابسز کوتوری صاتن آلمغه دی جزاف
دی خصف چاریغه هم چزمه آدیدز جرموق
مداس وقفش پابوجدر پابوجیدر اسکاف
کوزلجه خویلر ایله سنده پاك اوصاف اول
فکن بحسن خصال مهذب الاوصاف
مفاعلن فعلاتن مفاعلن فعلات
معارف اهلنه ایتدم بونی دخی اتحاف

بزمده بیلسه یکمز انلرك اثرلر بدر
کبروکلا نلره برشی براقامش اسلاف

قافنا فاق علی کل جبال الافاق

خطبانك سسی خوش کندو بلیغی مسلاق
اوبله هم خوب اداصوتی بلندی صلاق

طاتمه‌در

طاتمه‌در ذوق وذواق وهم اومعناده مذاق
قتی محزون وملول آدم ایمش هم ذواق
قتی یك کولمه‌در ازاق وهم اوبله اهزاق
اغلامق حزن وبکا اولمش انك کبی اماق
پك چاغرماغه‌دی معلال وهم اوبله اصلاق
اولدی لکلك قوشی لقلق دخی سسدر لقلاق
اعتبار ایتمك اکراهله دحق واد حاق
هم تخاصم کبی دشمنلك ایدشمکده تحاق
عورتك مهرنه آغرلغنه دیندی صداق
دخی چوق عورت آلوب دخی بوشیاندره طلاق
دیندی عطبول هر اعضاسی موافق قادینه
کل خندان کبی پك خوش کولیجیسی مهزاق
حیزبون حردبه قوجه قاری ماننده عجوز
ناشزه فحله‌ادبسزلری کبی بداخلاق
دوکه دفق اولدی دوکولمش صوده ماء دافق
دوکیجی کیسه‌ده مهریق ودوکولمش مهراق
شهر ایمش بحره بلد بهمه مدینه کبی هب
کوبه‌ده قریه کبی کفر دینور هم رستاق
حالدن حاله دیمك‌در طبقا عن طبق
اولمه‌در بربرینك اوستنه قات قات‌ده طباق
راحه ال آیه‌سی یدال بیلك آدی مرفق
اباغه دیندی قدم انجکیده اولمش ساق
سبق اوکدل دیمه‌در کیم یارش اربابی آلور
ایلرویه کچیجی کیمسه یارشده سباق

ملاٌ مفهومی زکام وهم اومعناده ضناك
اوکسورك آدی سعال انجترغه دیندی فواق
ما قه‌در انجقره رق آغلمه ماثق احمق
کوز پیکاری دخی ماق اولدیکه جمعی آماق
حاسن آیدر دخی صوك کیجه سنه دیندی سرار
هفته اسبوع ایمش آی اخری اوچ کونده محاق
مضمحل اولیجی مفهومی زهوق اولمشدر
مضمحل ایتمکه اولدرمکه دیمش ازهاق
کورنقصان ودخی حور زیاده دیمه‌در
قورقودر خشیت و غایتده فقیرلك املاق
جان بقاپاسنی تنده قپاماق سدرمق
قوت یومیه ایمش بلغه اومعناده رماق
خام تکلیف ایله تعبیره دینورمش تأویق
جوق زیارت ایله ثقلت و بریجیدر معفاق
خنفه شول ایشکه آنك فاعلی غایت اوتانه
پك عجیب ایش دخی فلق ایشلمك آنی افلاق
نکرمز خلقه افاضه ایدیجی رزق کثیر
ربنا الله الی الخالق مفیض الارزاق

ایته وهپی قولکی غیری قپویه محتاج
باب ارزاقی سهولتله آچوب یارزاق

قد توکلت علی الله ولی التوفیق

خاق خوی خلق یراتمق دخی اویله تخلیق
تام الاعضا یرادلمش اولان آدمده ملبق
سوزی غایتده بلیغ اولنده بزار منطیق
همدخی تیززبان ناطقه‌لی کیمسه ذلیق

اولدی .

اولدی ماندطعون اون آدی هم اینجه دقیق
اینجه ایتمك دخی بومثا نمغه دیمش تدقیق
شق دیمش یاریغه یارمغه یرتمق تخریق
فتق وتفتیق دخی یارمه مثال تفلیق
کوز آچوب دقتله باقمغه دیرلر تبریق
متصل کوز دیکه‌رك باقه‌ده اولمش ترمیق
پارلق اولدی بروق وهم اومعناده بریق
دخی پارلق قلیجه دیندی اومشهور ابریق
چادره خیمه سرادق دی سراپرده‌یه هم
پرده درخدرور واق آنیده چکمك ترویق.
الی اوز اوسته‌یه شعباذدی هرصنعتده
حاذق استاد اولان کیمسه دخی لبق ولبیق
بسلمك تربیه بسلمه تربی اولمش
بسلمه نازونعیم ایله مالی تفنیق
هم بزنمکده تزین که تزوق اویله
زینت ایتمك دخی مفهومیده اولمش تزویق
شبتعور آرپه یه دیمش دخی مشهوری شعیر
هم قضیم آت یمنك آرپه سیدر اویله علیق
پك محبت دیمه مفهومی ایمش عشق وعشق
اولدی وامق دخی عاشق قتی دوشکون عشیق
امرحقدن طشره چیقمه ایمش فسق وفسوق
دائما فسق وفجوز اوزره اولاندر فسیق
حکمه شایسته اولان عدله انجق حقدر
انما الحق مع العدل الی الحکم حقیق

اباوه کویان زمانه بکا تقلید ایده مز
شکر کیم حقه بنم عصرده اهل تحقیق

نظمنا الکافی بسط قد کفاك

اولکه عشقکده سنك من فی هواك
قنده کورر اوسنی این یراك
عاشق اولدی شوقله کورن سنی
کان صبا بالغرام من رآك
یا خلیلی ای بنم پك سوکیلم
کوریرم برکون سنی یوما اراك
سن کلورایسك بکا لو جئتنی
سا که جا نمدر فدا روحی فداك
سندن آیرلق بکا اولدی غموم
کان لی الاحزان منك الانفکاك
ماشبهذناه بزآنی کورمدك
سویله کیم سکا قل من اناك
ربم اولدیسه بوقول عاصی سکا
ذلك العبد الهی لو عصاك
سندن اوزکه یوق اصکا معبودرب
ماله رب ومعبود سواك

اختیار ایسم دخی بی اختیار
تکیهٔ عشقه صوبندم پیر پاك

انت لا تقلب منی قلبك

طمس وطسم ایکسیده محو ایتمك
جذب وجبذ کذه مألی چکمك

عوطب وعو بط ایمش داهیه پك
بتل وتبل ایکیسی اولمش کسمك
عجع معج ایلمك اولمش سرعت
سرطع طرسع اول یوریدی پك
قاریوزك آذیده بانطق نبی
اولدی بطیخ ایله طبیخ دیمك
جبد مقلوبی دیمشلر مذحك
ایکیسنکده مآلی اوکمك
همدخی کرسف وکرفس پنبه
حت ومحت اولدی صجاق کون دیمك
عمعجه مجعمه سوزصاوقاریشق
عسلطة عسطله بدسویلمك
ثلطمه ثملطه درکوشکلك
فطس وطفس اولدی هم آدم اولمك
جاه مقلوبی دیمشلر وجهك
ابن حاجب دیدی اویله کرچك
لغت اربابی خلاف نحوی
بویله رقلب ذیمشلر بی شك
بومثللولری یوق قرآنده
اودر افصح آرا یوب چکمه امك
سندن اولك کلدی محقق اوبزه
هو قد جاء الینا قبلك

عربك بویله عجایب لغتنی
معن قندن صایلور اوکرنمك

ضاع عمر الحکماء بظنون وشکوك

دیندی مأفون کبی عقلی ضعیفه مأفوك
نوك احمقلق ایمش احمق اولاندر مأفوك
عورتك زوجنه بغض ایدیجیسی اولدی فروك
ارککه شوقی زیاده اولنه دیندی هلوك
زهره در پك آق اولان نسنه مهق اقلقدر
پك قزه نسنه‌ده ادجن کبی اولمش حلکوك
ابتدا طوغمه‌سی اولمش کونشك کرچه بزوغ
ایرمه‌سی وقت زواله هم آنك اولدی دلوك
دیدیلر زنکنه ثروان و قنا زنکنلك
فقر صعلیك وفقیر اولنه دیمش صعلوك
خسته اولوبده ضعیف اولمه ایمش دنف وضنا
خسته‌لك ایله ضعیف اولنه دیرلر منهوك
جمع رهن اولدی رهان رهنه براقق ارهان
رهنی قورتارمه هم آیرمه ایمش فك وفكوك
سافل الحق دیمه‌در ذل وعنو الجا قلق
بوجه سامك دخی یوکسکلکده دیندی سموك
سمت ومورد یول ایمش قوملق اولانده حباك
طره جق طاغ یولی خانق اولو یول یولده ضحوك
معتبر در سوزمز کیم اودکل شبهه‌لی سوز
قولنا معتبر لیس کلام مشکوك

هنر احسانله احراری قول اتمك یوخسه
بنده اولمز کرمك کورمسه عبد مملوك

لام من یحسد فی نظم کلامی کلال

خوی نجیبه کبی خصلت که کلور جمعی خصال
دخی اخلاق و علاماته دینورمش اسال

مرسلات

مرسلات اولدی ملکلر دخی یللرکه ریاح
فرقه فرقه دیمه مفهومیده اولمش ارسال
خیله ظن ایلمه خیلوله هم اول معتاده
دوشده تشخص اولنان نسنه ایمش طیف خیال
اولدی مسرور اولان کیمسه فرح کبی زعل
دخی بر کیمسه‌یی شاد اتمکه دیمش ازعال
عیمه مالك ایوسی فیء غنیمت اولمش
هم غنایم کبی اموال غنیمت انفال
ایولك بر و صلاح و پك ایولکده افق
ویرمه در نعمتی هم حق ادادر ازلال
سوری سرب ودوه قویون سوریسی اولدی رسل
رعله در آت سوریسی کلدی آنك جمعی رعال
تنبله موجل وعفشل دیدی درخیل کبی
ایشدن آواره اولان کیمسه‌یه دیمش بطال
قفتانه قدعه مرازه دی غلاله زبنه
کوملکه دیندی قمیص ودخی اوبله سربال
یقادر جیب و یکه کم دیدی جمعی اکمام
ذیل اتکدر که کلور جمعی ذیول واذیال
الچولاغه اشل دیندی طوپالدر اعرج
عرج اقساقلغه دیمش که اومعتاده خمال
زلزله قدرت باری ایله یر دپرنمك
یری دپرنمکده دیندی تزلزل زلزال
بابانك همشیره سی عمه قرنداشیده عم
انا همشیره سی خاله طاییده اولمش خال

سمزی ربحـله و سبحـله د زنسوانك
پك كوزل دينه مأ لى دخى اولمش جمال
زوله غايتده ظرافتلى اولان خاتوندر
ديـنـدى نازلنغه‌ده دل و دلال واد لال
خوب نسوانله صحبتده تغـازل اولمش
بعل زوج او بنامه سى زوجه عورتده بعال
چوق طوغورمقده تنوق اولدى حبالى كبه‌لر
كبه لكدر حبل وهم كبه ايتمك احبال
قوجه‌لق اولدى هرم پك قوجه‌لق افسبنان
پيرلك ايله جماعدن دخى قالمق حيقال
د يشلسى عير وكيك شادن وظبى اولمش هم
يو ريسى اولدى جدايه دخى يعفور وغزال
اوقجيـلق اولدى نبـاله يايجسى نابل
قوس ياى نبل اوق اولشكه كلور جمعى نبال
تكرم‌زقوله كرم ايديجى چوق لطف ايديجى
ربنا الله الى العبد كريم مفضال

پايما لانه كرم قيـل نه قـدر قابل ايسه
وار ايكن الده همان فرصت وقت اقبال

هو الكريم الينا عطاؤه المسؤل

خيانت ايتمكه اغلال كبى ديندى غلول
الى آياغى اولان قيـد و بندده مغلول
دنائت ايله رذيل اولمشه دينور مخسول
شوعقلى ناقص و پر عيب اولان ايمش مدخول
شوكيم جهانده بى قدر وشان اوله خامل
اوكونه شهرت وشان اولمق مألى خمول

دينلدى سافله هرنسنه‌نك اشاغيسى
دخى هم اوبله ديمك سفل ايله سفال وسفول
جرب اوبوزه دينورمش حصف قورى كجيك
چبانده دمل و بثر اولدى هم سكل ثؤلول
ارامل اولدى مساكين وش فقيرلرهم
طسه ملاله قسـاوتلو كيسه مل وملول
دينور اونتمغـه نسـيان اونوديجى ناسى
مأل غفلت ايمش ذهل انك كبيده ذهول
نسادن ايلموب بو جهـانه هيچ رغبت
خلوصـله متوجه اولان خدايه بتول
عزب دى اركنه طول عورت اولدى ارمله هم
تأهل ايتمه در احصان وازدواج واهول
نساده موضع معهود سرتو حرّ اولمش
رجالده اولانى اير و عجـرد وغرمول
وجوده كلمك ايمش بوغيكن مأل حدوث
دخى قديم ديمك اولدى عدمل وعدمول
اوعفو ايديجنك اولدى اميد عفوى بزه
هو العفو لنا كان عفوه المأمول

تجاوز ايله حدى نصيحت ايله قبول
جهانده تااوله سن حسن حالله مقبول

نظمنا الموجز ما قل ودل

شاشى كوزلويه دينورمش احول	انتقال ايلمه‌ده اولدى حول
قصه جق بويلويه دينمش حنبل	هم اوزون بويلو اولاندر هرجل
پك قديمه ازلى دى هم ازل	لم يزل اوبله ديمك كا لاول
ايشلديكندن اكا صورلمزا يعنى لا يسـئل عما يفعـل	

آل اولاد وعباله دیمش | اولدی خدام گروهیده خول
حل بل اولدی حلا ایله مباح | دیندی مبذول ومباحه مسبجل
سل سیف اولدی صیرمق قلیجی | قلیجك كسكنی اولمش مخضل
هراذیتجی مضر اولدیر یلور | كل موذ ومضر یقتل
اولدی پك قورقوجی كیمسه اجفیل | قورقغه دیندی جبان وش زمل
صاغریلی عیرنی كورسك دی ثقال | دخی اكم كیده صاغری كفل
شامه دیمش بكده ده خال كبی | یكاری چوق اولان آدم اخیل
چپدر عنز ودخی جفر اوغلاق | قیونه شاه دینور قوزی حمل
پره یه دیندی براغیث دخی | كهله نك آدیده اولمش قمل
اولمش اجذال سوندرمك هم | دخی شاد اولمغه ده دیندی جذل
هذیان سویلمك اولمش اخطال | قول فاسد دیمه مفهومی خطل
احتیال ایتمكه دیمش حیله | دخی پك حیله ایدیجی احیل
دی اوتاندرمغه تخجیل اخجال | هم اوتانمق دیمه ده اولدی خجل
مختصر سوزله كفا یتلندك | اكتفینا بمقال مجمل
بری دوشدیكه محلكوی اوله كور | سوزه آتلمه صاقین تا بجل

فاشكر وا نعمة رب بغداة واصيل

برقوناق بر دیمه در مرحله هم كوجده رحیل
دخی كوندرمه ده ارحال وش اولمش ترحیل
ایتمه در آدمی منسوب ضلالات تضلیل
دیندی پك آزمش اولان شخص خبیثه ضلیل
پك اطافتلی اولان حسن كلام اولدی رتل
واضح وروشن اوقومق دخی اولمش ترتیل
سلسبیل ودخی كوثر ایله تسنیم اولمش
جنت ایرمقلری آقندیلی موضعده مسیل

فضل

فضل معناسنه در نبل ونبالت چونكیم
قدر والا ایله ممدوح اولنه دیندی نبیل
نطفه كیم مایهٔ تولید سلاله دیمش
بابا ناجل ولده نجل دی ماند سلیل
خلهجی اولدی محلل كه اكی معلوم
زوجه مفهومی حلیله قوجه یه دیندی حلیل
كوزله روح وحسن دیندی كوزللكده قسام
اولدی نازلنمه تسحب دخی اویله تعویل
زینته زبرج ونیقه دینلور یعنی بزك
هم بزنمكده تحلی دخی اویله تسویل
زامله شول دوه كیم یوكجی متاعن كتورر
راكبك آردنه بینمش اولنه دیندی زمیل
زبل سرقین كبی فشقیه دینورمش اما
دیندی زنبیله ده زبیل واومعناده زبیل
شكر ایله بزآزه قابل اولورز احساندن
نحن نرضى من الاحسان شكورا بقليل

علمه حمد ایله كه وهبی الهی او كرم
نه قدر عالم ایسك جاهلی ایتمه تخجیل

حكمة الله متى تدرك كنهها بعقول

پك دنی كیمسه رذال ودی خسیسه مرذول
دخی هم اویله دنی ناكسه دیمش مفسول
عاقل اوصلو یه دخی دیندی یبانی كچیه
عقله باغ بندكبی عقلی چوق اولانده عقول
بهل آزماله دینورمش دخی لعن ایتمكه ده
پك كولیجی هم اولان خیری چوق آدم بهلول

دیمش ارکك ذوه یه فحـل وفحیل اما کیم
مطلقا ارککده فحل دینور جمعی فحول

اورمدیغه یوریمز آنك آدی ضاغن ایمش.
طوارك آدمه رام اولنه دینـدی ذلول

سمزه دیندی سمین اولدی سمزلکده سمن
هم آریق اعجف ومهزول آرقلقده نحول

قارشوسنده برینك طورمق اياغ اوسنده
اوتورر کبی یاپشمق یره هم اولدی مثول

فصل ایمش کسمه چوجوغی ممه‌دن کسمه فصال
قطـل هم قطع کبی کسمه کسلمش مقطول

فقد وفقدان دیمه‌در ضـایع ایدوبده آرامق
اولمغـه غائب. ونابود دخی دیندی افول

کسعی کبی پشیمـاندر ابدهر ابویجی
نادم کالکسعی ابدا کل عجـول

| چیقمسـون آدم اولان طشره به اصلا آندن |
| بله لم قدرینی جنت کبیدر استانبول |

مالنـا مال سوی نقد الکـلام

دیزکنك آدی عنان یولار زمام	قوسقونه دیمش ثفر قولان حزام
جملـه بر بوزنده اولانه دخی	انس وجنه خلقه هم دیندی انام
چوق اولان هرنسنه‌دن جم وجمیم	جمعیده کلمش جموم ایله جمـام
طورنه کرکی وحباری طوی قوشی	دیشیسی عاله دوه قوشی نعام
قـلة لا کل و قنـا نه آزیمك	قوری اتمکدر عشم قاتق ادام
ماشه تخشه هم دخی ملقط اودر	واهجه آتش یالکلانمق ضرام
بوزی اوزه دوشنده مکوب دی	عاجز اولاندر جهوم وهم عـام
دی کنهکار اولنـده آثم دخی	هم کناهکده جز اسیدر انام

جـام نیشابورده بربلده هم	اسیدن اولان قدحده اولدی جام
حق بزه می ایچمکی قیلدی حرام	حرم الله لنـا شـرب المـدام

| هرنه کلو وار ایسه سهو وخطام |
| اومه‌رم معذور اوله عندا لکرام |

نحن لا نعرف الاسماء هوالرب علیم

خوب سیمالی کوزل یوزلو اولان کیمسه وسیم
کل نوخنده کبی خوش کولیجی اولدی بسیم

اصلی غاینده دنی نفسی بخیـله دی لئـیم
لوم ولومه قنـاءی همدخی اوبله تلویم

اولواق فخم و سلا سنلی سوزه دیمش هم
دیندی تعظیمده اجلال وهم اوبله تفخیم

هم زعامه اولولق دیندی کفیل اولمغه‌ده
سید القوم کبی اولش اولو کیمسه زعیم

اولمش اتبـاعـله خدام مألنده حشم
کندودن خوف اولنان اوتانلان کیمسه حشیم

ذوشکیمه اوکه سرکش اوله هم نفسی شدید
شکم ایمش رشوتی ویرمك هم اصرمقده شکیم

یك غلیظ اهل جفـا کیمسه عتل اولمشدر
قومك ایچنده کی بیکانه خبیث اولدی زنیم

هشم ایمش برقوری شی قرمه دخی باش قرمق
قوری اوتکده قرلمش او دخی اولدی هشیم

کوتولك اولدی سماجه یره مزلقده خبول
دخی یك ظـلم ایدیجی کیمسه غشوم وظـلیم

سب ایمش سوکمه سوکشمکده تشاتم اولمش
شتم هم سوکمه لقاسی بداولان کیمسه شتیم

عزم ایمش ایتمکه برنسنه یی قطعی نیت
هم عزیمت دیمه در اویله اومعناده عزیم
اکلاءق اولدی تفرس دخی درك وادراك
حازم اول کیمسه که رشد اوزره اوله اویله حزیم
دیدیلر بعضلری قریهٔ اصحاب الکهف
بعضلر لوحهٔ اسماریدر دیدی رقیم
کادی تصغیری ایبره نه غریب استعمال
اعجمی لفظیدر اولمش علم اول ابراهیم
فصم برنسنه یی قاتمقدر آیرمقسزدن
انفصام اولمش آنك کبی هم اویله تفصیم
چوروکه دیندی رفات وچورومشدر مرفوت
چورومك رمه ونخر وچورومش نسنه رمیم
هم فقیر ایتمکه یوق ایتمکه اعدام دینور
مالی یوق کیمسه ده معدم هم اومعناده عدیم
قره کولاق دیمه غیهب که غیاهب جمعی
قرا کولاق کیجه یه صبحه دخی دیندی صریم
غلمه در شهوت وشوقیله اولان حرص جماع
اشتهاسی اکا غایتده زیاده غلیم
کبه خاتونلرك آش برمه سنه دیندی وحام
آنلره خواهشی اولانی یدرمك توحیم
حمه اولدی کومور آدی توتوندر یحموم
دینلور هم حممه اولدی صجاق صودن حمیم
اقچه در عین ودخی قلبیده زیف وستوق
دیدیلر پاکه نقی خالص اولان نسنه صمیم

پك

پك مسن آدمه قشعم دینلور کرکسه ده
هم عمل مانده اولان پیر کهام اویله کهیم
دهرده مردم بدخوی حقیر ومذموم
رجل العارم فی الدهر حقیر وذمیم
نوادادر که یازلدی ایکی یوز اون درتده
آتمه یابانه صانوبده بونی کهنه تقویم
پیرلکده بنی بوکونه ایدن تازه زبان
همت عالیهٔ حضرت سلطان سلیم

هو الرحیم الی العبد یغفر الآثام

شهامه قلبی قوی اوله هم زکاسی تمام
فخند در اواوق هم اوکشیده سهام
ابل دینور دوه یه اورکجیده اولدی سنام
شوخ ایمش یوجه لك هم آنك کبیده سنام
مقدمه دینلور اولك بلوکه عسکردن
دی آرده خلف وامام اولك هم اویله در قدام
مقامه مجلسه دیمش دخی جماعت ناس
مکان مقام دیمك جایکهدر اویله مقام
سمز اولان دخی یاغ اکانی سونده شحیم
دینورمش اتیاغنه شحم آنی صتان شحام
مسومه کودیلان آتلره دینورمش هم
کزن طوارلره مرعالرنده دیندی سوام
طوارکه اوتلیه یابانده سائمه اولمش
بها وقیمتی سویلشمه نك مالی سوام
بلازی جوزل ودیمش کورجنه ورقاء
بیان کورجنك آدیده یمامه یمام

كورجك آدیدر صاتمه یالكز زیرا
بوغازی طوقلی هر برقوشه دینلدی حمام
اوقو اوزاغه كیدن یای ایمش طعور و ركوض
نصیبه هم اوقده سهم دینلدی جمعی سهام
جمله بربرینه اورمه‌در مصادمه هم
طوقوشمه‌ صت و تصادم آجتمه در ایلام
اوكیم توكل ایده حقه قاوشور كرمه
فمن توكل للرب صادف الانعام

باقر افندیسنك حال وشاننه اتباع
سن اول ادیب كه اهل ادب اوله خدام

یصل العرش مع الحزن دعاء المظلوم

بوغازك دینلدی یتمك وتمه پرینه بلعوم
بلعمه یوتمه بوغازدر دخی حلق و حلقوم
اسب جبریل دیمش صاحب ناموس اما
جوهری جمله ملكلر آننه دیر حیزوم
ام كلثوم ایدی بك بنت رسوله كنیه
یوزی چوق اتلی اولان كیمسه‌یه دیمش كلثوم
قرم ایمش شول دوه كیم حفظ اولنورمش دول ایچون
قومك اولوسنه‌ده قرم دینور جمعی قروم
جذم هر نسنه‌نك اصلی كوككی معناسنه‌در
جمعیده كلدی اقانیم دیمك اصل اقنوم
اخدم ومخدم ایمش صاحب اتباع و خدم
دخی جن تابعه‌لی كیمسه‌یه دیمش مخدوم
آدمه تابعه شول جندن اولان تابع كیم
فنده اولوارسه برابر اوله بر وجه لزوم

اونك اولجه ظهور ایلیه‌نی اولدی رشم
شول چیچك كیم ابو آچلمامش اوله برعوم
چون سدوم اولمشیدی قریه‌سی قوم لوطك
آنلرك حاكم پرجوریده قاضی سدوم
پك اوغورلو ایمش ایمن هم اوغورسز حطبا
نامبارك دیمه مفهومیده مشؤم و مشوم
رجم قتل ایتمه دخی طاشلامه معناسنه در
اوله رجم اولنه دینلدی رجیم ومرجوم
میوه‌سی رأس شیاطین كبی بر اهل جحیم
قعرد و زخده بر آتشدن اغاجدر زقوم
خلقله الفتی چوق ایلمه مذموم و قبیح
كثرة الخلطة بالناس قبیح مذموم

علم دریادر آنك آل ابوابجول بنی
یوخسه ممكن دكل انسانه كوره جمع علوم

ذل ما نعرفه الله تعالى اعلم

اولدی حزنیله ندامت دیمه مفهومی ندم
هم پشیمانلغه مانند تندم دی ندم
طارقنه دینلدی تنق كینلی حنق خشم اضم
بك غضبنا كه دی عزاس وغضبدر ضمضم
غیظ ایمش كبرلی غضب كظم آنی هضم ایتمكدر
كاظم اولدر كه سكوت ایلیه جمعی كظم
لطمه سیله دخی لطم اولمش آنی اورمقده
هم طبنچه اوریلن یوزه دیمه خد ملطم
ششنه غادنه دینمش دخی خوبه طبعه
بلانك اركككی هم بركسك آدی اخزم

نحیب وغراره قرون ایله رعوم اولمش روح
نسمه جانه هم انسانه دینور جمی نسم

داسزه اخرس و لال اولنه ابکم دیمش
پك صاغر کیمسه یه اطرش دی صاغراولدی اصم

دیدیلر فاتحه هرنسنه نك اوللرینه
هرشیك آخرینده خاتمه درهم خاتم

شوه چرکنلك ایمش چرکنه هم دیندی ذمیم
صاحب حسن جمال اولنه دیمش فدغم

حصرم ومحصرم اول کیمسه که غایتده بخیل
دخی خضرم اوکه غایتله اوله اهل کرم

دائم اولماغه عذابه دخی حرصه دی غرام
مبتلا اولنه برنسنه یه دیمش مغرم

سکا ایتدك لغت اسرارین اشارت آکاه
قد اشرنا الك اسرار لغاة فافهم

چالش اعلام کروه علمادن اوله سن
صاحب علم اولنك شهرتیدر توغ وعلم

بجیٔ الی البیت حبیبی فنبیت وننام

قلبه القا اولنان خیرلونسنه الهام
همدخی ایتمه درالهامی طلب استلهام

کرچه عشاق کروهینه دینورمش هیام
عشقله اولمغه مجنون کبی هم دیندی هیام

مستهام اولکه آنك قلبی اوله حیرتده
هامه باشك تپه سی جمیده کلمشدر هام

غیم دیمش بلوطه دیندی بلوطلی کونه ده
هم بلوطلا غمه هوا اولدی اغامه اغیام

انجام

انسجام وسیلان آقمه اومعناده سجوم
یغمورك متصلا یاغمه سی اولمش انجام

اوسته استاذودخی نابل وتفن اوبله ایمش
دیندی تلمیذده شاکرده کاور جمی تلام

شولچوجوقدرکه فطیم اوله کسلمش ممه‌دن
چوجوغی هم ممه‌دن کسمکه‌ده دیندی فطام

مثلی نایاب اولان اینجو ایش دریتیم
هم یتیم اوکسوزه دی جمی یتامی ایتام

پك زیاده ییجی آدمه دیمش مطعم
رزقی چوق کیمسه‌ده مطعم یکی چوق مطعام

وارش اولدرکه ضیافاته کاوربی دعوت
هم طفیلی اوپدره‌ك یکبده اطعام

سفره‌ده هب بولنانی یمه‌درقم وقنوك
بوغازی طوقلغنه خدمت ایدن کیمسه طغام

حطمه قنلق بیله دیمش حطمه‌دو زخدر
قوری اوتك صمانکده اوفاغی اولدی حطام

فحمه وفحم کومردرهم آنك کبیی فحیم
اولدی اسکات اولنان مفحم واسکات افحام

غابه اورمان دخی ارسلان یتاغی اورمان غیل
اجمه بوکدردخی بوکلره بیشه اکار آجام

پك یشل اوتلی اولان باغچه ایمش مدهامه
مایل اولمق قره‌اق رنکنه هم ادهیام

نزغ ایمش وسوسه ایله بوزوب افساد ایتمك
دخی برنسنه‌یی اصلاحه دینورمش ابلام

فرونه دیندی اتون ودخی کلخنده قمین
اولدی کلخنا نجیده قسان که دیمساس حمام
قاب دیمك ظرف مألنده انا ایله وعا
دخی برنسنه‌یی طولدرمغه دیمش افعام
توربه مخلاة ودخی هکبه یه دیمش عیبه
چواله کعد وجوالق دیمك اولمشدر نام
پك قرانلق کیجه خندس کیجه درکا فرهم
شب یلدا دیمه معناسنده در لیل تمام
قچاجق یردیمه مهرب که مراغم اویله
آدمك بورنی سورمك یره اولمش ارغام
چونکه انکشت شهادت دیمه‌در سبابه
اورته وسطی دخی باش بارمغه دیمش ابهام
صرچه بارماغه‌دی خنصر که یاننده بنصر
بارمغه دیندی بنان وهم اومعناده بنام
خاصه هم عامه‌ده بونظم ایدیجی فائده‌یی
ذلك النظم مفید لخواص وعوام

رزقه مقسوم ایدوکن اکاه کمال وهنرك
ایتمه غبطه جهلا اولسه‌ده مرزوق وبکام

ذاك فی بحر کلامی کالنون

لقب حضرت یونس ذوالنون | جمعی انوان بالغك آدیده نون
صانمه‌ن کولده‌یی اولمش مرجون | خرمانك اورته بوداغیده عرجون
ذو شجون اولدی غم شمش سوزلر | حاجته‌ده دیندی شجن جمعی شجون
دائم اولمق دیمه‌در دیمومه | همدخی کلدی اومعنایه وتون
ان ترانی بنی سن کورمزسن | اونیجه اوله بیلور کیف یکون
رکن هر نسنه‌نك اقوی طرفی | دخی میل ایتمکه‌ده دیندی رکون

پرده‌در کسن واکنه جمعی | اواش آتش یقه‌جق برکانون
اسکی ماله دینلورمش عاهن | هم خزینه آدی قیطون یقطون
دیندی صندوقه صوان ایله صوان | دخی صاقلنمش اولانه‌دی مصون
عاین اولکیم براز کوزله باقر | بدنظر دکش اولاندر معیون
شنأن بغض وعداوت دیمه‌در | خطب وشان امره دینور جمعی شئون
ریب شك ایتمه دخی بودهرك | حادثاتینه دینور ریب منون
سرینی فاش ایدیجیدر علنه | آشکار اوله علن کبی علون
دل غمناکه قبل جقه نیاز | ادع الله بقلب محزون

سرنوشت کهر پاکه اکثر
خاتمك نقشی کیدروارون

عون مولینا امان الخائفین

اولدی باردیجی معاون هم معین | استر زباردم دیمکدر استعین
شرب هیم اولمش صوسزلر ایچمه‌سی | طاتلی صوکیم پاك اقارماء معین
هب ایچنلر اوله لذتیاب هم | دیمك اولمش لذة للشاربین
جنته دیمش جنان قلبه جنان | قلبله تصدیق ایدنلر موقنین
خلد ایمش هم جنتك برآدیده | اهل تقوی جایی مثوی المتقین
جنت اعلاده مخصوصا دخی | بیت حمد اولمش مقام صابرین
سبز کیرك ای مؤمنین آکا ابد | ساکن اولك فادخلوها خالدین
غصه ایمزلر دیمك لایحزنون | جمله‌سی امینت اوزره آمنین
هم یدنجی کوکده علیین مقام | صاعد اولور آکا روح مؤمنین
چونکه غلمان اولدی خدام ارم | انده جنت قزلریدر حور عین
شول ملکلرکیم یازار اعمالمز | انلره دیمش کراما کاتبین
شاهدز حق تکریسی هر عالمك | نشهد الله اله العالمین
اهل کفرك قهر ایله اوهالکی | انه بالخزی مخزی الکافرین
پرزیان اولمقده انجق کافران | انما الکفار کانوا خاسرین

آدمه شیطاندر خصم مبین
شرومکرندن امان اولمدامین

فاتبع مسلك اهل العرفان

صوسزاولانه دی عطشان نطشان
ساغب لاغب ایمش هم آج اولان
سایغ لایغ ایمش او بله طعام
که اوله بوغه‌سی هضمی آسان
ناعس واعس امزغانیجیدر
دخی سرخوشده سکران نکران
دیندی فعلنده پشیمان اولنه
نادم سادم وندمان سدمان
تافه نافه ایمش شیٔ حقیر
صقر بقرك دخی معناسی یلان
مرتفعدر دخی سامك نامك
موضع موجع ایمش امر عیان
هزبزکده مألی خفت
هایع لایع ایسه شخص جبان
قوجه قاری دخی سهله کهله
مستعد مستمد اولمش طاریلان
حبطه نبطه دیمه مفهومی زکام
قالیان صبریده عیان ایمان
بردیمك واحد قاحد اولمش
حاذق باذق ابو استادان
ابدا سرمدا اولق دائم
فوج موج آدمی سیرك اسبان
کلیجیدر دخی بادی قادی
دیندی ابلیسه ده شیطان لیطان
بومثللولره اتباع دیمك
اکثر ارباب لغت قولی همان
بعضلرده دیدی توکید اما
قول اولده در انجق رجحان
اواوب اولکنه تابع ثانی
آنك اولمیه معناسی بیان
شرطی واوکیرمه‌در آره‌سنه
ایلمه اواطرفه عطف عنان
حق امعان ایله حق ظاهر اولور
یظهر الحق بحق الامعان

اتباع ایتمه‌بن اهل فسقه
اولور اقبا لله متبوع جهان

فی المثنی نبذة هذا البیان

آسمانده آی وکوندر ازهران
مشرق ومغرب دیمکدر خافقان
دی جدیدان کیجه ایله کوندزه
هم صباحیله ایکندی ابردان

دیندی مصران بصره ایله کوفه‌یه
مکه وطائف دیمکدر قریتان
اشهران طبل وعلم معناسنه
امن وعدلکده مألی افضلان
انفسان مجد وکرم مفهومیدر
همدخی سیف وقلمدر اقطعان
اطیبان اویقو ایله ذوق جماع
بادهٔ رنکین ایله ات احمران
ابیضان پك یاغلی اتله کنجلك
التون ایله زعفراندر اصفران
هم امرّان دیمه فقر وپیرلك
آجلیغه چیلاقلغه دی حافظان
اصغران دیمك زبان وقلب ایمش
همت ونفسه دینورمش اکبران
اجوفان غاران بطن وفرج هم
عورتك یوزی ایاغی موقفان
رافدان نهر فرات ودجله‌در
دیندی مز راغیله صویه اسمران
اصرمان هم قارغه ایله قورد ایمش
فیل وجاموسه دینورمش افهبان
کیم کاور ایکنجیسله عصرده
من یشا نیهما یجیٔ فی الزمان

ایکی کره باقمغه حاجت دکل
برکورشدن قدرین آکلر عارفان

فکذا زین نظم الثنتان

مشتری زهره ایکیسی سعدان
دخی مریخ وزحلدر نحسان
انسله جنه دینورمش ثقلان
کیجه کوندز دیمه درهم ملوان
عمران حضرت بوبکر وعمر
هم حسنیله حسندر حسنان
حرمان مکه مدینه دیمه‌در
اخشبان مکه‌ده واقع جبلان
عسکران هم عرفاتیله منی
کشه آلتونه دیمش حجران
اجردان هم ایکی آی هم ایکی کون
رجبان اولدی رجبله شعبان
قرتان اولمش ایکندیله صباح
دیدیلر لیل ونهاره فتیان
ارذلان خوف وحذر دیمك ایمش
حفظ ایده جمله‌یی اندن یزدان
بو ایکی نظم برابچوك کویا
درة واحدة ذاالاثنان

ایکیده برده اوقو نظمی کیم
در یکانه دینورسه شایان

هو الحی البدیع المبدع الخلاق للاکوان

شو کیم جانلو اوله حیوان جماد اولنسنه کیم بی جان
بهیمه چار پا کیم دردایاغیله کزن حیوان
اسد لیث وغضنفر قسوره رئبال وهم ضرغام
هزبر وحیدره عروه ضبارم هرثمه ارصلان
آنك یاوریسی شبل وکنیه سی اولمش ابو الحارث
اسامه هم اودر خادر اولانی بیشه ده پنهان
دخی عریس وغاب وغیضه اولمش بیشه سی آنك
شری و مأسده خفان خفیه جمله شیرستان
دینور شول برنجی حیوانه ببر اندن کامنده
کمال خوف وخشیتله اولور ارصلانلر لرزان
سنبتی نمر وکنعم ضرجع وهم عسبر وزنجیل
کلد ایله دخی کنعم دیمکدر جمله سی قپلان
دیمشلر فیله عیثوم و دلم شمشل دخی عیهم
دیشیسی اولدی طلخام آنلرك مأواسی هندوستان
دینورمش قورده ذئب وسید وسیده نهشل و ولاس
خلیع وخیتعور روالق وساق وسفد وهم سرحان
دخی صرتلانه دیمش ضبع وعرجاء وحضاجر هم
دیشیسی ذیخه اولمش ارککی نمثل دخی عیلان
آیودر دب و جهبر دبسم آنك یاوریسی اولمش
دیشیسی سنه وطئ ایتدرمکیچون مایل انسان
دیشی مایمون زناه ارککی رباح ایمش آنك
دینورمش دونه رك او بنایجی اولانه ده رقصان
ثعالب کلدی جمعی دلکو ثعلب همدخی سمسم
دیشیسی ثرمله یاوریسی تتفل حیله پرداز ان

چقال علوص وعلوس ابن آوی کنیه سی آنك
دخی وعوع اودر کیم بیشه لکده چغرشور هر آن
دینور سکساره داق ودلقم ونمس ودخی مقرض
معربدر که سموره دیمش بلغار تاتاران
شکیمه فهد دیمش پارسه آدی پارسیجه یوز
قره قولاق عناق هم تفه کیم خادم شیران
ابو خالد در آنك کنیه سی قوندز آدی حارود
قضاعه هم اودر کیم خایه سی چوق درد ایچون درمان
کلنجك ابن عرس وسنعبه سرعوب اولمشدر
هم اوقلی کرپی دلدل دردایاغیله ایدر جولان
کدی سنور وهر وقیم وحیطل دیمکدر هم
دخی ضیوان آنك نوعندن اولان مسکنی یابان
دی کابه قلحس و اعقد زغر نمثم طازی هبلع
سلوقیه دینور صوی طازی یه مقبول صیادان
دینور خنزیره عفر و یاوریسی خنوص ایمش آنك
دخی رث ارککیدر جمله سی ناپاك ومردادان
بزه ممکن دکل مخلوق حقك جمله سن صایمق
لنا تعداد خلق الله کلا لیس فی الامکان

بهایم طینت اولمه سعیله اولکیم ملك خصلت کمالی اولمین انسان اندر حیوان بی اذعان

یا بنی افهم بما کان ابناء الزمان

سماك ام النجوم ام السماء در کهکشان
ام شعله آفتاب و ام دوزه بو جهان
صبحدر ام الذکا ام اللیالی ماهدر
در شب مهتابه ده ابن نمیر اهل بیان

كيجه كوندز كنيه سى ابنا سمير ابنا جمير
ابن يوم انجق نهاره ديديلر روشندلان
علم ايمش ام الفضائل اى ولدسعى ابت اكا
جهلدر ام الرذائل احتراز ايله امان
همدخى ام الندامه اولدى تعجيل وشتاب
باده در ام الخبائث كيم آنك خبثى عيان
بنت كرم وبنت عنقود ودخى بنت عنب
فارسيجه دختر رزوش شراب ارغوان
پر بغدايدركه اولمش كنيه سى ام الطعام
ام مثوى هم اوخاتوندركه اوله ميزبان
چون بنوالدنيا مألى اولدى جمله آدمى
هم بنوا الايام ديمك اولمش ابناى زمان
پك صداقتلى كزيده دوست ابن الانس ايمش
اسمى وار عنقا كبى هم فاقده كندو نهان
اولدى درويشان سيا حين بنوالغبرا دخى
ابن ارض اولمش غريب بيقرار ولامكان
ام طلحه كهله اولشدر چكركه ام عوف
ام عريط عقربه ديمش طوغار آندن زبان
ابن غمد ايمش قليج پك كسكنى قصال آنك
معنىء ابناء حرب اولمش دخى جنك آوران
موت ايمش ام دهيم وهمدخى ام اللهيم
ام كلبه ستمه دركيم هيچ قومز آدمده جان
بنت صدر انديشه اولمشدر سخن بنت شفه
بنت فكر ايمش دخى شعر لطيف شاعران

زادهٔ فكرم بو ابيات اولدى معناسى وفير
ابن فكرى هذه الابيات كانت ذى معان

آه كيم اولمش شب بخت سيهكارم عقيم
طوغماز آندن طفل اميدم كه اولم شادمان

ذالك ما انت سمعا بيان

نفس وعين ودخى سن واذنان
دار و دلو ايله هم است وكتفان
هم سعير ايله جهنم دخى نار
ريح وفلك ايله عصا وعضدان
هم لظى ايله جحيم ايله سقر
جمله سى اوله در ايله اتقان
قدم ورجل وسراويل اوله
اصبع وكف ويمين ايله يدان
منجنيق ودخى قوس وارنب
ثعلب ودرع وذراع وركبان
غول وفردوس عروض اشعار
ذهب وشمس ايله ارض وعقبان
فرس وكأس وشمال وموسى
فهر وكرش وكبد ايله ساقان
خمر وهم بئر ايله ملح وعقرب
عنكبوت ودخى حرب ونعلان
ضرب وافعى ديمده اوله ايمش
ضبع وفأس ايله دخى هم فخذان
اولكه تذكير ايله تانيثنده
سن مخير اولهسن آنده همان

رحم وسکبن وقفا و سلطان
سلم و مسك دخی عنق ایله اسان
دخی اسماء ابالی وضحی
حال هم اویله دیر اهل عرفان
قدر وهم لیث و طریق ایله سری
هم سلاح اویله‌در آنکلره مردان
ابن حاجب بوقدر جمه وزنا
ایلمش گرچه بلا غتله عیان
دخی سکسان قدرین بولمشیدم
ایتمدم انلری اما اتیان
اویله بر اهل کماله حاشا
ناسزا ایلمه عجز و نقصان
هر هجا حرفی مؤنث انجق
احتیاطا انی ایتدم اعلان
هم مؤنثده مذکرده اولور
نه قدر وار ایسه اسم بلدان
اولمه مانند زنان غفلتده
لاتکن غافلة کالنسوان

اراولان وار ایسه چیقسون کوره لم || بو هنر بخشیدر اشته میدان

والکم یارهط ان لم تتقوا

سزیك ایچك کلوا هم واشربوا
انجق اسراف ایتمیك لا تسرفوا
اولدی روح الله حقك رحمتی
کسمه‌یك امید کز لا تقنطوا

زحف

زحف ایمش عسکر یوریمك دشمنه
قاچمه‌یك مفهومیدر لا تهربوا
شولکه هیچ بیلمز اکا دیندی جهول
بیله‌در علم آکلیك سز افقهوا
دوشمه طوح و عثره و ذرو وسقوط
نهض قالقمق قالدیرك سز ارفعوا
عهر ایتمکدر زنا ر وسبو ایچی
سز یقین اولمك دیمك لا تقربوا
صوچلونك تأدیبی حد جمعی حدود
سز اوزتمك دفع ایدك هم ادرؤا
اولدی جمع اولمق تکأکؤ گرچه کیم
آچیلوب ده طاغلك افرنقعوا
دی بهیره ست و غرّی قادینه
هم نکاحیله آلك سز انکحوا
لطف و احسان استیناجادی ایمش
مرحمت ایدك دیمکدر ارحموا
استمك اولمش رواد وابتغا
بغیهٔ مقصود استه‌یك سز ابتغوا
ایره‌مز سز خیره انفاق ایتمه‌دن
لن تنالوا البر حتی تنفقوا
نظممز آسان وخوشدر اوقویك
نظمنا سهل لطیف اقرؤا

یاد کار مدر جهانده بو کتاب
قدری عالیدر بیلك سز اعلموا

هؤلاء لنا بفضل الله

جبهه آن كه كلور جمی جباه
شفه طوطق آنكده جمی شفاه
قدری افزون ایمه در ایجاه
همدخی قدر ومنزلتدر جاه
روبرو اولمه درمواجهه ده
بوزبنه قارشودر وجاه وتجاه
دی تفوه تكلم ایلمكه
فوه آغزجمی سویلنور افواه
قاه طاعت وقه آنك كبیدر
طاعت ایمك ایمش دخی ایقاه
اولدی كرچه تأوه آه ایتمك
چوق دعا ایدیجی اولان اواه
بكزمكدر مشاكهت اما
هم آنكله مرادف اولدی شكاه
بركوزل عورت ایدی ماسما
دخی حسن طراوته دی مهاه
هی اول عورت واوارده هوه
هم آنك غیریسی دیسكده سواه
دهدهه برشیی یوار لمه در
ناس معناسنه كلور دهداه
انتباه اویانودن اویانمقدر
هم اویاندرمغه دینور انباه
دیندی رافه حضورصاحبنه
وسعت امرعیش اولدی رفاه

کنه

كنه دی هرشیك نهایتنه
كنهی آره مقدر استكناه
آكلمق استمكدر استفهام
دخی صو رمق دیمكدر استنقاه
بنم اشباهی شرح ایدن اوغلو
انی ابن شارح الاشباه

فاعلاتن مفاعلن فعلن
ایده آبامه مغفرت الله

شاعر المفلق یجلوالكلمات فی فیه

شكل واندامی بغایت خوش اولان كیمسه وجیه
دخی توقیر ایله تعظیم ایله آكمق تنویه
فقه ونقه آكله معناسنه درفهم كبی
عالم علم شریعت اولنه دیندی فقیه
قوللق ایمكده تاله كه عبادت كبیدر
طاعت ایتدرمه دخی حضرت حقه تألیه
اشتهار و شرفه چونكه نباهت دیمش
شرف وشهرت وشانی اولا آدمده نبیه
واقف اولماغه تنبه دینلور هرشیده
واقف ایمك دخی برنسنه یه اولمش تنبیه
برعبارتده یامعناده برازضعف اولسه
اهل تصنیف دیراول برده وفیه مافیه
هم تصلف دیمه معناده تكلف كبیدر
فخر بیهوده صلف كبره دی زهو ودخی تیه
حیله وخدعه ایله كارنه صورت و یرمك
دمری باقری یالدزلمه درهم تمویه

زهده معناسی ایراغ اولمه ایمش نزه کبی
موجب لومدن اول کیمسه که دوراوله نزیه

سوء خلقیله ذلیل اولدی جهانده سفها
ذل فی العالم من دغوته کل سفیه

بولنور کرچه بودنیاده هزاران مکروه
هله عندمده جهالت کبی یوق شیٔ کریه

یا ملتمع العلم الی الشمس تساوی

برنسنه برابر ایسه غیره دی مساوی
عیبله محاسن دیمه نك ضدی مساوی

مهمان ثوی ودی مقیمه دخی ثاوی
مثوی دینلور منزله کیم جمعی مثاوی

مأوی دیر جوع ایلیه جك منزله هردم
رجعت ایده رم اّبن دیمه مفهومیده آوی

تشتیت طاغتقکه شتات اولدی طاغلق
جمع ایدیجیدر هم دخی جامع کبی حاوی

مشکل مرضك داء عضال اولدی مالی
مشغول دوا اولمغه ده دیندی تداوی

جوع آجلیغه دی خوو مجاعه دخی اویله
هم جایع وهافی آج اولاندر دخی طاوی

غیّ ورهق وبغی وعتوّ آزمغه دیمش
عاق کبی آزغن دیمك اولمش دخی غاوی

صحرا بیجی وثاب وجراد اولدی چکرکه
حسبان ایمش آنك آدی هم جندب وهاوی

راوی صویه قانیجی روایت ایدیجی هم
آت اوزره قیام ایدیجی کیمسه دخی راوی

دکله سوزمی کیم بنم ایدیجی روایت
فاسمع بکلامی انازاوی انازاوی

فعلن فعلاتن فعلاتن فعلاتن

فخریه می ظن ایلمه بیهوده دعاوی

بن باغ هنر سنبلیم سنبله بسته
نابینك اصولنده مقام ایسه رهاوی

لا یخل الکلم ابجازی

معزفه چالقجیلارك سازی
نغمه ایرلمغه آغازی

هم کوزل شاره تدعب دیمه ده
دلبرك ایلسیدر نازی

اولدی هم نخبه نقاوه شو لکیم
اوله شبئك سچیلان ممتازی

غزو ایمش دشمنله اوغراشمق
کافره جنکه کیدندر غازی

جارحه آولیجی قوشه دینور
طوغانك آدیده اولمش بازی

اعجمی دی عربك غیریسنه
دیر عجملر عربی یه تازی

مروزی بلدهٔ مروه منسوب
شهرری نسبتی اولمش رازی

عبثمی نسبتی عبن شمسك
لفظ منحوت ایمش آکله رازی

دیندی افخام یوکلنده رك
آدمه ایلمکه اعزازی

هنبر آت کشنه یجیدر صاهل
هم صهیل اولمش آنك آوازی
ایکی کاهن ایدیلر شق وسطیح
شهرتی وار دخی کاهن حازی
ترجمه‌ده سوزیمی کبر ایله یوق
لیس فی ترجمتی الغازی

نظمم اولدی ختامه نزدیك
چوغه طوتسون ظرفا بو آزی

انما الله الینا الهادی ١

بره واحد دی بریجی حادی
سادس التنجی هم اوبله سادی
یك سخی آدم ایمش نادی الکف
هم ندای مجلسه دیمش نادی
سن عتاب ایتمه دیمك لا تنهر
اولدی سائل چو دیلنجی آدی
سوریجیسی دوه‌نك حادی العیس
سرعت ایدن دوه آدی خادی
انشطاب آقمه ایمش مورکبی
نهر ایرمق دره اولمش وادی
بضع قانمق دخی امعان اوبله
دیندی بحران صوسزه هم صادی
قوزلمق شم و دخی استشمام
قوقیسی خوب [illegible] قادی
[illegible]
زعفر آدیده ایدع جادی

خارق

خارق عاده خلاف معتاد
عادتك نسبتی اولمش عادی
نغمه ایدیجی مغنی اولمش
دخی خوانده‌یه دیمش شادی
سن امین اولمه دیمك لا تأمن
دیدیلر دشمنه شانی عادی
کرچه آز درمه‌دراطفالما
طوغرو یول کوستریجیده هادی

اینجق اول ایدن اولدی اظلم | انما الاظلم کان البادی

ایلدم نظم حروفی اتمام
قیلدی اول رب معین امدادی

مثنویات لامثال العرب
انتخبنا الکل من علم الادب

ذوالمعارج حضرت رب کریم | هم اودر مفهوم ذوالعرش العظیم
فخر عالم صاحب الخاتم اودر | سید اولاد آدم هم اودر
همدخی ابن العواتك اول رسول | والدی وش امهاتی پاك اصول
هم ابو البطحاء اوفخر المرسلین | وار دیشده بو تعبیر مبین
حضرت آدم ایمش عرق الثری | چون ابوت آندن اولدی ابتدا
حضرت نوح اولدی شیخ الانبیا | هم نجی الله او ذات مجتبی
اولدی مفهوم ابو الضیفان هم | اول خلیل الله مبذول النعم
حضرت عیسی ایمش ذو النخله هم | اولدی روح القدس جبریل علم
هم شعیب ایدی خطیب الانبیا | ایلشدی قومی غایت اقتدا
ذوالخلا بوبکر خیر الناس ایمش | فخر ایله ذوالرأی هم عباس ایمش
هم سراج الجنه اول پرنور و فر | حضرت فاروق کیم یعنی عمر
رابع الاسلام دینلك ایله هم | حضرت عثمان اولمشدر علم

یك تواضع كار ایدی بی ارتیاب / ذات علیای علید ربو تراب
سیدا شبان اهل الجنه هم / اول حسن ایله حسین محترم
ما در موسی و عیسادر همین / غالبا خیر نساء العالمین
جملهٔ زوجات خیر المرسلین / هم بری عصمتله ام المؤمنین
كنیهٔ یك اسب فخر الانبیا / اولدی ام المرتجز عالمبها
اولدی حبل الله قرآن كریم / همدخی دین مبین مستقیم
ربقة الاسلام ایمش احكام دین / اهل ایمانه اودر حبل متین
شول حدیث الغاشیه امر عظیم / یا قیامت دینمه یا نار جحیم
نكتهٔ والای فقر الانبیا / فقر حاله ایلمك حسن رضا
اولدی حرث الاخرة خیر و ثواب / جنة المأوی ایمش نعم المآب
صبغة الله فطرة الله اولدی هم / یا خود اول امر ایتدیكی فعل اهم
خیمة الله سایهٔ عرش برین / اویله تعبیر ایتدی خیر القائلین
سهم الاسلام اولدی معناده سلام / كیم آنك برزخی كفارلئام
دینلدی ریانی كمال اربابنه / علمله عامل علوم اصحابنه
حكمت لقمان نصح و پند ایمش / هم وصایای حكم پیوند ایمش
بلكه آنده اولان قصد السبیل / خیره موصل راهه اولمقدر دلیل
واحد ابن الواحد او معروف اولان / قدر عز و شانله موصوف اولان
ضیف ابراهیم مهمان كریم / هم ملك خصلت اوله هم مستقیم
معنیٔ تعبیر اوتاد البلاد / بلده نك اركانی اهل اعتماد
اولدی رحب الراحه دینكدن مراد / دستی پر احسان اولان مرد جواد
جود معن و جود كعب اولمش مثل / چون سخاده آنلر ایدی بی بدل
جود فضل و جود حاتم اویله هم / خصلت ایدی آنلره بذل كرم
هم قریع الدهر شول ذات مجید / كیم اوله وقتنده رفعتله وحید
فخر خندف ایلسه كدر افتخار / كثرت نسایله بر عالی تبار
اولدی قرطا ماریه شیٔ جلیل / قدر و قیمتله جهانده بی عدیل

سبحهٔ

سبحهٔ زیدان اولان هم بمثال / كیم همان مثلی بو انقدر محال
زبدة الاحقاب ناد ربولنان / مثلنی بولماغه لازم چوق زمان
معنیٔ اوتاد ارض اولمش جبال / همدخی اهل علوم پر كمال
چونكه نماز آدی عماد الدین ایمش / قلمیان آنی خراب آیین ایمش
هم عفیف الجبهه اولدی بی نماز / یوز سوروب چونكیم یره ایتمز نیاز
یك صلاحه دیدیلر زهد الحسن / یوغیسه زهدك اكرهابن همه سن
بیل زكوة الجاه احسان ایتمه در / چوق دل ناشادی شادان ایتمه در
اولدی اعط القوس باربها دیمك / اهله تفویض ایله كاری هادیمك
اهل تفسیره كوره قول صواب / قلبی ایتمك پاك تطهیر الثیاب
ناصح الجیب اولكه غایت پاكدل / اولمیه قلبنده اصلا غش و غل
آسمانه دیدیلر تاج الفلك / هم ملوكه یاقشور اویله دیمك
جنة الدنیا اولی اولدی شام / اولمز اویله بلدهٔ جنت مشام
بو جبلدر شام قربنده اكام / یمش ابدال اللكام ایچون مقام
سرة الارض اولكه بی ریب و كمان / معنیٔ اقلیم رابعدر همان
باق فتوحاتنده شیخ اكبرك / اول فیوضات خدایه مظهرك
آنده در تفصیل ارض السمسمه / ایتمز ادراك آنی هر شخص سمسمه
اهل كشف آكلرنه اول ارض وسیع / وار ایمش آنده نیجه صنع بدیع
احتیاطا ایلدم ایما سكا / یاد ایدر اهل تصوف جابجا
ام انوار السما خورشید ایمش / قلمسنی نور نجوم آندن دیمش
آسمانه دینلدی هم ام الغیاث / جابجا غیث ایتدیكیچون انبعاث
وعد صادق وعد اسماعیل هم / كیم اوله انجازی البت ملتزم
قدرت و دولت ایمش برد الفراش / روح راحت ایله ایتمك انتعاش
پاك بیل مفهوم صابون الذنوب / خالص اولان توبه در اهل قلوب
همدخی النقد صابون القلوب / نقد اقچه پاك ایدر دلدن كروب
پك مطهرنسنه در طشت العروس / میل ایده هر پاكدل والا نفوس

[illegible]دی کرسی سلیمان النبی — تختگاه عدل و دادك اجتبی
[illegible] حکم سلیمان کیم اکا — [illegible]جه اصو بله اوله حکم قضا
[illegible] نقش الفص رأی یا فلان — [illegible]کیم سقفی مستقیم ایده همان
دیندی ماه الوجه جاه و دولتلو — همدخی شرم و حیا و عزته
اولدی صیاد القلوب اول خوش کلام — کیم ایده جلب قلوب خاص و عام
دی غلام الخالدی کیم شول قوله — بك مؤدب عاقل و صادق اوله
[illegible] یقینلق نکته‌سی حبل الورید — [illegible] مفاد نظم قرآن مجید
[illegible] مفهومی ذات الرجع ایمش — [illegible]هب تفاسیر اهلیده اوبله دیمش
اولدی ذات الصدع معناده زمین — شق اولور هر نسنه دن چونکیم همین
ما عتابه دیدیلر بی ریب و شك — فلسفیات اهلی فرفیر الفلك
[illegible] اولدی معناده انیس — مشك وش بوی مو الاتی نفیس
حسن طاوس اولدی حسن بر کمال — هم اکا احسن التدارج بکمال
هم [illegible] اسطرنج او کیم قدری بلند — مستقیم و رکن دولت هوشمند
معنیٔ حسن البداوه بی کمان — حسن خلق ذاتی بهجت نشان
خلقله حسن مدارا دایما — اولدی رأس العقل سعی ایله اکا
[illegible] و مال حب الخیر ایمش — بونده چون معناسی خیرك غیر ایمش
زهرة الدنیا بغایت حرص مال — جمع اموال ایلمك روز و لیال
ابن یومه فکر فردا ایتمین — خرج و صرفنده محابا ایتمین
حسنی خوش کوسترمه سوداء العروس — ضد ایله کشف ایلر اشیایی نفوس
کنجلك هنکامیدر برد الشباب — پیرلردن صویلورمش اول ثیاب
اولدی بیض الانوق اوشی بیمثال — [illegible]شلی بولنمق عدیم الاحتمال
بیضة الدیك اولکه بر کره اولور — آره‌ین صانعه‌انی هر دم بولور
[illegible] — کیم ایلر کسب فرح اندن نفوس
[illegible] الا [illegible] — [illegible] الا باقی هم اوبله نامدار
[illegible] — کیم اوله ادراکی خیربخش ناس

شول نسیم الراح مفهومی ذکا — طیب اخلاقه دینور هم جابجا
هم بنات الفکر او کیم ایلر خطور — خاطر اصحاب رأیه بی قصور
معنیٔ بیت القصیده منتخب — هر نه‌ده اولورسه اولسون اوبله هب
همدخی حسن تخلص اول کلام — ایلیه ما بعدنه تلمیح تمام
نکتهٔ حسن البیان اولمش همان — بك بلاغتله ادای شاعران
افصح من دغفل او کیم بك فصیح — هر کلامی اوله غایتده ملیح
شول کلامه دیندی کیم سحر البیان — قلبه تأثیر ایده افسون وش همان
طیب اشعار اولمش انفاس الریاح — خوش نفسلر بوبله ایتمش اصطلاح
شاعرك حسن اداده بحتری — [illegible]ن له طبع کطبع البحتری
هم عبید الشعر شول رنکین ادا — سویلیه آزاده نظم دلکشا
تو هوسلر کیم یازر شعر ابتدا — دیدیلر باکورة الاثمار اکا
جائزه و برمك ایمش قطع اللسان — اکثریا الور آنی شاعران
اولدی هم شعرا بن شعره اول حریف — شاعر ناقص نظم شعری سخیف
نکتهٔ رنکین تزویق الاساس — اولدی تزیین کلام خوش بیان
ابلغ من جعفر اولکیم بك فصیح — جمله کفتاری بلاغتله صحیح
کاتب ابلغ ایدی عبد الحمید — حیف کیم منصور آنی ایتدی شهید
چون بنات الدهر اولمش حادثات — بد ظهورات جهان بی ثبات
غبغب خوبان تفاح الفرح — قلب عاشقده قومز اصلا ترح
جب یوسف دیمه در چاه ذقن — عاشق دلخسته درآکاه و شن
طرة الصبح اول معنبر کیسوان — رونق آرای جبین دلبران
دلبرانك ایمه سینه آکنحال — کوز کوره خرق السیاج اولمش اول
حبة القلب ایسه خال دلبران — مشك و عنبروش مشام آرای جان
خال خوبان نقطة البیکار هم — اوله مشکین بوی و عنبر بار هم
ابن اسوعین ایمش بدر اولمش آی — روی خوباندر آنی تشبیهه جای
شقة الفشق دهان یار ایمش — چونکه طوطی وش شکر کفتار ایمش

قوس حاجب ابروان دلبران — عاشق زاره چکر هردم کمان
خط خوبانه دینور خط الزوال — تیره‌ساز صفحهٔ مهر جمال
دلبرك دندانیدر حب الغمام — اولدی حب المزن هم طواویه نام
نوخطانك خطیده حب الشباب — سنبل نوخیز اما مشکناب
اولدی هم طیف التلاقی به‌مآل — دلبرانك ایتمه‌سی وعد وصال
چونکیم آیرلمز کوزلردن رقیب — چاره نه دیرلر اکا ثانی الحبیب
معنیٔ شکوی المحب اولدی خشوع — اشتکاده ایتمك اظهار خضوع
هم شفیع المذنب اولمش اعتذار — اولمق اقرار ایله کویا توبه‌کار
ابنة الزرجون شراب پرفرح — هم ابوالانوار اولمشدر قدح
ابن دن وهم دخی ام طرب — باده‌درکیم فسق تولیده سبب
هم اکا دینشکه ترباق الهموم — نوش ایدنجه دفع اولور سم غموم
دینور غایت آجلیغه حادی الشغب — بولدیغن براویله آج اشخاص هب
جایع کالذئبه وکالغوه هم — قارنی کبی کوزی آج اهل شکم
دیدیلر بوغازه دهلیز الحبات — چونکیم اجلقدن اولور شاید ممات
اولدی حتف الانف موت بالاجل — یعنی بی قتل وقضای پرخلل
سیف هندی به مهند اولدی نام — آندن اعلا اوله‌مز تیغ بنسام
معنیٔ ساطور قصاب آشکار — اهل غیبت دیلر ایچون مستعار
اهل الاهوی اولمش انواع ملل — اعتقاداتی اولانلر پرخلل
بل قبیح اصحاب روحانیتی — اهل هندك بت پرستان نکبتی
همدخی اصحاب اشخاص اویله‌در — حال اصحاب هیاکل بویله‌در
اولدی کل الصید فی جوف الفرا — ایتمنك اقرانه تفوق ادعا
سحره دائر آنلرك اعمالی هب — کوسترلر چوق فسون بوالعجب
اول الحساد ابلیس لعین — هم حسود اولمش اکا هم تابعین
دیندی سوء ظنه جاسوس العیوب — بلك فنا خصلتدر آنی صانمه خوب
بلکه رأس الجهل عجب بوالعجب — همدخی رأس الخطایادر غضب

اولدی

اولدی قلع الصمغ کیم اوله غضب — محو مغضوبه اوله کلی سبب
عفوه مظهر اولمق انماز الذنوب — چونکه عفو ایله بولور لذت قلوب
هم سماحت صیقل الاحساب ایمش — چون صفابخش دل احباب ایمش
بدسوزك تأثیریدر جرح اللسان — کیم اوله زخم درون مردمان
صدق توبه طوغری سوز ربی ربا — احتمال کذب آنده ناروا
صدق معناسنده ظن الالمعی — اویله تعریف ایتدی زیرا اصمعی
اولدی تاج الهدهد اول شیء جلیل — کیم اوله افتادهٔ دست رذیل
ذوعیال اولمق ایمش جر البقر — چکسه انواع ضرورت کیم بقر
فقر وفاقه دینه‌در صفر الانا — پرغنا ایلیه بزی یاربنا
چونکه ثوب الصحه اولمش عافیت — صو بلور اما نه چاره عافیت
پك صوق صحو الکواکب اولدی هم — سن الجندن کی همان کورکی اودم
دینیدی پك قورقاقلغه جبن الریاح — شول قدر کیم قورقه پك اسسه ریاح
هم جبان الکلب اوکیم مضیاف اوله — خانه‌سی هردم مسافرله طوله
البخل من اهل مرو اوله لئیم — کیم اوله بخل ایله غایتده ذمیم
نعاربن المرآت شخص بداقا — اوله عکس صورتی نفرت‌نما
هم ابوالبیضا حبش الشخص ایمش — کنیه بالضد ایلین اویله دیمش
بغلة الشطرنج شخص بی لزوم — شول نقوش زائده کبی ملوم
جامع الاحزان مفهومی کیجه — آرتزا کدار مضمونی کیجه
پك محاله دینیدی نعقاد الرم — حل مشکل عقدهٔ امر اهم
کرد بتورسه دونه خرط القتاد — کار مشکلدر دیمك اولور مراد
مشکل ایش بولسه سهولت بومرام — دیرلر اولدمده اکا جذب الذمام
اولدی عام ابن عمار اول سنه — کیم اوله هر حالتی مستحسنه
همدخی عام جیله اویله سال — عالم آنده پك اوله فرخنده حال
کنیه اولمش آتشه ام القری — چونکه طبخ اطعمه محتاج اکا
پك ایسه طبخ طعام ایچون محل — مطبخ داود اولور ضرب المثل

روز کاره دیدیلرام العذاب
هم عذاب الهون شدتلی عذاب
نکتـهٔ عض البنان اولمش بدیه
اولدی خط الرمل ایله عد الحصا
معنیٔ اعدی من العقرب همین
همـدخی ظـلم الجلندی یه مأل
نکتـهٔ طوق الحمامـه مختلف
چون سمندر آدی طیرالنار ایمش
اولدی طیرالدوله هم مرغ هما
هم عقاب الجو صاحب اعتـلا
ظل سلطان ودخی ظل الغمام
بوله ضحك الارض اومعناده نباة
نکتهٔ ضحك الافاعی اولدی هم
صیحة الحبـلی خطر آوازه سی
چوق اولان نسنه تقاریق العصا
بك سمز آدم ایمش جارالامیر
هم طویل الذیل اصحاب غنا
حصن تیما اولدی شول حصن حصین
اولدی خف الرافضی اك بول دیمك
چون نثات الصدر ایمش ما فی الضمیر
ایلك مافی الضمیر ن آشکار
هم جزاء شوله در کیم شول جزا
نکتهٔ تسمیر ساعد کشف ساق
آتـلره دخی شکه اقمار السنا
خدعهٔ ذا کوفه بحث ماب

شدتندن اولدی چوق یرلر خراب
بك اهانت ایله اولمق عقـاب
غیظ ایمشی عض الانامل دیمه هم
غایت ایله حـزنه اولمق مبتلا
بك عداوت ایلین خصم مبین
بك زیاده ظلم ایتمك اشتغال
بك اصح ولکیم امارات شرف
شو اکه هم تاب او راز ارایمش
سمایـهٔ بالی سعادت اتما
خیلی مشکل دسیزس اولمق اکا
نیرلکو بده اولیا ندر برد وام
طاهر اولمق آنده ازهار و نبات
خنـدهٔ پرز هر اهل غم و هم
هو لنباك اولور ولاد تده سسی
همـدخی وافر زمان صاحب بقا
هم اکا ضیف الامیر اولمش نظیر
اکثری مسرف اولور چون اغنیا
کیم اوله غایت رضا نته متین
مسح پای ایچون آنی بول ایلك
سینه ده راز نهـان وش جایکیر
اولمش افضاح جمیر ای کارنکار
ایلو که کلك بولوب چکمك جفا
سعی وهـنله امور ده اتساق
ناموافـق وقـتـده اوله هبا
حیف بی کوردم آنی غایت خراب

دیمه در دیك مزید اوله حقیر
دوکوة الفز اولکه غیره نفع ایدر
ارقا الحیـاط هـم ایدن زبان
دیندی شول اشخاصهٔ تجار هجر
دیندی حسن الظن آنکیچون غفلته
اصلی بوقدن کوسترش بی آب و تاب
وعـد کاذبدر دخی لمع السراب
اولدی هم مخ البعوض ایچون مأل
زبنة الله دینسه مقصود مراد
نکته فالوذج السوق اولدی هم
دینسه مرآة الغریبه بل نه در
دیدیلر شول حوضه مرآة السما
ربط امنیت ایمش حبل الجوار
همـدخی مفهوم متـذیل الامان
حیرة الحجم اولدی شاشقن کرمه هم
اولدی هم مفهوم اسلوب الحکیم
حاطب اللیل ایلین خلط کـلام
خبط طل او لکه غایتده طویل
بك زیاده حق ایمش حق جحی
حق بهس او یله رشی عجـاب
کار مکر وهه دینور حکم النسا
بك ثقیل آدم ایمش حای روح
اهل نقنت فقند حسن حبـل
حاطب الضأن ازلکه عایده دنی
خبـثه دیمش دخی دهن الحصا

جلب ایده حددن فزون نفع کثیر
کنـدو نفسینه و یرر اما ضرر
غیرینك نفعن ارایوب هر زمان
نفع آورکن ایدر بك چوق ضرر
بکـرناسـه مانع اولور دقـه
قوری عنوان ایله رفراق السراب
آشنکان یارل صانورکو یا که آب
ویله نادر کیم بولنماسی محال
جامـهٔ خوب و مزیندر تمـام
ظاهرا خوب و درونی اوله کم
بك وصفو تلی مجـلا نفسنده در
کیم اوله آینـه ولش صفوتما
حبل غی اولمش دخی دشوار کار
رای ایچون آلمق اکاردن نشان
حیرة الضب اوله شاشقق دمیدم
ایته تعریض کلامی مستقیم
سو ایلیو بده کفتکوری بی نظام
طول قدی خفه اوله د لیبلی
آنکیچون یازدیلر چوق ماجرا
کیم اوله احق اکن حاضر جواب
مرد اولالمرایچون آندن انقا
بخشیو عه اویله ایتمشدر سنوح
الخاتم طاوس ایمش ضرب المثل
همـدخی خاتی الذهب جوهر دخی
چون مخیلان سنك وش دهنی تما

نكتـهٔ دهـن ابی ایوب هم
خبط عشوا كاه اصابت كه خطا
رنج نقرس آدی داء المترفین
اولدی داء البطن اول سر نهان
اخبن من ذئب بك خاین اولان
ذئب یوسف بوغیكن هیچ تهمتی
ذئب الانسان اولدی شیطان لعین
ذئب اهبان بر عجیب سر غریب
چوق زمان كین طوتمه در حقد الجمل
حلم نایم تیز كچن وقت حضور
حلم یقظان اولكه بی اصل ومأل
كیزلو ایچمك باده یی شرب الیهود
خدعة الایام ایمش نوش شراب
سرعة السمع اولمه در غایت سریع
زهو دیك و زهو طاوس غراب
حسن طاوس اولدی حسن بركال
رجل طاوس اولدی شول شی قبیح
شو لكه ممكن اولمیه شیب الغراب
چون غبار الشیب ایمش ریش سفید
پیر اولنجه آكاه دم بن بی خبر
اولیجق موی سفیدی آشكار
اولدی بك مأیوسلق بأس الغریق
بد نظرله بولمه درناكه زوال
هر نه دم بر كیمسه ایلرسه خطا
اولدی قرع السن پشیمانلق دیمك

سحر ایله ایتمك عمللر دمبدم
هم دینور مطلق خطایه جابجا
اغنیا چونكیم اولور راحت نشین
اولمیه ظاهرده بردر او عیان
هر كسه بیهوده خصم مال وجان
منهمك ایله بولمق شهرتی
آدمه چونكیم اودر خصم مبین
غیر ناطق سویلمك نطق عجیب
خصلت مذمومه در صانمه كوزل
دولت دنیا ایدر او یله عبور
حالت رؤیا كبی وهم وخیال
كیفنی صاقلر اوقوم بدنمود
تاب غم تا ایتمیه قلبی كباب
سرعة العسر او یله هم سیر بدیع
یوریمكده ناز و جنبشله شتاب
هم اكا حسن التدارج یكسال
نزد زیبا نسنه ده اوله فضیح
چون او در دایم سیه بی ارتیاب
كرد پای اسب عمر ناپدید
بیل بوكلك اولدیغی قوس الكبر
الحیه نك دیرلر كه سر بال الوقار
شدت بیم وخطر هول الحریق
اهل جاهه نكتهٔ عین الكمال
اولمش آكاه ایلك قرع العصا
ایلرین دیشلرله كوباچینه مك

آزبلان ایكی محب ابنا سبات
فائق عینیه اول صاحب خطا
لیلة الحره اوشب كیم باكره
بك معظم مكر ایمش كید النسا
لیلة الحلقا شب فسق وفجور
بك مصیبتلی كیجه لیل الهریر
دینیدی مكر الله استدراجه هم
اورته لق خالق ایمش نقد البلد
هم اسیر الهند ایله شیخ الغریب
شول ثقیل اشخاصه كیم بد اختلاط
اولكه حاجات شنادده نكره در
كنج ایكن ریش سیه مسك الشباب
آق صقالده اولدی كافور الشباب
هم مطایای حوادث روز وشب
باده معناسنده مصباح السرور
بك لذیذ اولان مذاق الخمر ایمش
قبلة الجرذان فقر وفاقه در
ناشر الاذنین دیدی شول طامعه
هم نظیف المطبخ اول شخص لئیم
بك ثقیله دینیدی كابوس السحر
نكتهٔ كابوس یقظان دینه هم
هم غراب نوح او پیك ناسزا
قاضئ جاهلده قاضئ جبل
هب برابر ذرناسنان الحمار
بك قناخو یلر در اخلاق البغال

اولمیه ممكن بولشمق تاممان
كیم پشیمانلقدن ایلر چوق بكا
بكزرنی ابندرمیه زائل اره
اهل عرضی حفظ ایده آندن خدا
بومثل ایتدی فرزدقدن ظهور
جمله یی مأمون ایده رب قدیر
چون آنك انجامیدر غایتده كم
اولمیان بك معتبر بك معتمد
سویلینلر اصلی یوق كذب عجیب
هم رقیبه دیدیلر غیم الشباط
نكتهٔ كافات ابن سكره در
آندن اعلا اولهمزمش منكتاب
كورینور یارد ایدرزن اجتناب
بوكانور صبح ومسا چوق بو العجب
دیدیلر زهساد مفتاح السرور
كیفله سرمستلر او یله دیمش
اولقدر كیم مستحیل الطاقه در
صحبت نفعه ایده وقف سامعه
كیم بیلك پشمز اونده از قدیم
مجلسه ایركن كلوبده كیچ كیدر
بك كرانجان اهل ثقلت بد شیم
كیچ كلهكند یكی یردن دائما
حكمی نامرضی وكندو مبتذل
اوله هر درلو مساوات آشكار
الحنتر اوله اوكونه بد خصال

خیر اخو الشر واخو الخیر اولدی شر | خیرسز دادرده اولسه قیل حذر
شبهه معناسنده در اخت الحرام | شبهه لودن اتقا ایلر کرام
اولدی الحیطان آذان دیگه هم | سرکی بر فرده آچه تیك وکم
سرغربال ودخی سر زجاج | کشف راز ایتمك ایمش بی احتیاج
اختلاج العین دینلدکده مآل | مژده ایله اولمه در فرخنده حال
اولدی ساعات التلاق چوق سرور | چون او وقت البت اولور غایت حبور
قورش ایله ایتمك تفأل زجر طیر | نهی اولندی چونکه بو قدر آنده خیر
زلة الرأی اولدی عاقلدن خطا | حسن تدبیر ایلر ایکن جابجا
رأی حاقن رأی حارب بکمار | یعنی فکر فاسد وباطل خیال
زلة العالم شوکیم مشهور اوله | زلة الجاهل اوکیم مستور اوله
یعنی عیب عالم اولور آشکار | جاهلك عیبنه بو قدر اعتبار
اتفاق ایتشلر ایکن اولا | اختلاف قوم ایمش شق العصا
اولمش ابن المذاق اول شخص فقیر | محنت اهلا سنله زار و حقیر
ابن مرقوم الزنا عین اولدی خر | جاهل ابتر هله آندن بتر
الئم من ابن قرضع اول لئیم | کیم اوله غایت دنائتله ذمیم
اولدی هم مولی الموالی پك رذیل | صدمهٔ فقر و حقارتله ذلیل
پك شآمت دیگه در شؤم البسوس | نفرت ایلر آندن البته نفوس
جمله اولاد زنا اچون تمام | کنیه اولمش ابن احلام النیام
ابن تله اولدی شخص کاردان | ابن حره پاك دامن مردمان
شول عبیر و خدعه اولمش مکر | اختلاط ناسدن ایدن حذر
اولدی هم مفهوم اکسی من بصل | قن نقت جامه کبی اهل کسل
نکتهٔ نار الذباله دیگه هم | آتش قلب حسود بدشیم
اولدی صب الزیت فی القندیل هم | رشوتیله کشف انوار همم
هم [illegible] | چونکه بادی آب و تاب حاجته
اولدی کافور الجارب [illegible] | [illegible] ر آرماینه کار حال

یاسمین

یاسمین الشیب ایمش موی سفید | جابجا اولدقده اما نود مید
مهر کندم شولکه غایت ذی بها | کرقز اوغلان اولسه کوچ بمز اکا
دینیسه ثقب اللؤلؤ اولدر کیم مآل | دختر آلوب ایلك بکرین مزال
دیندی کسر الفستقه بکر آلمغه | الختم تلك صفا به طالمغه
اولدی فتح الحصن اول معناده هم | علمه فتح ایتمك کبی کویا اهم
اتصال الحبل مفهومی زفاف | ازبط الفت ایله اولمق سینه صاف
مکنتهٔ ادخال بسره فی النواة | اجتماع جامعین و جامعات
اولدی فض الکیس واغلاق الختام | بکر ازاله ایتمه بر وفق مرام
قاصرات الطرف او خوش منظر نسا | زوجلك غیرینه باقمز دائما
دی بنات الطارق اول حسنالره | نسلی پاك وحسنی مستثنالره
ام قرفیه پك عزیز اولان نسا | اصلی و نسلی صاحب عز وعلا
هم انابیب القنا دیمك تمام | مدحت آبا واجداد کرام
اولکه خضراء الدمن بین النسا | کندو خوب واصل ونسلی ناسزا
باقة الترجس عجوز بدلقا | موسفید و زرد روی و سبز پا
زرقة الحافر فسادات زنان | هر بری تخدیشه در ناخن زنان
ذات تحیین اولمه در رسوای عام | شغل بخل وحرصله بین الانام
اولیله مشکل عار کیم عار النسا | قومنه اوله ابد خجلت فزا
ربنا الرحمن ستار العیوب | انه بالعفو غفار الذنوب

فاعلاتن فاعلاتن فاعلات
اول محامدله پسندیده صفات

هکذا من نفایس الامثال
نادرات جواهر الاقوال

معنی صاحب الهمر اوه بلی | وصف فخر رضلده اولدی جلی
کر جلاء القلوب دینسه همان | صفو نیله تلاوت قرءان
عمل صالح اولادر پرنور | که اکا دیدیلر مهور الحور

دیمك اولمش حبایل الاسلام — عهد ادیانی ربط و استحکام
کیمیاء السعاده فضل و کمال — ایتمه هم حسن خلقی استکمال
بجهل ایش بحت زناد فده هم — او له کور عمله جهانده علم
دیندی برجنسه کاتب الافلاك — سر بن اهل قلم ایدر ادراك
بازیسه دید یلر لسان الید — نطق آنك زباندن ازید
خیر ایله مژده یجی حمامهٔ نوح — که بشارتله اوله راحت روح
ازکن من ایاس اهل ذکا — که اوله عقل ورشدی بیهمتا
عدل و احسان سیرة العمرین — حسن طلعتده صورة القمرین
سیرهٔ اردشیر اوطرز حسن — که اوله جمله طوری مستحسن
او اکه غایتده مطعم و مضیاف — کنیه اولمش اکا ابو الاضیاف
ابن ماء السما مأ لی همان — آب احسانی چوق ایدن جریان
رمضان آیدر ابو البرکات — نعمت حقدر آنده بی غایات
باب الابواب دیمه در توبه — داخل اولماغه چالش اول صوبه
ام آدم دیمك زمین اولمش — خلقتك اصلی چونکه طین اولمش
احد زوا من اصابع الایتام — اللرین بددعایه آچمه مرام
هم بلوغ الاشده دینسه مآل — کلمه در رضی‌یه رشد و کمال
اصدق من قطا دینورسه مراد — دائما صدق ایلمین معتاد
امراء الکلام شاعرلر — بلك بلاغتله نظمه قادرلر
الجمانیة العراق دیمك — نوع اکنتله نازلی سویلمك
اولدی هم غفلة الرقیب دیمك — وقت فرصت نه وقت طیب دیمك
اعمر من دوید عمری طویل — که معمر اوله فتی چوق ییل
شول کیجه لیلة العروس اولمش — کیم نشاط آور نفوس اولمش
هم نسادر شقایق الاعوام — باخصوص اوله رحلری کلفام
غیرة الدیك اولدی شول غیرت — ایلمك حفظ حرمنه دقت
اوله هم غیرة الجمل دیمك — زوجه‌سن حفظه اهتمام ایتمك

اول نسادر صواحب یوسف — بدخصایل سزای لومهٔ اف
زن ثیب عجالة الراکب — که آرر تیزسوار اولان صاحب
همدخی عفة الازار دیمك — بیل زنادن مجانبت ایتمك
بوسهٔ دلبران بریدالنیك — ابتدادن او فعله اولدر پیك
رأی فاسد اطاعة النسوان — آنلرك چونکه عقلیدر نقصان
عثرة الرأی ایش خطا ایتمك — تیراندیشه نابجا کتمك
آه کیجلك که بی ثبات اولمش — آدی باکورة الحیات اولمش
انعم من خزیم دینسه مآل — فیض نعمتله اولمه‌در خوشحال
دینسه خط الملائکه فرضا — یازیشك ذتمنی ایدر ایما
اولدی هم ابصر من الوطواط — کیجه اینجه یازی یازن خطاط
نکتهٔ فارة العرم دیمه هم — پك قوی ایش کورن ضعیف آدم
دینه‌لر صحبة السفینه همان — بی صداقت کورشمه در یاران
معنیٔ قوة القلوب‌ته خوب — وصلته وعده ایتمه در محبوب
خال خوبان قراضة الابریز — خردهٔ زر اکا کوره ناچیز
غالیات الشباب موی سیاه — پیر اکده سفید اولور ایواه
دینت اولمش ضرایر الحسا — بد حسودان زمرهٔ فضلا
اصلد من زناد اوشخص بخیل — سنکدل سخت رو ذمیم و رذیل
طیران العصا نفاق و شقاق — بغضه تبدیل اولنمه حسن وفاق
شمسه دینمش قطیفة المسکین — کرمساز برهنکان زمین
دخی قرن الغزاله کفتاری — مهرك اول ظهور انواری
صحبة الفرقدین او خوش الفت — که ابده ایکی دوست چوق مدت
نکته فقر من العریان — پك فقیر و حقیر اولان انسان
همدخی صفقة ابی غبشان — ایتمه‌در کاروکسبده خسران
شخص منحوس ایمش غراب البین — آنی کورمك اوله نحوست عین
برقوسك مالك الحزین آدی — هم اولان غصه لنمه معتادی

هم طلاق الرجال عزل اولمش
اكذب من اخيذ صيحان هم
چونكه كذب مسيلمه مشهور
شعرنا سنا زو نا پسندادا
اولدى هم غرة السراب ديمك
ديندى ادباره مشية السرطان
هم حديث خرافه در اوكلام
شول نمايش كه خيرى يوق اصلا
ترهات البسابس اويله مقال
ديمك اولمش تجاهل العارف
شىء نادر تبسم المكروب
معنئ قد تحلل العقدى
اتبه من عماره دينسه مراد
بك تكبر تجبر قصر
هم ديمكدر تلون الحرباء
احول من ابى براقش هم
اكا ديمشكه هم ابوقلمون
بغلهٔ بودلامه بك معيوب
اولدى شول كيمسه كيم ابوغبشان
ابن ملاص اولدى شخص لئيم
اولدى هيان ابن بيان هم
اشأم من طويس غايت شوم
همدخى خرب داحس وغبرا
قتل معهى آفة الوزرا
هم ءال وكبل عزرائيل

شخص معزوله خيلى هزل اولمش
بك بلانجى خبيث اولان آدم
اكذب اخبث ايدى اول مقهور
قعقعات الزبى ايمش كوبا
اصلى يوق نسنه دن اميد ايتمك
بحرو اولمقده بخت ادباران
اصلى يوقدر ديه آنكيچون انام
ديندى نار الحباحب اشته اكا
كه مآلى اوله خيال محال
بيلديكندن تجاهل عارف
مانع خنده درچو حزن وكروب
بيل غضبلر سكونته دينلدى
فخر وكبرى ايدن كشى معتاد
عادتى اولمق افتخارا كثر
حالدن حاله دونمه صبح ومسا
متلون مخيل اولان آدم
اوله غايت تلونات نمون
كيم اوله جامع جميع عيوب
حق ايله كورركن زخسران
ابن ملاج هم بخيل ذميم
اصلى معلوم اولميان آدم
بك شأمت مآلى شوم البوم
بك نحوستلى كار نا برجا
حفظ ايده يكناهى صون خدا
مهلك خستكان طبيب زديل

اصفرار الانامل اولمش موت
اضطراب العنان هزيمتدر
اولدى استفعب الذباب ديمك
شول وساوس برازخ الانسان
خائث اولنه تحنة الايمان
آفة العلم دينلدى نسيانه
امهات الخطيئه معناسى
هم حمار الحوائج اول بدكار
ديندى بك ذلته هوان قبس
اولدى هم كلبة بنى اصفى
اجرد من جراد اوشخص اكول
ديمك اولمش زبدة غسان
اصبر من ضب اولمش هم
اثقل من رقيب اويله ثقيل
ديسه لر اثقل من الكانون
نكتهٔ جلسة الخطيب ديمك
شويله كيم توبة الزمان ديمه هم
كنج ايكن صاچ صقالده اولميه سياه
معنئ جرأة الذباب ديمك
اولدى تسخين ازر شوق جديد
ديديلر التقاء رفقيني
مثل تيس بنى حمان ديمه هم
هم ضر والمحامل اولدى اوحال
شول ابوارب ايدن زياده جماع
نكتهٔ شهوت النبيذ ديمك

اويله ديرلرمش اولحق كشى فوت
كه سزاى عدوى دولتدر
دشمنان دوست طرزى كوسترمك
كتورر قلبه دمبدم شيطان
ديندى كفارتن اداية همان
ترك ايله عارض اولور انسانه
حرص وكبر وحسد خطاياسى
بارخلق چكر كزر هربار
اولمه مشكل ذليل نفس نفيس
ايلكه جان ايده طعامه فدا
كيم نه بولورسه ايليه ماكول
انفس الطعمه مآلى همان
غايت ايله صبور اولان آدم
كه اوله مانع صفاى جميل
بك ثقيله نه آتشين مضمون
بك چوق اوتورمه دن همان كتمك
قطعه تكدير ايدوب صكره كرم
حيف كيم صبغة الشباب ايمش آه
بك ضعيفك جسارتى بى شك
يعنى ايتمك تمشى تجديد
يعنى لفظ مجامعت عينى
بك كثير الجماع اولان آدم
ايشيدلمك ملاعبات وصال
آنى اول ذوق ايتميه اشباع
كيف تفخيذ برله اكلمك

کوز کوزه انکح من الاعمی
مجمج الميم بالقلم ديمه هم
دينه‌لر الوط من الرهبان
بونی ايهام ايدوبده بعض خير
هم دواء السهرده مست اولمق
فاعلاتن مفاعلن فعلن

نصب عينی جماع اهل هوا
معلم ابتدی ديمك تلوط كم
شولكه كافرجه فاعل غلمان
معلمه راهب ايديلر تعبير
باجماع ايليوبده پست اولمق
يوری طورمه‌هه يولنده بولن

وكذا مصطلحات الادباء
التی انتحوها البلغاء

حضرت آدم ايمش ابن الطين
نكريدن قورقه لباس التقوی
ظالمان اولدی مصابيح الارض
جهل معناسنه موت الاحيا
عدل وداد ايتمه‌ده ميزان الله
يك عدالت دخی عدل الميزان
اولدی هم اعدل من نوشروان
عمل خيره دی عقد ملكوت
عنبر الشحر اوكيم خلق حسن
دی كباره جلساء جمشيد
صيقل القلب لطيفه ديمه در
شجر الاترج ايمش ذات اصيل
ابن اجلی ودخی ابن جلا
مثل افرس من بسطام هم
ثمن الجنه ايمش حسن الظن
تقی اجاثه اوكيم الله اوله
[illegible] الصبر [illegible] باب اولق

فهم ايدر اصلنی ارباب يقين
كبراولن جامه‌يی انجق صلحا
پرتو فضلی ايدرلر چون عرض
چون ايدر عالمی عالم احيا
الحذر ظلمدن ای عاليجاه
اولميه معدلتده نقصان
عدلی ايله پراولان ملك جهان
چون ملك خصلت اولاندر منعوت
بوی آدابی اوله مستحسن
كه اوله هربری دانا ورشيد
هرالله كاهی صفا ايلمه‌در
اصل وفرعی اوله يك طيب وجليل
ذات معروف ديمكدر مثلا
يك فروسيتی اولان آدم
نطق والای نديدر بو سخن
استقامتله كيده طوغرو بوله
يعنی صبرك ثمرانی بولمق

يك

يك عذابه دی عذاب جرجيس
كشبمك خانه‌سی جلباب لله
بسط كفتارده حسن تعليل
دی ابو عذر نو ايجاد ايدنه
يك بليغ ابلغ من سحبان هم
عی باقل كه مثلده مشهور
برسوزه دينسه كلام البلغا
اولدی هم قول خزامه شوكلام
حافظ سوره يوسف ديمه هم
اولدی شول نسنه كه تفاح الشام
جنة الارض دينور بغداده
الف الوصل قدخوبانه در
اتصال الالف باللام هم
ابين من فلق الصبح همان
وند الشمر محبت مالنه
اولميان نسنه‌يه هضمی آسان
كنج بادآور ايمش كنز الريح
لمعة البارق ايدن تيز گذران
يك شجيع آدمه‌دی ليث الغاب
اولدی مفهوم هلال شوال
واقع الطاير اوعالمقدار
اولی وفادركه وفاء السموءل
كلف البدر شوعيب خوبان
يك سخاوت ديمه‌در بسط اليد
لذة الملك ملوكه شايان

شهدايه هم اودر رأس رئيس
آجيله خبر ايله اول باب الله
يك اطافت ايله ايراد دليل
بكر مضمون دخی ايراد ايدنه
چونكه سحبان بلاغتله علم
سوزينی آكلتمه‌ده شول نامقدور
آخرك قولی ديمكدر معنا
وله شايسته تصديق امام
علمی آزدر ديمك الله اعلم
وله غايتده اطنا فتله بنام
اولنا بورجی بهشت آباده
سرو بالای رياض جاندر
دايما مجتمع ايكی آدم
اولدی شول نسنه كه غايتده عيان
كوررآدمی چوق بدحاله
دينلدی تحذير ايله مال السلطان
اديلده اولمش تصريح
پارليان فرصتی فوت ايتمه همان
شيرنكسيی اوله شهرتاب
رؤيتی دادن ايدن رفع ملال
كه اوله متصف حلم ووقار
عهدين ايفايه ايده عذری قبول
كه ويره حسنته جزئی نقصان
ايتمك يعنی كرمجولی رد
ذوق عدليله صفای احسان

فروة الصيف سماحت دیمه در اسخیایه کوره خلعت دیمه در
اولدی هم فروهٔ ابن ساره جامهٔ کهنهٔ پاره پاره
عبدعین اولدی مداهن اشخاص اصلی یوقدن کور ینورندهٔ خاص
طلب القرن و ضیاع الاذنین اولمه در مطلبی خسران العین
اولدی هم شرب صبوح جبان قنسز بوله ریاست ایله شان
شولکه مفهوم غراب الاعصم مثلی کورلمش اوله عالم
اولکه غایتده حذاقتلی حکیم دیمه دز لایق اکا ابن جذیم
ابن زنجیه دینورمش قلمه که دوات اولدی سبب بو علمه
دخی مفهوم ضلال ابن ضلال باباسی کندوسی مجهول الحال
ابن کسب ایله دخی ابن حرام ولدزانیه مفهومی تمام
کیجه معناسنه ابن الکروان ابن لیل اولکیم اولور کیجه روان
دی غریب آدمه ابن القسطل که او در شفقت واحسانه محل
غربا اولدی فقید الاخوان چونکه غربتده بولنمز خلان
خستك اشنعی بخل المنصور که اتك بخلی ایدی پك مشهور
اولدی مفهوم نواة الزیتون خیرسز فایده سز مردم دون
باهلی دینلدی لئیم النسبه شخص ناپاك ودنی الحسبه
دینلدی جوزی شود نایت شبه قورقدیغی یره ویرن متهمه
کثرت اکل ایمش اکل الصوفی چقرر سفره باشنده صوفی
کلبهٔ حومل اوکیم غایت آج بردیلسم ایتسه که اوله محتاج
کوفته خوران کروه اعراب پك فقیره دیدی کلب القصاب
عطر منشم دیمه در شول مشئوم که اوله بوی نحوست مشموم
عرضنه غیرتی یوق سفله نهاد اولدی معناده غیور بغداد
اولدی جار الجنب اول همسایه که قرابتدن اوله بی وایه
ذوق دنیایه دی خمر الشیطان که ایدر آدمی گویا سکران
اویمه کیم اثرنه ابلیسك امان مسلکیدر خطوات الشیطان

اندم

اندم من کسعی دینسه اکر پك پشیمان دیمك اولور اظهر
مکتب نکته ده سبت الصبیان شولکه غایتده کلور طبعه کران
جرأة اللیل اوکه ارباب فتور کیجه وقتده اولور کاهی جسور
کذب پیرانه دینور کذب رتی پك مسن ایسه یلانسن دیمه سن
فجر کاذب ذنب السرحاندر اوده یاقور دیه خود ارصلاندر
عنز الاعمش دخی عنز الاخفش شول مصاحبکه اول پك الخش
غضب العاشق ایمش کیم او غضب تیز کچوب اولمیه بادیٔ تعب
قسوة الصخر دیمك قسوت قلب مرحمت اندن ارلمش اوله سلب
مثل اطمع من اشعب هم حرصی غالب طمعی چوق آدم
قالب الصخره طمعکاره دیهم که طمعدن اوله محصولی ندم
ماه نخشب قمر المقنع ایمش او فسونه ادبا اویله دیمش
شهر صبر ایله دخی شهر کساد رمضان آینه اولمشدر آد
فقهایه کوره قطاع طریق اولدی صوفیه کروهی تحقیق
دیندی زندانه قبور الاحیا مجرمه قتله بدلدر که گویا
تحفة المؤمن ایمش موته مآل که اولور رحمت حقله خوشحال
نکتهٔ قول تفاریق الشیب صقاله دوشمه در آقلق بی ریب
فعل مستور جلاء المرآة که انی ستر ایده هر صاف صفات
دخی مفهوم جلاء الجوزا ایتمك زجر وعید بن احرا
بولدی زرقاء یمامه شهرت واردی باصره سنده حدت
دایم اولمقده بقاء النسرین هم او معناده بقاء العصرین
صوغك الطفدر برد الورد اعتدال اوزره نه پك گرم ونه سرد
فهم قیل قلب شتا آتش اولور عکسی اول وقتده کوره دلکش اولور
لیلة العاشق او اوزون کیجه در اویوماز دیر که جبیم نیجه در
قریة النمل ایمش اول داره مآل انده غایت چوق اوله اهل وعیال
قصر غمدان دیمه شول قصر بلند که متانتده بولنمز مانند

نكتهٔ لطمهٔ ابن جدعان / صورت زجرده ایتمك احسان
بك تأسف دیمه درلهف قضبب / چكمه الدن كیدنه حزن عجب
اكاء كیم اسفد من عصفوری / چوق جاع ایدیجینك مشهوری
دینلدی قلب السمكه معناده / ر وسبونك وصلتنه تنهاده
موثرالیم علی الصاد اوفصیح / ایده غلمانی نسایه ترجیح
نكتهٔ حب طوامیر دیمك / كاهی مأبونلغی تعریض ایتمك

فاعلاتن فعلاتن فعلن
كلستان هنرك فوقله كان

خاتمهٔ منتخبات المثل
عاریة من هفوات الخلل

ما ادبهٔ الله دیمه قرءاندر / چون ادب آرای دل وجاندر
شولكه لطافتده اوله بی بدل / دیندی حلاوتله مجاج العسل
نخلهٔ مریم دینلورسه مراد / پربركت نسنه در ایت اعتماد
انجب من عاتكه شول طاهره / نسلی نجابتده اوله ظاهره
صدق ابی ذر كلامی صحیح / صدقی انك قول نبیده صریح
اهل بصیرت دخی ایدوب نظر / دیدی حیا ایتمكه غض البصر
اجمل من بدر اوصاحب جمال / پرتو حسنیله اوله بركمال
وقت سحر اولدی تباشیر صبح / اوّل فیض آور تنویر صبح
خط رخ یار اولیجق آشكار / دیندی تأسف ایله لوم العذار
فصل بهار اولدی شباب الزمان / تازه لنور آنده كل و كلستان
ام حباحب دیمه دنیا ایمش / پرتوی بی اصل تماشا ایمش
ابلغ من قس مآلی همان / دیمك اولور افصح رنكین بیان
اسیر من شعر دینلسه مراد / ایله چوق كشت وكذار بلاد
جائزهٔ ابن مدبر صلوات / ایلرایدی شعر قبیحه صلات
اولدی مجازات شعارهم / ایلك ایچون كورمه مكافات كم

دیمك ایمش عاد بختی حنین / اولدی سفر حاصلی خسران عین
نكتهٔ قد جاء باذنی عناق / كلدیده كذب ایتدی دیمك هم نفاق
دینسه دخی جاء بقرنی حمار / كذبله كلدی دیمه در آشكار
اكذب من فاخته دینسه مآل / كذبله مألوف اولان بدخصال
اقبح من جاحظ اولان زشت روی / اولسه دخی خوب ادا نكته كوی
اقبح من قرد دخی بدلقا / چهرهٔ میمون كبی نفرت نما
افسد من ارضه دینلسه مراد / بك ضرری چوق اولان اهل فساد
هم اكادیمشكه فساد الجراد / مكری ایله بك ضرر ایده عباد
اظلم من حیه اوكیم ظلمی چوق / زهر مظالم ایله پر عدلی یوق
اظلم من ذئب دیمكدن مراد / ظلمی ایدن كیمسه ایمش اعتیاد
اشأم من احمر عاد اولدی هم / شوم وشقاوتله اولان متهم
ابخل من كلب بنی ساعده / اولكیم ایده خستی بد قاعده
اثقل من ظل او شخص ثقیل / ثقلت داغیله اوله بی عدیل
اثقل من فیل دیمك اویله هم / شخص كرانجان قبیح الشیم
احمق اولان كیمسه طویل النجاد / اولمش آنك مثلی مریض الوساد
احمقه هم دیندی مریض القفا / بقلهٔ حمقا بیمه شایان اكا
اجبن من صافر اولان بك جبان / قورقو ایله ایده حذر هر زمان
احذر من ذئب دینورسه اكر / ایلیجی كیمسه ایمش بك حذر
انمله النمله اولان بك قصیر / عنفقه بقیه دخی بك صغیر
ارض خراب اولدیكه جوف الحمار / قهر خدا ایله اوله تارمار
ابعد من ضب الی النون اوحال / كیم ایكیسی بربره كلمك محال
ابصر من هدهد اوشخص بصیر / باصره ده حدنی بك بی نظیر
ابصر من نسر دخی اویله هم / رؤیتنك حدنی غایت اتم
خائنهٔ الاعین اولوب اهل شر / محرمنك غیریه ایدن نظر
زندقهٔ مزدك اوحال قبیح / جمله حرام اولنی اولمق مبیح

شول اوطه لقلرده عمارات نوم ۔ وصلتیدر مایهٔ راحات نوم
پرده کشایان نکات اموز ۔ دیدیلر ابکاره بنات الخدور
مفسدة الحب مآلی وقاع ۔ شوقه اولور چون سبب اندفاع
بك آچیلوب شوقله سحاقه‌لر ۔ دیدی سراویله غلاف القمر
عرضنه شول غیرتی یوق نابکار ۔ دیمك ایمش بیلکه قصیر الجدار
اسجد من هدهد اومفعول اولان ۔ هپ غلامان کبی مجهول اولان
الوط من دب مآلی همبن ۔ فعل شنیع ایلیجی مغلمین
همدخی ادخال قلم بالدوات ۔ اتمه‌در اول فعل شنیع الصفات
جلد عمیره دیمه‌ده جلق ایمش ۔ آنی ایدن سوخته کبی خلق ایمش
نکتهٔ زیبندهٔ حسن الختام ۔ خوب ادالرله تمام کلام

مفتعلن مفتعلن فاعلن :
حق ایده‌ماجور بو وهبی قولن

فوح تاریخ ختام النظم مسك للمشام

حمد لله بولدی بومنظومهٔ پروین نظام
کلك برجیسی رقله نور وش حسن ختام
طرز نوایجادکیم هرلفظی برفصل الخطاب
جا مع الکلم اولد یغن تسلیم ایدر اهل کلام
هرمسلم قطعه سی برقطعهٔ الماسدر
کان عرفانده نظیرین کورمش چشم انام
بولمش بربویله درشاهواری جوهری
سبحهٔ اؤلوکبی ویردم بونظمه انتظام
مامشعبانده تعین قصد ایدوب تعظیمله
یلدم تقدیم درکاه شه گردون غلام
حسن دیکردرکه اولدی بوکتاب خوب ادا
نام سلطان انام ایله شرفمند و بنام

حضرت سلطان سلیم خان کیم علوشانیدر
تخت علیای ارمده فخر اجداد عظام

قلب نورانیسی الهام خدا مرآتیدر
حسن وجهیله نمایان انده هر امر مهام
چرخ ایدرقدین خمیده بویله کیم درکاهنه
روبمال ایتمك امیدنده بوجهه احترام
میل روممال ایتسونمی کیم معلادرکهی
بیت معمور فلك وش قبله‌کاه خاص وعام
روزبازار معارفدر زمان دولتی
هرهنر بولدی رواجن اهل دانش شادکام
اول خداوندجوانبختك خصوصا شفقتی
وقت پیریده ایدر بوچاکرین هردم بکام
قوللغه قید ایلمشدی والد مغفوری هم
بواوجاقده یعنی باش اسکی بوعبد مستهام
حسرت دانشوران بربویله نظم انشاددن
اول شهه جلب دعای خیردر اصل مرام
عمر ودولتله اوله نور وضیای تخت وتاج
تاجهانی مهر وماه ایده منور صبح وشام
سورهٔ انا فتحنا اوله فال نصرتی
محو ایدوب اعداسنی قهر عزیز ذوانتقام

آب کوهرله عطارد لوحه تاریخن یازر
نخبهٔ رنکین ادایی ایلدی وهبی تمام
قد ختمناها باسعاد وخیر والسلام

* قدتم طبع هذه المنظومة * فی دارالطباعة المعمورة *
۱۲۲۰

منشئ هذا التاریخ ابن ناظم تلك المنظومة

حضرت سلطان سلیم خان عدالتکار کیم
ذات پاکیدر جهانده سایهٔ رب الانام

زیب‌بخش اولدقجه اول شه تخت وتاج دولته
حفظ ایده اکداردن مولی وجودین صبح وشام

زویله برشاه جهانبان کیم زمانده آنك
زمرهٔ اهل دل ونکته وران اولدی بکام

باخصوص اول زمره دن وهبی ثانیٔ زمان
ایلیوب عهد همایونده تحصیل مرام

کلك خوب املاسنی آلوب بد انشادینه
قیلدی بو منظومه‌یی تحریره سعی واهتمام

اویله بر منظومه درکیم کورمش مثلن فلك
معنیٔ رنگیننه حیراندر هپ خاص وعام

خیر یا مقبول طوت جوهر کبی تاریخنی
نخبهٔ وهبی افندی حداوله اولدی تمام

سنه

١٢١٤